

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ד גליון תרנ"ז

שמיני

כ"ו ניסן תש"ע

שבת קודש - יומא דנשמתא

בפניא דמעלי שבתא הדין חל היוםא היולא קדישא של מרן קודש הקדשים בעל דברי חיים מצאנז זי"ע, ולמחרתו בעצם יומא דשבתא יומא דנשמתא יחול היוםא היולא של מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע.

הרי כללא בידינו כי אין שום דבר מקרה בעולם, והן ידוע כשער בת רבים גודל דביקותו והתקשרותו של רבינו ז"ל במשך כל ימי חייו אל זקינו הקדוש מצאנז זי"ע, תמיד היה דבוק בספריו הקדושים ובלהט קודש היה חוזר על דברי תורתו, וכן היו נר לרגליו ומרגלא בפומיה המנהגים בצאנז.

ובהגיע היוםא היולא ככ"ה ניסן היה ניכר עליו התרגשות עצומה, וביומא היולא קמייטא של מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע כ"ז אב תש"מ לפ"ק כאשר עלה להשתטח על הציון הקדוש בקרית יואל יע"א וראה את הצדקה שישלעך בדרך עלייתו, התרגש רבינו ז"ל מאד והתבטא: "מעין צאנז, מעין צאנז".

כל ימיו אשר היה הזכיר בערנה את הזמנים אשר זכה לעלות לציון קדשו, והי' מרגלא בפומי' לספר כי עוד בשחר טל ילדותו זכה שזקינו הרה"ק רבי שלום אליעזר'ל מראצפערט זי"ע לקחו עמו פעם בנסיעתו לצאנז על היוםא היולא, וכמה פעמים נסע במיוחד להיולא קדישא בצאנז ויצא לדרכו ממחרת הפסח ובאותם השנים הזכיר רבינו ברבים כמוצאי יו"ט בברכת קדשו שנוסע הוא לצאנז ותקוותו לפעול שם ישועות לכלל ישראל, וכידוע תפילותיו היו שם ברגש אש קודש בהיותו דבוק מאוד אל קדושת זקינו זי"ע.

מאת ה' היתה זאת שמרן ז"ל נסתלק ויום אחרי היולא קדישא של הרה"ק מצאנז, ולפלא היא שבספר שיחתן של עבדי אבות להגה"צ רבי אלחנן האלפערין שליט"א אב"ד ראדמישלא מביא שבגלילות צאנז היה נהוג לומר פתגם בפיות החסידים שימי ההיולא היינו בימי כ"ה וכ"ז ניסן הם כמו יו"ט שלישים של פסח וכולם הרגישו הרגשה של שמחה וקדושה בימים הללו, והלך גדול מההמונן גם כמה צדיקים עלו לקברו רק ביום המחרת, כמו הרה"ק מהרש"א מראצפערט זי"ע וזקינו של מרן ז"ל שעלה ביום הזכרון בעצמו רק לרגעים אחדים באמירת איזה מזמורים, ולמחרתו הלך שוב ואז שהה זמן רב באמירת תהלים וקריאת פתקאות וכדו'.

וכדברים אלו אפשר להמליץ על מרן רבינו ז"ל אשר ימי הפסח וההיולא קדישא חד הם, והיוםא היולא קדישא משמש לנו כיוםא אריכתא והשלמה לחג הפסח, וביותר בהאי שתא שהומן קא גרמא כי ההיולא חל ביום השב"ק זו אשר נקרא בהרבה מקומות "שבת נאך פסח" כלומר "שבת וואס איז נאך" (עדיין פסח), הרי תרווייהו יהדיו יהיו תמים לשמש לנו יום פקידה ועת רצון להפקד בדבר ישועה.

ובהודש השישועות בו מקיפות נזכה לישועת עולמים, ורביה"ק יליץ טוב בעדינו בגנוי מרומים, שימלא ה' כל משאלותינו במידה טובה ישועה ורחמים, ובמיוחד למען בנו וזמ"מ איתן אדונינו מרן רבינו שליט"א ה' יאריך ימיו במבוג ובנעוימים, עדי יוליכינו לקראת משיח צדקינו הולך תמים, במהרה בקרוב הימים, אמן.

תוכן הענינים

- לקח טוב עמוד ג'
- שבת בשבתו עמוד ה'
- דבש תמרים עמוד ז'
- בשפתי צדיקים עמוד ט'
- פרפראות להכמה עמוד י"א
- ודרשת והקרת עמוד י"ג
- פניני התורה עמוד ט"ז
- דבר בעתו עמוד י"ח
- דברות קודש עמוד כ'

מדור מיוחד

לרגל

יומא דהיולא קדישא
של מרן רביה"ק
בעל ברך משה זי"ע

להכנסת מודעות, ברכת מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להד"ר **אלטער אשר אנטשיל**

אילאוויטש הי"ו

011-972-527648437

הזמנה מילתא הוא

בהתקרב ובא מועד יומא דהילולא רבתי של גאון עוזנו
מרון רבינו הגה"ק בעל ברך משה זי"ע

למעמד החזקת היסודות לשובת הצדקה הקדושה מולל עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס

שתתקיים א"ה אצל
המלוה מלכה וסעודת הילולא רבתי
בליל מוצש"ק פרישת שבטנו
בהיכל ביהמ"ד הגדול דקדיה יואל
בשעה 10:30

בראשות כ"ק מרון רבינו הגה"ק שליט"א

ודבר בעתו מה טוב לחזק חמי שלשה עמודי עולם של כוללנו הקבוצה הדיון, יומא דנישמתא של
רבינו זצ"ל אשר מסר נפשו עליה, והמשיך בפעולות צדיק לחייהם מר אביו הגה"ק בעל עצי חיים
מסינוט זי"ע מייסד כוללנו
ומבא הקדי' אה יוצאת לכל אנ"ש, טא תא לתמוך אותנו בסמוכים עצומים כדי שנוכל שאת את כל
הפעולות הללו לשובת אנ"ש זידי ארעא קדישא, חבתנו הגדול של רבינו זצ"ל בודאי יין על כל
התומכים להושיע בכל מילי דמיטוב, ואלקא דמאיר יענו להפקי בדבר ישועה ורחמים
כברכת

הנהלת הכולל

ד"ר צ'אפיס 718.710.4966

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפני סופרים וספרים,
ע"ד מוסר והסידות נאמרים

ר"ל ע"י שהוריד א"ע ממדבר לדומם נתעלה מדומם למדר' מדבר, דיבור שכינה כביכול, וז"ש טוב ויחיל ודומם, בשביל תשועת ה', כ"י, ור"ל שמביא עצמו לדומם ועי"ז יזכה לתשועת ה' שנתייחד עמו הדיבור כ"י, ועד"ז שאינו יודע לשאול שהוא במהריגת דומם את פתח לו וכו'.

(צמח ה' לצב)

☆

ואת נבלתם תשקצו, פרש"י יבחושן אדומים, י"ל מפני שהדברים המשווקים מצד הטבע מאוסים בעיני האדם, אלא שהיצר הרע מייפה אותם כדי להחמיא את האדם, אבל בשרואה היצור"ז שהאדם מנוע ממנו בהחלט שוב אינו מסויתו כיון שיועד שלא ישמע לו, ומה ירבה שכרו,

והיינו דאמר בתהילה מכשרם לא תאכלו, ואי ימאסו בעיניו וישקץ בנבלתם. (פנים יפות)

☆

וכל מפרסת פרסה כו' מעלת גרה, מוכח מזה שצריך לקדש הפה והרגלים, כי אם לא יקדש הרגלים וילכו בין אנשי דלא מעלי, יטמא גם הפה, ומהו למד דה המעיה ואמר א שר לא הלך בעצת רשעים וכו' ובתורתו יהגה יומם ולילה.

(קרבן העני)

☆

ואת שיער החטאת דרש דרש משה והנה שורף, י"ל דאיתא בכתבי האר"י ל כי בלימוד הלכה בכ"ז קשופי הכלה ע"י שמקשין ומפרקין וכוה משברין הקליפות וכו' עי"ש, וזה י"ל שמרומז בפסוק ואת שיער היינו מלשון ושעורים ירקדו היינו קליפות, דרש דרש היינו ע"י שדורשים התורה משה בכח' דעת, והנה שורף שיעי"ז נשרפין ונמלטין כל השעורים והקליפות. (דגל מחנה אפרים)

מלבבכם. וי"ל כי יצר הרע אחר שהסית את האדם מסויתו עוד כי אין תשובה מועיל כלום, והנה רש"י כתב לקמן כי ישראל צווחו שלא ירד אש ה' בימי המלואים, ואמר משה זה הדבר וכו', אותו יצר הרע שמשית אתכם העבירו וירא אליכם כבוד ה' שזהו כבוד ה' שמוהל וסולח וירא בעיניכם כבוד ה'. (כתב סופר)

☆

כי היום ה' נראה אליכם, הנה אמרו חז"ל כמס' ברכות דהקב"ה הוא רואה ואינו נראה, הפירוש הוא שרואה את האיני נראה, כמ"ש ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וכו', אבל גבה עינים לא אוכל.

(דברי ישראל)

☆

עיקר הכוונה בעשיות המצוה יהא משום
שצוה השי"ת

אש זרה אשר לא צוה אותם, אמר מו"ז ז"ל דיש ללמוד מזה דעיקר עשיות המצוה בכח הציווי, וזה מעלה מכל הכוונות, שהרי נדב ואביהוא שהיו גדולי עולם והיה להם כוונות ויהודים וסודות כמעשיהם, אעפ"כ מצד שלא צוה אותם נענשו, קל הוומר מדה טובה המרובה המקיים המצוה לעשות ציווי הבורא אף על פי שאין יודע כלום חשוב ככל הכוונות, עכ"ד. וי"ל דזה פ"י הפסוק בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד, דזה הכוונה לעשות מצות השי"ת בזה כלולין כל בני אפילו הפשוטים ועיקר כבודו ית"ש מן הכלל, ועי"ז עגיש נדב ואביהוא נתברר זאת שעיקר הכוונה לעשות מצות ה', ולכן כל איש ישראל מוכן לקיים מצות השי"ת וזהו כבודו. (שפת אמת)

יידום אהרן, כתיב טוב ויחול ודומם לתשועת ה', כי המהריגת דם דומם צומח חי מדבר, ולפעמים צריך שיהא האדם במדר' דומם שלא ירגיש בצערו שמצערו חבירו או שלא ידבר אחר מידותיו ית'; כהדומם שאינו מרגיש בצער אם נטל ממנו הצומח ועד"ז כתיב וידום אהרן שהביא א"ע למדר' דומם ופרש"י קבל שכר על שתיתקנו שנתייחד עמו הדיבור,

ויהי ביום השמיני, הנה יש שבע ספירות שהם שבע מדות, השמונית ידוע רומז על תשובה, וענין הקמת פירוק המושכן מרמזים על ענין תשובה, שאפי' אם נכשל ח"ו בהטא בח"ו פירוק המושכן, יתחוק ויקומו מחדש, וזהו ויהי ביום השמיני, שהוא בח"ו תשובה, קרא משה וכו' זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, ר"ל הקמת המושכן אדרי שנתפרק, שתקימו את המושכן של עצמכם גם אחרי שנבשלם וירא אליכם כבוד ה'.

(תורת אבות)

☆

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח, ופרש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת וכו' לך נבחרת, הנה עיקר הוא

לאדם הבושה, סימן טוב לאדם שהוא ביישן וכל המתבייש לא במהרה הוא חוטא, ואהרן היה מתבייש מגדל ההכנעה שבו שכן דרך הצדיק שתמיד הוא בעיניו הטאים על כל נידנדו ומשפיל עצמו תמיד ובפני רבים מוכיח עצמו, ועי"ז מכנים הרהורי תשובה בהשומעים, כאמרם אם כארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר, והזורים בתשובה שלימה, וזה שאמר לו למה אתה בוש, פי' בשביל שאתה בוש ואי' אתה הוא הצדיק השלם הראוי לקרב למזבח לך נבחרת, וזהו ויקרב אהרן אל המזבח ר"ל, כיון

ששמע ממושה שכך הוא המהריגה המעולה, ויקרב אהרן אל המזבח, שהיה מקרב עצמו תמיד אל המזבח, שהיה מוצא בעצמו המרונות, והיה מחשב תמיד שצריך למזבח כפרה. (נועם אלימלך)

☆

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, במד' אותו יצר הרע תעבירו

צשריכם גיבורי פה פזשי דברו

בעבור עלינו לטובה ימי חג הפסח, נישא בזה שיר הלל ושבח,
ובשער בת רבים נשמר ברכת הודאה, מריחוק מקום וקירוב ליבאה

קדם מע"כ אחינו היקרים ידידים חסידים ואנשי מעשה
אנשי שלומינו הע"ו
מעיר ניו יארק רבתי

על אשר קיימו מה שקיבלו בקדיאת הקודש של
כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בשולחן הטהור של שושן פורים העעל"ט
להשתתף ב"קמחא דפסחא" אפיעל בהחזקת מוסדותינו הק'

וכאן המקום להגיד שבחם שכאשר צוה אה"ח כן עשו התלמידים וחסידים,
הדבר יצא עפי התל"ך והקהל הקודש נענו ותרכו סכופים נכבדים,
ואודותם זכינו לשפח את בתי הכלי קודש דמוסדותינו ולהניס אור בטושבותם,
לשלם להם לקדאת חג הפסח חלק כפישבורתם

יה"ר שכאשר זכיתם לעשות רצון צדיק כן תזכו להתברך מפיו בברכה המשולשת בתורה,
ובשכר הארת בתי הכלי קודש תתמלא ביתכם כולם אורה, ובודאי זכותם של מרן רבותיה"ק
מיסדי מוסדותינו בעל דברי יואל ובעל ברך משה ז"ע יעמוד לכם, להתברך באושר ועשר
בכל גבולכם, עדי נזכה לאור חדש על ציון משכן כבודינו, בביאת משיח צדקנו, ומליכנו מרן
רבינו הגה"ק שליט"א בראשיתו, בב"א.

החתומים בניגשי הודאה והערבכה, אסיי התודה והברכה
הנהלת פוסדות סאטמאר
בני ברק יצ"ו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

שבת בשבתו

השבת היא השער לכל הקדושות

ויהי ביום השמיני, נראה לי היינו טעמא כמו שכתוב הט"ז בהלכות מילה בשם זוהר הקדוש דלכל הקדושות צריך לכנס תחילה תוך שער של קדושת שבת, ושער קדושות שבת מכינו לקבל שאר קדושות, והיינו טעמא דמילא ביום ח' שתנוק נכנס תחלה לקדושת שבת ואח"כ לאות ברית קודש, ומהאי טעמא י"ל גבי קדשים שבעת ימים יהי' עם אמו וביום השמיני תחנו שיכנס עליו תחלה השער של קדושת שבת ואח"כ יחול עליו קדושת קרבן, ואמרת בזה תכנת שבת רציתי קרבנותי, ר"ל משום קדושת שבת הבא תחלה רצית קרבנותי. וה"ט גבי כהנים ויהי ביום השמיני שנכנסו תחלה לשער קדושת שבת כדי לחול עליהם קדושת כהונה.

לאכול דגים בכל ג' הסעודות

את זה תאכלו מכל אשר במים וגו' אתם תאכלו, לתת טעם על כופלו יש לרמז כאן מה שאי' בספרים דמצוה לאכול דגים בכל ג' סעודות שבת, וזה יש לרמז במ"ש אתם תאכלו אתוין אמ"ת בחי' שבת והנה הג' סעודות המה נגד אברהם יצחק יעקב, ובא הרמז באתוין אמת דרגא דיעקב נגד סעודה ג' שאי' בספרים אשר אז עיקר הזמן לזה.

להקפיד להוסיף מחול על הקודש

ולהבדיל בין הקודש ובין החול, חול כתיב חסר, ויש לרמז דהנה בבעה"ט מביא מסורה ב' חול כאן ואידך כובד האבן ונטל החול עיי"ש דמרמז דאחר הבדלה בין קודש לחול דאבד נשמה יתירה אבריו כבדים עליו, עכ"פ היוצא מפירושו דמפרש לי' לקרא על שבת, ומעתה יש לרמז דהאדם מחוייב להבדיל בין קודש לחול ע"י תוספות שבת שיהי' מוסיף מחול על הקודש וממילא החול הוא חסר דהא מששת ימי החול מה שמוסיף מגי' לתוספת שבת וזה שבא מרומז דצריך להבדיל בין קודש לחול באופן זה שיהי' החול חסר כמובן - וגם מרומז דאות ו' חסר דהיינו ששת ימי המעשה מזה יהי' חסר.

וזה מרומז גם במסורה דאף שראינו שבני אדם משמרים השבת כראוי אבל ההוספת שבת קשה מאד בעיניהם לקיים כראוי

וממהרים לצאת מן השבת כידוע בזה הלצה שמים חושך לאור ואור לחושך (ישעי' ה') ודבר זה להבדיל בין הקודש ובין החול שיהי' החול חסר לקיים תוס' שבת דבר זה הוא ככובד האבן וכנטל החול והוא ק' מאוד בעיני העם לקיים כראוי. (יש של יודא)

בשבת זו הגיעו למרה ונצטוו ישראל על מצות השבת

השבת הזה [שבת אחרי פסח] נקרא מצות ירוקים געלע מצות, והטעם הוא שידוע שביים ד' הי' קריעת ים סוף וממילא ביום השבת הי' המים ירוקים שבאו למרה ובאמת נצטוו שמה על השבת וידוע שיסוד המרה הוא ירוק. (היודשי הרי"ם)

בשבת זו נתגלה האור של מצות מצה

שמענו מכ"ק אאמו"ר בשם המגיד הק' מקאזניץ וצללה"ה זי"ע שהעולם קורין לשבת אחר פסח שבת געלע מצות, והוא גילוי מצות, עכלק"ק של המגיד הק' וצוקללה"ה זי"ע, ולפרש דבריו הקדושים נראה כנודע דהמצות הם מוחין דאבא המרומז לחכמה, וזהו והן יראת ד' הוא חכמה (איוב כ"ח כ"ח) היינו כי החכמה הוא דבר הנסתר מעין ומוסתרת במוח, וכאשר יטהר ויקדש המוח והמחשבות בקדושה ובטהרה בא היראה מהעלם אל הגילוי, ומתפשטת בכל איבריו עד שנראה וניכר היראה על פניו ממש, ו"הן פירוש דבר הנראה וניכר, כאדם שמראה או סופר בפיו ע"ז שייך לומר אלו ה"ן וכנודע, וכאשר בכל ש"ק מתפשטת היראה על כאו"א וכמאמרם ז"ל (ירושלמי דמאי פ"ד ה"א) אפילו ע"ה אימת שבת עליו, אז נתגלה וניכר פעולת המצה, שע"י נטהרו המוחין ופרי עשתונותיו הוא היראה הבאה על פני האדם אח"כ, כאשר אור ש"ק הופיע ביקרו אז נגלה לעין היתרון היראה שיש לו מאכילת מצה [ומכל עניני הפסח, ולכן נקרא שבת גילוי מצות].

ואולי גם המנהג לנקד החלות במפתחות בשבת זו הוא ג"כ לדרכינו מרמז על היראה השופע מאור אכילת המצה, וכדברינו כי מפתחות רומזים ליראה כמאח"ל (שבת ל"א) ד' יטע בלבינו אהבתו ויראתו בזכות אכילת המצה והש"ק, ונזכה לרפואת הנפש ורפואת הגוף לנו ולכל ישראל אמן. (ישמח ישראל, תורי"ט)

לעילוי נשמת

האה"ח מרת **דבורה ב"ר שלמה זדא דאסקאל ע"ה**

נלב"ע ח' אדר תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה.

די רבי'ס כולל!

דער טאטע ז"ל האט מחדש געווען דעם כולל עצי חיים בחיים חיותו. ער האט דאס געפילט פאר א הייליגע זאך, ווייל ער האט געוואוסט און געדענקט פון דעהיים ווי דער זיידע (מזן העצי חיים) ז"ל האט זיך געפלאגט מיט דעם ביז ער האט דאס אויפגעשטעלט. דאס איז נישט גענאנגען אוי פשוט. דער זיידע ז"ל דער קדושת יום טוב האט אים אנגעזאגט פארן הסתלקות, ער האט געפילט פאר אזוי וויכטיג, אז דאס איז געווען איינס פון די זאכן וואס ער האט אנגעזאגט, אז מען זאל מאכן א כולל אין ארץ ישראל פאר אנשי שלומינו.

מתוך דברות קודש פון מרן רבינו שליט"א
דינער הראשונה לטובת כוללינו

סעודת הילולא רבא

סעודת הילולא רבתי ומעמד האדיר
החזקת היסודות
לטובת כולל עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס

מוצש"ק פ"י שמוני בחיכל ביהמ"ד הגדול דקרית יואל

טל' 710.4966

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים

ויהי ביום השמיני, כמס' מגילה (דף י') תניא אותו היום היתה שמחה לפני הקבי"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, כתיב הכא ויהי ביום השמיני, וכתוב התם (בראשית א ה) ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, ומקשה הלא כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער, ומתרץ הא שכיב נדב ואביהוא. ומתראוי להתבונן למה רמזה התורה מעלת אותו היום כתיבת ויהי הבא להורות על הצער שמתו נדב ואביהוא. ואפ"ל על פי היוזע מפי ספרים וסופרים דתכלית הבריאה היתה שהנהגת העולם תהיה באופן שהאתערותא עולה מתתא לעילא, דכאשר הוא באתערותא דלתתא ככה איתער לעילא (והר תרוע מד) להיות הקבי"ה מנהיג את העולם בחסד וברחמים, אמנם בעת בריאת העולם עצמו לא היה שייך שתקדים אתערותא לתתא, אלא העולם נברא באתערותא דלעילא בלי אתערותא דלתתא. ועל פי זה כתב בעירות דבש (ה"א הרוש א) דבעשרת ימי תשובה באים הרחורי תשובה בלי אתערותא דלתתא, כמו בשעת הבריאה שנתעורר לעילא בלי התעוררות מלמטה, כמו שאמר הכתוב (בראשית ב ה) ואדם אין לעבד את האדמה. והנה נדב ואביהוא חטאו בזה שהקריבו לפני די אש וזה אשר לא צוה אותם. יש לומר שהם דימו בדעתם שעולם כמנהגו נוהג, שצריך להקדים אתערותא דלתתא בכדי לעורר לעילא, ולכן יש להם להביא אש מן ההדיוט בכדי שתדך אחר כך אש מן השמים, אמנם מכיון שאותו יום היה כיום שנבראו בו שמים וארץ היה אתערותא לעילא בלי שתקדים אתערותא דלתתא, לזה לא היה להם להביא אש מן ההדיוט, ולכן פגעה

בהם האש היורדת מן השמים. ובהו מוכן שפיר כוננת התורה בזה שרמזה גדולת היום כתיבת ויהי המורה על מיתת נדב ואביהוא, שהכתוב בא להורות שמכיון שאותו היום היתה שמחה לפני הקבי"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, על כן לא היו צריכים אז לאתערותא דלתתא, ולפי זה נמצא שנדב ואביהוא חטאו בזה שעוררו למטה בהביאם אש מן ההדיוט, ולכן אין ויהי אלא לשון צער על שנדב ואביהוא נענשו באותו היום. (עצי חיים ליקוטים)

☆

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה הי' תעשו וכו'. ובמדרש איתא מה היא זה הדבר על המילה כמה דתימא זה הדבר אשר מל יהושע, ונראה עפ"י שאמרו חז"ל במדבר מאי טעמא לא מהול וכי משום דלא נשיב להו רוח צפונת מאי טעמא משום דנוזפים היו, ופרש"י נוזפים היו ממעשה העגל, והתוסי חלקו על זה שאי אפשר לומר שהיו נוזפים ממעשה העגל שהרי מחל להם הקבי"ה ואמר להם סלחתי כדברך שאח"כ נעשה המשכן והשרה שכניתו בתוכם, ע"כ, ונמצא מדברי התוסי כי מעת הקמת המשכן לא היו ישראל נוזפים עד מעשה המרגלים, וא"כ בזמן הזה היו יכולים לקיים מצות מילה, ולפי זה יבואר למה הזהיר משה את בני ישראל דייקא ביום הקמת המשכן על ענין מצות מילה, שהרי בו ביום נמחל להם על מעשה העגל והזרה רוח צפונת לנשב להם ויכלו לקיים מצות מילה כהלכתה, לכן חזר משה והזהירם לבל יתשלשו מקיום מצות מילה כהלכתה, והוה מה שאיתא במדרש זה הדבר אשר צוה הי', שצווי זה נמסר להם ביום שהוקם המשכן. (דברי יוא"ל)

ויהי ביום השמיני. ובגמ' אותו היום היי שמחה לפני הקבי"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, וי"ל לפי מה שפיי הגאון מו"ה לעמיל ז"ל הכתוב על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון, וכמדרש גדול כים שברך מי ירפא לך, מי שירפא שברו של ים הוא ירפא לך, וביאור הדבר עפ"י דאיתא במדרש שמים התחתונים היו כוכים על שנתרחקו משכינת עוון דבעת בריאת העולם כתיב ורוח אלוקים מרחפת על פני המים, ואח"כ ויבדל אלוקים בין המים אשר מעל לרקיע ובין המים אשר מתחת לרקיע ושכינתו בעליונים, ואז התחילו מים התחתונים לכבות אנן בעינן למהוי קמי מלכא, ופייסם הי' שיקחו מהם מים לניסוך המים כהג וכן מלח על הקרבנות, והנה נחמה זו היתה בזמן שהיו ישראל שרויין על אדמתן אבל כשגלו ישראל ונחרב הבית בעוה"ז נתבטל מהם הפיוס והזרו לכבות ככראשונה אנן בעינן למהוי קמי מלכא, והוה הכוונה מי שירפא שברו של ים הוא ירפא לך, כי רפואה אחת להם ולנו שיבנה בית המקדש, והוה ביאור הכתוב על נהרות בבל שם ישבנו, וכשראנו שבכו המים על שברם שנתרחקו משכינת עוון, נ"ם בכינו אנחנו עמהם כי שבר אחד לנו, עכ"ד, והנה ביום השמיני למילואים ביום כלות משה להקים את המשכן היה יום ראשון לעבודה כמבואר בגמ' וכו התחילו להקריב קרבנות לפני הקבי"ה וכו המים התחתונים לחזור ולהתקרב לפני הקבי"ה כמו בשעת בריאת העולם, ולכן היתה שמחה לפני הקבי"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, שהיה שמחה בכל מעשי בראשית שגם המים התחתונים היו קרובים אל הי'. (ברך משה)

SHULEM L. TETTELBAUM
4915 15TH AVE.
BROOKLYN N. Y. 11219

שְׁלוֹ אֱלֵעֶזֶר טֵיטֶלבוּם

רב דקורג' יטב לב ד'סאטמאר
בארא שאריק 15TH ע"ו.

ז"ס ד' כ"ג ניסן ל"ט ו'קקחו את אשר ציוה משה" תש"ע לפ"ק
ב"ה

**למען אחי ורעי אדברה נא, שלום וברכה למען"כ ידידי הקרובים, תלמידי וחסדי
אבא מארי כ"ק מו"ר הגה"ק זצ"ל,
כל אחד בשמו הטוב ימורד**

אודיש'ט הגני בזה בדבר הנדקה המפוארה 'כולל עצי חיים' לצדקת רבי מאיר בעל הנס" המתנחם לתפארה באה"ק ת"ו, אשר יסדה ומננה כ"ק אבא מאיר הגה"ק זצ"ל, לשמו ולכרו של אביו ק"ו הגה"ק בעל עצי חיים זצ"ל אשר ראה בזה המשך פעולותיו הכבירים למען לימוד התורה באה"ק ובה בעיר גילה שמחתו בזה בעירוב ימיו, כשוכח להקים שם ושארית לכרו של אביו, ביסוד את הכולל שאף כי לא זכה לכ"כ לקיים מצוותו בחייו שנתתם בפעילותו כידוע, מכל מקום ע"י הקמת הכולל לשמו וזה לקיים בהדרגה מצוותו שבחיי שנתתם בפעילותו כידוע, מכל מקום ע"י הקמת הכולל לשמו שגה המשיך בפעולת צדיק לז"ס אחר אשר לימוד התורה בארצה"ק הוא נייחא לשמחתו המבורכה, ובכפרת את ה'סיטער כולל" מפ' סקודת אביו כק"ו הגה"ק בעל עצי חיים זצ"ל יסד באה"ק ימי חייו של אבאמר' נפשו איותה ועש פעולות רבות ונבחרות בעבור עניי ארצנו הקדושה, וראיתי

וגם גם היתה עבודתו בזה להכין בית מקום תלמוד, לאברכים מבני קהילתנו הק בעיר בני ברק שיוכלו ליטב בני עמדי דגודסא להשיך באמנה הצרופה בשמחה וברוכו של כק"ו מו"ר רביה"ק בעל דברי יואל ז"י"ע והאברכים יכלו ללמוד בלי מפריע במקום המיוחד בדבוק חברים, מבלי שיעצרו לילך ללמוד במוקמות שונים אשר אין רוח חכמים נוחה הישנו, ומן המורה להאריך בשבח הכולל אשר בעל כפי' חסידיו קרוב לטאה אברכים חשובים חסידיו ומורה מו"ר הרחוק, ובר צאא משם תלמידי חכמים מופלגים, מרביעי תורה ומורי תורה מו"ר הרחוק, ובר צאא משם תלמידי חכמים והנה לאחר הסתלקותו לחיי העוה"ב תכלים נפלו לי בנעוטים ע"י אחי כ"ק מו"ר שליט"א לילך בדרכי אבות והמשך בהנהגת הכולל שבחוראי הוא לתת רוח נפשו בן עזר העליק בראותו אך שפר מעליו חולק ומשיך לשם להתפארת, אבל דא עקא שקשה חס המה בשנכל להמשיך לשאת את משא אבותיו ורבותיו הק הקודש בלי שום תמיכה כל זהו מנסקורת זרים, כאשר היתה באמנה אתם של אבותיו ורבותיו הק נב"מ, ועוד תודש חידוש בחידוש להק מנסקורת זרים, כאשר היתה באמנה אתם של אבותיו ורבותיו הק

אחי אנכי מבקש את שאי דייכם קודש להשיך שנוכל להמשיך לשאת את משא אבותיו ורבותיו הק לכן הזמן גרמא בינמא דהילולא דילה להתאסף ולהוקם הכולל במוק ובמקום כדו שנוכל להמשיך פעולות בקודש כפי שאיותה נפשו ולעשות בזה נחת רוח לשמחתו המבורכה בניו מרחמים, ובחוראי שמונת הגדול ין עליו ובפרט בינמא דהילולא שרב חילו נבדו מרחמים לעורר חמיו שמים עליו וישר לייך בעל הנוס ומתו ין עליו, ובצורה זכות אבותה"ק מייסדי הכולל ין על כל המשתתפים להחיש בכל משאלות לבתי בני חיי ארכי ומנוחי רוחי ובנ"ס, עדי מזה ביאת משיח צדקת במהרה בימינו אמן.

וע"ז באעו"ח ד'דרכם המצפה לשיעור ה'
שְׁלוֹ אֱלֵעֶזֶר טֵיטֶלבוּם
בלאמרי הגה"ק ז"י"ע

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

וישמע משה וייטב בעיניו

פע"א איקלע הרה"ק ר' נתן דוד משידלאווצע זי"ע להרה"ק מצאנז זי"ע וכיבדו הרה"ק מצאנז לומר דברי תורה בעת עריכת שולחנו, בתחילה סירב בכך הרה"ק משידלאווצע מחמת ענוותנותו ויראתו כי רבה עד מאוד, אך כשעמד על כך הרה"ק מצאנז שוב לא הי' יכול להמרות פיו ופתח ואמר: בפרשתן כתיב "וישמע משה וייטב בעיניו" ונראה דהנה דרכו של משה רבינו הי' לומר תורה, ואהרן וכל העם שומעים, וכאן נאמר "וידבר אהרן - וישמע משה", הרי שאהרן הכהן אמר דבר תורה ומשה הי' שומע, "וייטב בעיניו" כי ראה שטוב יותר לקבל ולשמוע ד"ת מלאמרם, ובכך יצא הרה"ק משידלאווצע ידי חובת אמירת תורה.

(שיח שרפי קודש)

וייטב בעיניו

היהודי הק' מפשיסחא זי"ע הי' בימי נעוריו מלמד בכפר אצל בעל בית אחד, במשך הזמן כשכבר נתפרסם לצדיק מפורסם חלה בנו של אותו בעל הבית בעיניו ודרש ברופאים ולא הועיל מאומה, והנה שמע שזה שהי' לפניו המלמד שלו נתגלה כרבי, ונסע אליו עם בנו החולה, כשבאו לשם התחיל היהודי הק' לדבר עם החולה בדברי תורה, ושאל אותו: משה [זה הי' שמו של החולה] שומע אתה, השיב: כן, אמר אמר לו היהודי הק': כתוב "וישמע משה וייטב בעיניו", ומיד התחיל לראות בעיניו ונתרפא.

(נפלאות היהודי)

וכל השרץ השרץ על הארץ

פעם אחת רצה נכרי אחד שהי' גדול בעמיו להכיח לפני הגאון רבי יונתן אייבשיץ על חוקות התורה ומצוותיה ולומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, ושח לפניו: תולעת שיצאה ופירשה מן הפרי אסורה לכם כשרץ, וקודם שפירשה דינה כהפרי ואינה אסורה לכם, הלא אין הדבר מתקבל על הדעת, הרי גוף התולעת לא נשתנתה כלום כשיצאה מהפרי, לקח הגאון רבי יהונתן כלי ריקה ואמר לו: רוקק לתוכה, משירק, ביקשו רבי יהונתן שיחזירנה לפיו, סירב בכך הנכרי, ואמר כמתמה: הלא פגום ומאוס לעשות כן, אמר לו הגאון: הלא רוק זה בפיך היה, ולא נשתנה מאומה משיצא מפיך לתוך הכלי, ולמה א"כ מאוס הוא עתה, ענה הנכרי: כשהוא בתוך הפה אינו מאוס, וכיון שפירש נעשה מאוס, אמר לו הגאון רבי יהונתן בניצוח: הוא הדבר אשר דיברת, כי כן הוא בתולעת, עודה בתוך הפרי, אדם בולעו ואינה מאוסה עליו, וכיון שפירשה הפכה להיות מאוסה עליו.

(אמרות צדיקים)

וידו"ם אהרן

הרה"ק ר' דוד מבאהוש זצוק"ל נסתלק בחיי אביו בה' שבט תרמ"ט, בבאהוש היו שני גבאים האחד ר' אברהם חיים ע"ה והשני ר' אברהם מרדכי ע"ה, זה האחרון הי' קשור בעבותות אהבה להרה"ק ר' דוד זצוק"ל, וכשנסתלק עמד ליד מיטתו ופרץ בבכי מר וסוער וכל הנסיונות להרגיעו עלו בתוהו, כשנכנס הרה"ק מבאהוש זצוק"ל לחדר הנפטר וראה את הגבאי הנ"ל עומד ובוכה אמר בלשונו הק': הוציאואו מהחדר כי הוא מפריע לו, הנני צריך לברך ברכת דיין האמת עם הניגון של שלום עליכם, כל שבעת ימי האבל בא קהל המונים לנחמו, אך הרה"ק מבאהוש לא דיבר מאומה, ביום האחרון פתח ואמר שני דברים, האחד, כשאדם מקבל מחבירו פקדון ומחזירו לאחר זה כבשעה שקיבלו הרי הוא שומר נאמן, והמפקיד צריך להוקיר לו טובה על זה, ק"ו כשהנפקד מחזיר הפקדון יותר נאה ויפה ויותר משובח ממה שקיבלו, נתאר לעצמינו איזה הכרת תודה יש להמפקיד עבור אותו שומר, וסיים בלשון קדשו "אני מחזיר הפקדון הרבה יותר יפה ממה שקבלתי".

אח"כ אמר, ידוע שהעוה"ז כלול מד' מדרגות כלליות והם דומם צומח חי מדבר, והנה ג' מאלו אם באים הם לידי שבירה הם יורדים ממדרגתם הראשונה, ואלו הן צומח חי ומדבר, שאם המדבר בא לידי שבירה היינו שמת ונפטר מן העולם רח"ל, ניטל ממנו מדרגת מדבר ונשאר בבחי' דומם, וכן כששוחטים החי או שקוצרים הצומח כולם יורדים ממדרגתם, אחרת היא בבחי' דומם שגם כששוכרים אותו לא חל בו שום שינוי שמקודם הי' דומם וכן נשאר דומם, וזהו השבח שהתוה"ק משבח את אהרן הכהן ע"ה שגם אחרי שעבר עליו שבר כה גדול שנוטל ממנו שני בניו הצדיקים בכל זאת לא פעל כלום באהרן גופא שישבור אותו וכחוה אז כן נשאר גם עתה, ולא ניכר עליו כלום ממה שעבר עליו וזהו וידו"ם אהרן, אהרן הכהן הי' במצבו בבחי' דומם שנשאר במצבו לפני זה ואח"ז.

(נר ישראל)

ולא ידו"ם

פעם אחת בא החסיד ר' ליפמאן מרדאמסק ז"ל חתנו של התפארת שלמה להרה"ק ר' מנחם מענדיל מקאצק, ושאל אותו הרה"ק מקאצק אם הוא יודע איזה דבר תורה מחמיו והשיב לו: חותני ז"ל אמר באהרן הכהן כתוב וידום אהרן וזהו מדריגה גדולה אבל דוד המלך ע"ה הרחיק לכת למדריגה גבוהה עוד יותר שאמר "למען יזמרך כבוד ולא ידום" שבעת צרה לא הי' שותק בלבד אלא הי' מנגן ומזמר, כששמע הרה"ק מקאצק דבר זה הפליג אותו מאוד, ואמר כי הטיב אשר דיבר.

(סיפורי קודש)

מוסדות "יטב לב" דרבינו יואל מסאטמאר

נתייסדה ע"י רביה"ק בעל דברי יואל ז"ע - בהמשכת רביה"ק בעל סך משה ז"ע - בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
ירושלים תובב"א

ניסן תש"ע

בעה"ט

מפרסמין עניני מצינה

מהררי ציון וירושלים נרים ונישא קולנו בברכת תודה וברכה קדם אחינו לדיעה אנשי שלומינו ברחבי ניו יארק

אשר נענו לקול קריאת הקודש של איתן אדונינו
כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בעת שולחן הטהור ביום שושן פורים העל"ט
לקחת חלק בעמערזשענסי קמחא דפסחא אפיעל

ותרמו סכומים נכבדים אשר על ידה נתאפשר לנו
להביא אור בבתי הכלי קודש דמוסדותינו הק'
בחלוקת חלק מהמשכורות לרגל חג הפסח העעל"ט

ברכת צדיק
כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
יחולו על ראשיכם

אשר עינו ולבו אלינו והיה על לב אהרן תמיד לשנן ולשלש בכל עת ובכל זמן
גדל החיוב המוטל על אנ"ש די בכל אתר ואתר להחזיק את קופת הקודש מוסדות יטב לב באוה"ק

ובודאי זכות החזקת התורה על טהרת הקודש בעיר ד'
מקום מוכן לעלות תפילות ישראל השמימה
וזכותם הגדול של רבותינו הק' מרן בעל דברי יואל ז"ע ומרן בעל ברך משה ז"ע יעמוד
לכם להתברך בכל מיילי דמיטב, בני חיי ומזוני רווחי וסייעתא דשמיא מרובה, עדי נזכה
לעלות לציון ברינה, בביאת מלכא משיחא, ומלכינו רבינו בראשינו, בב"א

הכו"ח בברכת ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת
אסיי התודה
הנהלת מוסדות יטב לב ד'סאטמאר
פעיה"ק ירושלים תובב"א

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

משה אליו. ונראה עפ"י דא"י בגמ' (סנהדרין יד.) ר' זירא הוי מיטמר מלמסמכיה (ר' זירא הסתתר בכדי שלא יסמכוהו) דאמר ר' אלעזר לעולם הוי קבל וקיים (כלומר הרחק מן הרבנות. רש"י), כיון דשמעה להא דאמר ר' אלעזר אין אדם עולה לגדולה אלא אם כן מוחלין לו כל עוותיו, אמצי לי אנפשיה (המציא את עצמו שיסמכוהו), עכ"ד הגמ', ויתכן שסברת ר' זירא בתחילתו ומסקנתו לבסוף זה הי' הויכוח בין משה לאהרן, שאהרן לא רצה ליקרב ולקחת גדולה לעצמו, שהרי "הרחק מן הרבנות שמקברת את בעליה", והשיב לו משה רבינו ע"ה שהעולה לגדולה מוחלין לו כל עוותיו, וזו שאמר "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך", שתתקן בזה את החטאים שלך, על ידי "ואת עולתך", מאחד שאתה עולה לגדולה, ובוזה נתרצה אהרן כר' זירא שהסכים לקבל סמיכה מטעם זה.

☆

במדרש ילקוט אי שהי' ב' חוטי אש יוצאין מביין קדשי קדשים ונכנסו לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא, ויל"פ דאי במדרש לא מתו נדב ואביהוא אלא על שהזרו הלכה בפני רבם, ואי' בגמ' (עירובין סו.) המורה הלכה בפני רבו ראוי להכישו נחש, ובמדרש שיר השירים אי' דכשיצאו ישראל למדבר יראו מנחשים ויצאו חוטי אש ושרפו כל הנחשים, ולכן כיון שנדב ואביהוא חזרו בפני רבן וראוי להכישן נחש וכיון דב' חוטי אש שרפו כל הנחשים ועקרבם הוכרחו הב' חוטי אש לעשות שליחות של הנחשים ולכן שרפו אותם.

☆

במדרש רבה אי' הטעם שמתו נדב ואביהוא יען שזנו עיניהם מן השכינה כמ"ש ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו, עוד אי' במד"ר שמתו מפני שלא נשאו נשים מדכתיב ובנים לא היו להם, ונ"ל דאלו ואלו דא"ח דמבואר במדרש דלכך כהו עיני יצחק לפי שבשעת עקידה הביט בשכינה ונתחייב מיתה דכתיב כי לא יראנו האדם וחי לפיכך כהו עיניו לבסוף ונחשב כמיתה דסומא חשיב כמת עכ"ד המדרש. ובספר פלח הרמון הקשה לפי"ז בנדב ואביהוא דג"כ נתחייבו משום שזנו עיניהם מן השכינה למה הי' העונש מיתה ומ"ש מיצחק דסגי בזה שכהו עיניו וחשיב כמת וא"כ אף כאן למה לא הי' העונש שיהיו סומין, אך י"ל דדוקא ביצחק הי' העונש שנעשה סומא דחשיב כמת אבל בלא"ה הי' חי כיון שהי' לו בנים משא"כ נדב ואביהוא דלא הי' להם בנים, ומי שאין לו בנים חשיב בלאו הכי כמת א"כ לא יוכל להיות אצלם העונש שיהיו סומין דחשיב כמת דבלאו הכי חשובים כמתים ולפי"ז באמת הי' העונש שזנו עיניהם מן השכינה אך משה"ה בלבד הי' יכולים להיות סומין דחשיב כמת כמו ביצחק אבל יען שלא הי' להם בנים לכן דוצרך להיות העונש מיתה כנ"ל. (פנינים יקרים)

קח לך עגל וכו', וברש"י אי' לחדיע שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה, ויל"ד על הלשון על "מעשה" העגל שעשה והול"ל על העגל ותו לא, ושמעתי אומרים דהנה אהרן קדוש ה' הי' כונתו לש"ש כדי להציל את ישראל ועשה בזה עבירה לשמה כידוע, והנה כתבו המפרשים דע"פ דין חטאת קודם לעולה רק בעבודה וזה עולה קודם, והטעם, דהעולה באה לכפר על הרהור הלב, ובשאר איסורים כיון דאין המחשבה מצטרפת למעשה לכך חטאת קודם ואח"כ מקריבים עולה למתנה אחר שנתכפר החטא, משא"כ בעבודה וזה שגם המחשבה מצטרפת קדמה ואתיא העולה כדי לכפר על המעשה, והכא אהרן הוא הקדוש שלא הי' בו סרך עבודה וזה רק כונתו לשמים, אלא שהוצרך לחטא זה כדי להציל את ישראל וא"כ חטא זה לדידיה כשאר חטאות שחטאת קודמת לעולה שאין כאן אלא החטא עצמו במעשה ולא המחשבה ולכן חטאתו קדמה לעולתו, ובה יתבאר דברי רשיו"ל עה"פ קח לך עגל וכו' ועשה את חטאתך ואת עולתך, שחטאת קודם לעולה ולז"א רש"י להודיע שמכפר לו על "מעשה" העגל שעשה דייקא, כי חטא זה לגבי אהרן כשאר החטא דאין המחשבה מצטרפת. ובה יובן מאמרם ז"ל שהי' אהרן בוש וירא לגשת ואמר לו משה למה אתה בוש קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, הכוונה שהי' אהרן בוש ממעשה העגל ואמר לו משה למה אתה בוש קרב אל המזבח ועשה חטאת קודם לעולה ועי"ז יצא לאור משפטיך שלא חטאת בסרך עבודה וזה, דבעבודה וזה עולה קודמת לחטאת, ואדרבה עתה יתפרסם שאתה נקי וידעו כולם כי כוונתך לשמים.

(ראש חוד להחיד"א)

☆

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת וצ"ב. והנל"פ דהנה כאשר נגלה הקב"ה למשה מתוך הסנה נאמר "ויסתר משה פניו וכו' ויחר אף ה' במשה" ואי' במדרש מה חרון אף ה' שם, שניטלה הכהונה ממשה וניתנה לאהרן, הרי לנו שמשום שהתבייש משה והסתיר את פניו וסירב ללכת בשליחות הקב"ה ניטלה כהונה ממשה וניתנה לאהרן, ומעתה יתבאר דכאשר ראה משה שאהרן בוש ומסרב לגשת אמר לו "למה אתה בוש, הלא לכך נבחרת" דרך בשביל הבושה שלי ניטלה הכהונה ממני וניתנה לך, וכעת, כאשר גם אתה בוש, הלא תינטל הכהונה גם ממך.

☆

קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך, וברש"י אי' לפי שהי' אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, ולא נתבאר מה היה חששו של אהרן, ומה היתה תשובת

התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

תודה וקול זמרה

ברגשי הודאה והערכה, נשגור בזה כוס של ברכה, ובהאי עידן שמחה, נהלל בשיר ושבחה, את מע"כ ידידינו וחברינו, נאמן ומסור לטובת קהילתינו, צמוד באהבה בלבבינו, האי גברא יקירא, עושה ומעשה צדקה וחסד תדירא

זמין כל עבידתיה בכל עת תמיד לבוא בעזרת קהילתינו, להרים קרנה בכבוד לא ישבות יומם ולי' ל' בו ער ופתוח לכל דורש ומבקש ולנפש כל חי, שמו הטוב מעריצים ומהללים בברכות עד בלי די מריחוק מקום וקירוב לב מצודתו פרוסה עלינו, לטובת פריחת קהילתינו המעטירה יתנשא כאר"י נוטל חלק בראש בכל דבר טוב, ועומד לנו כאחיעזר וכאחיסמך בגוף ובממון בכל נפש ובכל לב

זלמן לייב סיבר מה"ר הי"ז

מגדולי עסקני ונאמני קהילתינו הק' בקרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבמעונו, רוממות קל בגרונו, בהכנס בנו, יניק וחכים כמר בנימין יוסף ני"ו לעול תומ"צ

ובהזדמנות זו נביע לפניו רגשי תודה וברכה המפעמת בלבינו

על כל החסד אשר עושה תמיד עמנו בבואו בעזרתינו בכל מפעלותינו ובמיוחד על התמסרותו העצומה מדי שנה בערבי פסחים לכלכל חלק גדול מההוצאות האדירות של מפעל קמחא דפסחא "ידי חסד" לבני קהילתינו הק'

צרופה בזה ברכתנו, אל מע"כ ידידינו, שזכות מעשיו הטובים יגן בעדו להתברך בכל משאלות לבו לטובה ולברכה, ויושפע לו מן קדם אלוקי המערכה, שפע והצלחה, רבייה והמשכה, אושר ועושר בלי קצבה והערכה, ויזכה להמשיך בפעליו הכבירים למענינו אלף פעמים ככה, מתוך הרחבה והרווחה, וכט"ס.

החותמים למען שמו באהבה, ברגשי הכרת טובה

הנהלת התאחדות האברכים מפעל קמחא דפסחא "ידי חסד"

בשם כל הקהל הקודש פה בני ברק יצ"ו

עניינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין איסור קל ואיסור חמור בחולה

הקל תחילה, אך בגזונא דשחוטה ונבילה, כלל ההיתר דוחי בהם נאמר על איסור שחוטה דהוא העומד בפניו ומעכבהו, וטעמא דדווקא איסור שחוטה עומד בפניו ולא איסור נבילה, ע"ז כתב הראב"ד, דכיון דאילו לא היה שבת לא היינו מבקשים לו נבילה אלא שחוטה, א"כ אף עכשיו ששבת היא נמי דינו בשחוטה ואיסור שחוטה הוא שמעכבהו, ורק ע"ז חל ההיתר דפקוח נפש.

אבל הר"ן סבר דבפקוח נפש לא הותר לו האיסור, אלא דהאיסור נדחה מפני פקוח נפש, ואין הפשט שאיסור שבת הותר לו, ואיסור נבילה לא הותר לו, אלא דמותר לו לעבור על איסור במקום סכנה, וכל ההיתר הוא כשאין לו עצה אחרת, ואיסור קל במקום איסור חמור נחשב דיש לו היתר, ועד כמה שיש לו היתר אין דוחין האיסור החמור.

והנה הרמב"ם ור"ן נחלקו בשבועות, במי שנשבע שלא יאכל שבעת ימים, דהר"ן סבר דנחשב שבועה שאפשר לקיימה, ולהרמב"ם היא שבועה שאי אפשר לקיימה,

והצפנת פענח מבאר סברת המחלוקת עפ"י מחלוקת הנ"ל בין הראב"ד ור"ן, דהר"ן כתב דכשיגיע לידי פקוח נפש לא הותרה לו השבועה דיש לו דינים כיצד לאכול ואוכל רק כדי חייו, וא"כ נמצא דהשבועה חלה כל השבעת ימים, ואף דכשמגיע לידי פקוח נפש הרי הוא אוכל, מ"מ כיון דהשבועה נותנת לו דינים כיצד לאכול א"כ מיקרי אפשר לקיימה.

אמנם בדעת הרמב"ם כתב להוכיח דמשמע מכמה דוכתא בדבריו דסבר דכשמגיעין לידי סכנה ופקוח נפש הותרה המצוה לגמרי ולא רק הודחה, וא"כ הוא הדין בחך שבועה כשיגיע למצב של פקוח נפש הרי הותר לו לאכול לגמרי, ולא יהיה עליו כלל איסורי שבועה, וא"כ נמצא שהוא שבועה שאי אפשר לקיימה, עכ"ד.

נמצא מדבריו דהר"ן לשיטתיה אזיל דבפקוח

בפרשתן (שמיני יא, ה) מבשרם לא תאכלו ובנבלתם אל תגעו, ידועה מחלוקת הראב"ד ור"ן החובקת זרועות עולם והרבה גופי הלכות תלוין ובנויין בה, והוא בפ"ח דימא בדן פקוח נפש, וז"ל הר"ן שם: נשאל הראב"ד בלשון הזה (דהרי קי"ל דאם חולה מסוכן בשבת צריך לבשר, צריך לשחוט לו ולעבור על איסור סקילה החמורה מפני שנדחית מפני פקוח נפש) אם היה חולה שיש בו סכנה, וצריך לשחוט לו תרנגולת בשבת, למה לא נאמר לנכרי שינחור לו התרנגולת ונאכילנו נבילה שאין בו אלא איסור לאו, ולא נשחוט ונדחה שבת שיש בה איסור סקילה.

והשיב שזה החולה איזה איסור עומד ומעכבהו וודאי איסור שבת ולא איסור נבילה, תדע שאילו לא היה שבת היום לא היינו מבקשים לו נבילה אלא שחוטה, וכיון שכן האיסור העומד עליו ומעכבהו הוא שיש בה היתר גמור ולא איסור אחר, ולפיכך אין מתירין לו איסור נבילה, עכ"ל הראב"ד.

והקשה על זה הר"ן וז"ל: ותמהני דא"כ מצא תרנגולת נחורה נאכילנו אותו ולא נשחוט וכו', ועוד שאפי' היה כן למה לא נאכיל אותו האיסור שהוא הקל ביותר, עכ"ל.

ובראשית הדברים נבאר מחלוקתן ובמאי פליגי, ובעיקר צ"ע סברת הראב"ד דכיון דהדין לגבי חולה ביוהכ"פ וכדומה דמאכילין אותו הקל הקל תחילה, א"כ אמאי שוחטין לו בשבת והוי איסור סקילה, ולא אמרי' שיאכל נבילה דהוי איסור קל שהוא לאו.

והנה הראב"ד סבר דדינא הוא דע"י שהחולה נמצא במצב שצריך לאכול ודינו לאכול שחוטה, אף דיש כאן איסור שחוטה שמעכבהו, ע"ז נאמר דחי בהם ולא שימות בהם דהותר לו איסור שבת, וא"כ לא שייך לומר דנאכילנו נבילה מצד דהוי איסור קל, דאין איסור נבילה עומד בפניו ומעכבהו, וכל מה דאמרי' דמאכילין אותו הקל הקל תחילה, היינו במה שהותר לו מפני פקוח נפש, מ"מ מדרבנן יש קדימה בזה להקל

דהנה אמר' בפרק בתרא דיומא מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו הקל הקל תחילה, ונחלקו התנאים אם מאכילין אותו טבל או תרומה, דמר סבר טבל חמור, ומר סבר תרומה חמורה, וקשה למה לא נעשה תיקון אחר וינצל מאיסור טבל ותרומה, דהיינו שיתקן הטבל ויפריש תרומה ויחזור ויערב אותה עם החולין, דהשתא ליכא איסור תורה כיון דמדאורייתא חד בתרי בטיל, וכי תימא דאין מבטלין איסור לכתחילה, לא מבעיא לסברת הראשונים והאחרונים דהוי דרבנן פשיטא דמוטב שיעבור איסור דרבנן דאין מבטלין, ולא יעבור איסור תורה, ואף למ"ד דאין מבטלין הוי דאורייתא וילפי' לה מזרוע בשילה, פשיטא דאינו אלא איסור בעלמא ואפי' לאו ליכא, וא"כ מוטב שיעבור איסור זה דאין מבטלין דהוי איסורא בעלמא ממה שיעבור איסור שעונשו מיתה בידי שמים, וכי תימא דאיסור תרומה או טבל עובר החולה, אך איסור דאין מבטלין איסור אנו עושין אותו ולא ניתנו איסורין לדחות אצלנו, זה לא ניתן להאמר כלל, שהרי אנו שוחטין נבילה לחולה כדי שלא יאכל נבילה וכו'.

ותירץ הפרשת דרכים, דכל איסור שנעשה לצורך החולה וכגון טבל ותרומה דאכילת הטבל והתרומה הוא לצורך החולה, וכן לשחוט להחולה או להאכילו נבילה, דע"כ לצורך החולה אנו צריכין להתיר איסור נטילת נשמה או אכילת נבילה, בזה הוא דאנו משערין איזהו קל ואיזהו חמור יותר ומאכילין אותו הקל תחילה, אבל הכא באיסור שאנו מבטלין זה שאנו מבטלין איסור, אין בו צורך להחולה כלל, דמה איכפת ליה אם אנו מבטלין האיסור אם לאו ואף שאנו מצילין אותו מאיסור חמור, מ"מ כיון שאין בו צורך החולה לא ניתן איסור זה לדחות אף שהוא איסור כלל, ומוטב שיעבור החולה על איסור חמור כיון שהוא צורך החולה ממה שנעבור על איסור קל, כיון שאיסור זה אין בו צורך לחולה כלל, עבתו"ד.

והרבה אחרונים רצו לבאר בהשקפה ראשונה דברי הפרשת דרכים כד' הראב"ד המובאין לעיל בריש דברינו, דכל מה שהותר לו פקוח נפש הוא דווקא האיסור העומד לפניו, והוא איסור תרומה או איסור טבל, ורק זה הותר לו משום פקוח נפש, משא"כ האיסור דאין מבטלין איסור אינו עומד כלל בפניו ולא הותר לו משום פקוח נפש, אמנם יש שהעירו על ביאור זו והרבה יש לדון בדבר זה, (ועיין בלקח טוב להגאון מהר"י ענגעל (סי' ט"ז-י"ז) שמפלפל הרבה במחלוקת הראב"ד והר"ן).

נפש לא נאמר בזה היתר אלא דין דחייה, וא"כ לא שייך לומר כהראב"ד דאיסור זה עומד בפניו והותר לו אבל איסור אחר אינו עומד בפניו ולא הותר לו, ועל כן כמה שיוכל לנצל מאיסור חמור עדיף טפי, עיי"ש.

והנה המנחת חינוך (מצוה רצה) מסתפק דרך משל מי שאנסו אנס לעבור על איסור נבילה בצינעה וכונתו להעביר את ישראל על דתו, ויש איסור קל מנבילה כגון שביעית ואם הישראל יאכל האיסור הקל ג"כ יתפייס האנס כיון שיראה שעובר על הדת, מה דינו האם נימא דיעבור על הקל ויציל נפשו באיסור הקל, או דילמא דוקא במי שאחזו בולמוס שייך שפיר ההלכה שמאכילין אותו הקל הקל תחילה כיון שנסתכן באכילה סתם, ודאי צריך להאכילו הקל תחילה, אבל כאן האנס לא אנסו רק על האיסור החמור, א"כ זה שאנסו נדחה אבל לא איסור שלא אנסו.

וכתב ע"ז המנחת חינוך דדבר זה אפשר לפשוט מדברי הראב"ד הנ"ל דאם חולה מסוכן צריך לבשר וצריך לשחוט ולחלל שבת החמורה, ואם גוי ישחוט לו יעבור רק על איסור קל דנבילה, דעת הראב"ד דישחוט לו ואל יאכל נבילה דאיזה איסור עומד עליו ומעכבו איסור שבת, ודבר זה נעשה כהיתר אבל לא איסור אחר שקל ממנו, א"כ גם כאן איסור זה שהאנס אונסו בנפשו נהפך לו להיתר ולא יוכל להציל נפשו באיסור קל שאין האנס אונסו, אבל הר"ן נראה שם בקושייתו השנייה שלא סבירא ליה כסברת הראב"ד בזה כיון שהוא קל נאכיל אותו, עבתו"ד עיי"ש.

אמנם עיין בברכת שלו' (עמ"ס פסחים סי' ס"א) שמעיר על דברי המנ"ח שיש מקום בראש לחלק בין דין אונס לדין פקוח נפש, דכל סברת הר"ן הוא דווקא בפקוח נפש דלא נחשב אונס, אלא דילפינן מוחי בהם ולא שימות בהם, דלא מחוייב למות כדי לקיים מצוה, ודוקא בכה"ג סבר הר"ן דהוי דחוייה, וא"כ כיון שלא הותר לו כלום אלא דפקוח נפש דוחה לאיסור א"כ מאכילין אותו איסור הקל תחילה.

משא"כ כשהאנס אונסו הרי הוי אונס ואין כאן איסור כלל, דמעשה באונס לא נחשב כלל למעשה, א"כ יש מקום לומר דהר"ן נמי מודה דאין לו לפייס האנס באיסור אחר אפי' אם הוא יותר קל, כיון שהאנס אונסהו דווקא על איסור זה ולא על איסור אחר, ותן לחכם ויחכם עוד.

והנה הפרשת דרכים (דרך החיים דרוש י"ט) הקשה

ולזמ"ר לשמך עליזן

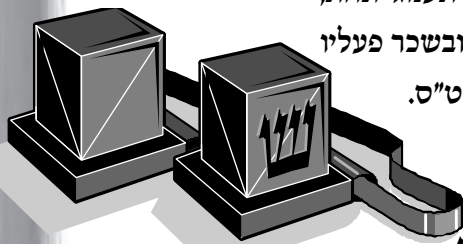
באותות ידידות והכרת טובה, ובכל לשון של חיבה, נשגר בזה מריחוק מקום וקירוב ליבא, ברכת מזל טוב וברכה מרובה, אל מעלת כבוד ידידינו, מסור בלב ונפש למענינו, כאר"י יתנשא לעמוד בכל עת תמיד לימינינו, רב פעלים לתורה ולתעודה, כל פה אליו יוד"ה עושה ומעשה צדקה וחסד לפרט ולכלל, ובמיוחד מתמסר כבר זה רבות בשנים למען הכולל, במסירות נאמנה משליך עצמו מנגד, לבוא בעזרת פעולותינו בג' העמודים תורה עבודה וגמילות חסד,

זלמן לייב סופר הי"ד מו"ה

מראשי העסקנים למען כוללינו הק' צדקת רבי מאיר בעל הנס

לרגל השמחה השרויה במעונו, רוממות קל בגרונו
בהכנס בנו היקר בנימין יוסף גי"ז
לעול תורה ומצוות

ויה"ר שיזכה לראות ולרוות ממנו ומכל יו"ה רב תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, מתוך רב שמחה ואורה, ובשכר פעליו הברוכים אך טוב וחסד בביתו יהי' שורה, וכט"ס.

ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל בארה"ק - הנהלת הכולל בארה"ב

פניני התורה

פנינים וחידושים בגמרא מס' יומא
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נר"נ ע"י אחד המגי"ש

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא

ג' דרגות בזה: א) 'חלק' לעוה"ב / ב) 'בן' עולם הבא / ג) 'מוזמן' לעוה"ב

"כתב השילה"ק (פרשת ואתחנן) שניצא בקונטרס האר"י ז"ל שיש שלוש דרגות בזכיה לעולם הבא, דמצינו ג' לשונות בדברי רז"ל: א. יש לו חלק לעולם הבא ב. מוזמן לחיי עולם הבא ג. מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

כל נשמות ישראל הם בדרגה הא' כמו"ש "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא". ומי שבדרגה גבוהה יותר נאמר עליו "מוזמן לחיי העולם הבא", וכן אמרו על רבי עקיבא "אשריך רבי עקיבא שאתה מוזמן לחיי עולם הבא". והמדריגה העליונה שבכולן היא כשאומרים "מובטח לו שהוא בן עוה"ב, כגון בניהו בן יהוידע וד' שמתו בעטיו של נחש דהשליטו עצמם בזה העולם לגמרי.

ובזה יש להבין דברי חז"ל (סוף מסכת נדה) "תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום הרי זה בן עולם הבא וגו'". ולכאורה קשה הרי כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, ולא דוקא כל השונה הלכות בכל יום, וכן קשה על מאמר חז"ל "איהו בן עוה"ב הסומך גאולה לתפילה", אך לפי הנ"ל א"ש ד'בן עוה"ב, הוא דרגה יותר גבוה מ'חלק' לעוה"ב, ולזה זוכה דוקא השונה הלכות בכל יום.

נהגו בכל תפוצות ישראל, ללמוד מסכת אבות בשבתות הקיץ, ומתחילים בימי הספירה שהם ימי הכנה לקבלת התורה, ודרך ארץ ומדות טובות קדמה לתורה, אך לכאורה מה שמתחילים "כל ישראל וכר"י יכול להביא רפיון לעמלת התורה, ולמידות טובות, דהרי לכולם יש חלק לעולם הבא. אך לפי האמור יובן ש'חלק' לעוה"ב היא הדרגה הפחותה, ויש בזה דרגות והכל לפי רוב המעשה.

ומתאמרא בשם הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל דביאר המשנה כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, היינו יש להם 'חלקה' פיסת קרקע, והחלקה הוא ריק, ורק על ידי מעשים טובים בונים את הבית, וכשחסר מעשים טובים, חסר לפעמים דלת הלון וכדומה.

בגמרא (דף ס"ו): "שאלו את ר"א, פלוני מהו לעולם הבא, אמר להם לא שאלתוני אלא על פלוני". וברש"י (ד"ה פלוני) הביא יש מפרשים דהשוואלים שאלו על שלמה המלך האם איבד חלקו לעולם הבא, כמבואר בקרא (מלכים א' י"א ד') "יהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו אחרי אלהים אחרים...". או שמא אנו נוקטים כדברי רבי יונתן שאמר "כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה".

כתב בבן יהוידע וז"ל מקשים והלא משנה ערוכה בפרק חלק דחשיב שלשה מלכים דוקא, [שאינו להם חלק לעוה"ב, ושלמה המלך לא מנו, א"כ ודאי שיש לו חלק בעוה"ב], ועוד דאתמר שם שרצו למנותו ולא יכלו, דתחילה באה דיוקנו של אביו, ואח"כ באה אש מן השמים ולחכה בספסליהם, ואח"כ יצתה בת קול מן השמים, ואז הודו והסכימו שלא למנותו, ואיתא שם (בדף ק"ד) דהם היו אנשי כנסת הגדול, וא"כ קשה בין לשואליו, בין לר"א, אמאי לא השיב להם דין זה נפתח בגדולים אנשי כנה"ג ויצא לאורה.

ונ"ל בס"ד דמעולם לא עלה על דעת השואלין להסתפק אם יש לו חלק או לא, והראיה לא שאלו פלוני יש לו חלק לעוה"ב, אלא שאלו כך "מהו לעוה"ב", וכונת השאלה הוא, כי ידוע יש צדיק שנקרא בן עולם הבא, ויש נקרא מוזמן לחיי עולם הבא, וזה גדול מן בן עולם הבא, שזה מעלה גבוה יותר, וכמ"ש האר"י ז"ל (בשער הגלגלים) והבאתי דבריו בספר אדרת אליהו (פר' כי תבוא).

ולכן שאלו "מהו לעולם הבא", ר"ל מאיזה מדרגה הוא, אם מאותם שהם בני עולם הבא, או אם מאותם שמוזמנים לחיי העולם הבא, והשיב להם "לא שאלתוני אלא על פלוני", והלא שאלה זו שייכה על כל צדיק וצדיק. ובאמת היא ידע ששלמה הע"ה הוא מן מדריגה העליונה של מוזמן לחיי העולם הבא, אך לא רצה להגיד דבר שלא שמע מפי רבו עכ"ל.

התאחדות אנרכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

תודה וקול זמרה

באותות שמחה והודאה, נשגר בזה מעומקא דליבאה, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, לכבוד ידידינו וידיד כל, הבחור היקר הנעלה והמהולל, זוכה לשמש בקודש לפני ולפנים, בנעים הליכות ורב תבונים, מקבל את כ"א בסבר פנים, ויוס"ף הוא המשביר בעמדו לימינינו, להרוות צמאון אנשי שלומינו, במדור הנפלא "משולחן מלכים" שמופיע מדי שבוע בגליונינו,

החתן המופלג והנעלה, נודע לשם ולתהילה

כמר יוסף ורייס ני"ו

משיב"ק אצל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג שתחי' למזל טוב ובשעטו"מ

בהאי עידנא דחדוותא, נשגר לו כסא דברכתא, מלא טיבותא, ביקר ורבותא,

על התמסרותו הנאמנה בקליטת השיחות קודש אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

להרוות בהם צמאון אנ"ש בכל קצוי תבל במדור "משולחן מלכים" בגליון "קול התאחדותינו"

זכות הרבים תלוי בו, ובשכר זה ימלא ה' כל משאלות לבו, הזיווג יעלה יפה כגפן אדרת, ויבנה בית נאמן בישראל לשם ולתפארת, וביתו בהבנותו על אדני יסודותיו, יהא מלא ברכת ה' על כל גדותיו, וכל טוב סלה.

המברכים בשיר וקול תודה

מערכת "קול התאחדותינו"

שע"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר קרית יואל בני ברק יצ"ו

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

ימי הספירה (א)

זאת ההתגלות כדי שיתעורר האדם לעמול בעצמו וכו רבותא היא שטוב לו בזאת שמראים לו מן השמים רק שצריך כל אחד להתייגע בעצמו שעם הספירה וצריכן להשלים את הדבר של הספירות הגם שאפילו כאשר יחיה האדם ויעשה אלף שנים יהיה ג"כ מעט להשלים אף אחד מהספירות רק הכוונה שצריך כ"א להשלים חסרון עצמו עד שבאים בחג שבועות לאותו הבחינה עצמה של הסדר וזהו כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשות פי' מהסדר נעשה הספירה וע"י הספירה באים לקבלת התורה שנאמר בו נעשה ונשמע ע"כ אנו אומרים כאשר זכינו לסדר אותו לעשות הדבר כן נזכה לעשותו היינו להנעשה הנאמר בקבלת התורה.

הרה"ק ר' נתן דוד משידלובצא אמר בשפתי ספרתי כל משפטי פיך הכוונה כ"י שספרנו ספירת העומר עי"ז כל משפטי פיך וזכינו לקבלת התורה. (קדושת היהודי)

וצריך האדם לתקן מעשיו בימי הספירה עד ל"ג ימים שהוא שבוע חמישי בספירה שהוא הוד שבהוד שכל אחד הוא כלול מעשר לכן עיקר תיקון המידות הוא עד ל"ג בעומר ומכאן ואילך מתחיל להתנוצץ אור חג השבועות (מאור ושמש)

כתב הרח"ו זצלה"ה (פרע"ח שכ"ב פ"ז) כי בימי העמר טוב לתקן עון הברית. קר"י בגימטריא עמ"ר. (בני יששכר)

הגשמים שמפסח עד עצרת הם רפואה לכל התחלואים שאין לך רפואה כמוהו בכל החניות של רפואה דהיינו לעמוד על הגשם ולגלות קצת ראשו כדי שירד הגשם על ראשו וגם לפתוח פיו בכדי שירד הגשם לתוך פיו ממש. (מדרש פנחס)

משרשי המצוה על צד הפשט לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה ומפני התורה נבראו שמים וארץ ישראל, וכמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה וגו' והוא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה מסיני ויקיימוה וכמו שאמר השי"ת למשה וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה כלומר שתקבלו התורה שהיא העיקר שבשביל זה הם נגאלין והוא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם יותר מן החירות מעבדות ולכן עשה השי"ת למשה אות בצאתם מעבדות לקבלת התורה כי הטפל עושיך אות לעולם אל העיקר, ומפני כן כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבודה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה ולהראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד בלבנו כעבד ישאף צל וימנה תמיד מתי יבא העת הנכסף אליו שיצא לחירות כי המנין מראה באדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא וזהו שאנו מונין לעומר כך וכך ימים שעברו מן המנין לואין אני מונין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כ"ו מראה לנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ואל יקשה עליך לומר א"כ אחר שעבר רוב הימים לפי הנשארים לפי שאין לשנות מטבע החשבון באמצעו. (חינוך מצוה ש"ו)

עוד אמר כאשר זכינו לסדר אותו כי הספירה הוא אותו הדבר בעצמו של הסדר כי כמו בשעת בריאת העולם היה חידוש העולם בגשמיות והיה בלי שום אתערותא דלתתא כך יצ"מ היה חידוש העולם ברוחניות לישראל והיה ג"כ בלי שום אתערותא דלתתא כמ"ש שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה היינו שנגלה עליהם אתערותא של ממ"ה עצמו ולא הניח אותם להחמיץ כלל וזה הבחינה והאורות נתעורר בכל שנה בזמן הזה ובלילה הזה, ואח"כ מסתלק

לעילוי נשמת

האשה החשובה מרת חיה ע"ה

בת הגה"צ ר' שרגא שמואל שניצלער זצ"ל אב"ד טשאבע

נלב"ע ביום י"א ניסן תשס"ט לפ"ק

על שלשה דברים...

ביום סעודת הילולא רבתי והחזקת היסודות

שליסט זיך אן אלס שותף מיט רבי מאיר בעל הנס!

דורך איינס פון די דריי מעגליכקייטן

החזקת אברך לשבוע

\$180

החזקת אברך לחצי חודש

\$360

החזקת אברך לחודש

\$600

און באקומט צוגעשטילט אויפן פלאץ די ספעציעלע מתנה דער

קונטרס משולחן מלכים

שיחות קודש פון כלל מון רבינו הגדול שליט"א

ביים באונד אין ארה"ק פאראנאגענעם חודש חשוון תשס"ט

אין צוגאב וועט איר א"ה באקומען א מתנה די נייע ספר

"משולחן מלכים ח"א" - שנת תשס"ח

ווען עס וועט איר"ה ארויסקומען אין די קומענדיגע וואכן

ברענגט מיט צום דינער לה"פ

\$120

זכות החזקת אברך צעירים

הילולא

בבית המדרש הגדול קרית יואל

סעודת

ומעמוד החזקת היסודות - מוצש"ק שמיני

תוכן דברי מוסר

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בדרשת שבת הגדול שנת תש"ע לפ"ק-קרית יואל

אידן מאכן געבעך מיט אזויפיל נסיונות, אז מען וויל זיין א איד אין די היינטיגע זמנים, איז נישט מעגליך, נאר מיט די כח התורה.

*

כ'האב געוואלט דא ארויס ברענגען נאך אן ענין, דער פסוק זאגט אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתכם, שאור אין די היינטיגע צייטן מיינט מען דעם כלי וואס הייסט קאמפיוטער, ס'איז שוין היינט באקאנט, מען דארף נישט צופיל זאגן, יעדער איינער ווייסט, אז ליידער רבים חללים הפילה. אבער איך האב געוואלט ארויסברענגן איין נקודה, ב"ה אונז וואוין מיר אין א הייליגע שטאט, דא וואוינען יראים ושלמים, ערליכע אידן, אידן וואס זענען מדקדק בקלה כבחמורה, מען דארף דאס נישט זאגן פאר יעדן וואס וואוינט דא, יעדער ווייסט וואס עס מיינט קרית יואל, א הייליג שטאט.

מיר זענען לעצטענס געזעסן אויף אן אסיפה די ועד החינוך פון די תלמוד תורה און די ועד החינוך פון בית רחל, עס איז דא א פראבלעם, עס איז דא קינדער וואס האבן א צוטריט צו א קאמפיוטער, און דאס שאדט נישט נאר פאר דעם קינד אליין, נאר אויך פאר די שכנים, פאר די חברים. עס איז געקומען א פארלאנג פון עלטערן, ערליכע עלטערן, זיי זאגן אז זיי זענען אפגעהיטן, ביי זיי אין שטוב האבן די קינדער ב"ה נישט קיין צוטריט צו א קאמפיוטער, זאגן זיי אז זיי ווילן נישט אז זייערע קינדער - וואס גייען אין חדר אדער אין סקול - זאלן זיך חבר'ן מיט איינער וואס האט יא צוטריט,

תוכן הדברים, אזוי ווי מען האט פריער דערמאנט (דברי הקדושת יו"ט פ' ויקהל), אז מען טוט א מצוה איז רחמנא אחשביה למלאכה, ווי מ'זעהט דאס בחוש, א יעדע מצוה קומט אן אזוי שווער פאר א מענטש. מען דארף אבער צו וויסן אז דייקא צוליב דעם איז דאס געוואלדיג חשוב פאר השי"ת, אז א איד קומט אהיים פון א גאנצן טאג ארבעט, און ער רייסט זיך אפ א שעה צו לערנען, ער מיינט וואס איז שוין דאס, עס איז נאר א שעה, קוים וואס ער לערנט פון אכט ביז ניין, וואס איז עס דען נאר א שעה, דארף מען צו וויסן אז רחמנא אחשביה למלאכה, ווייל עס איז א מצוה איז דאס חשוב פארן אייבערשטן, אזוי ווי עסן קרבן פסח, וואס איז עס דען עסן א שטיקל פלייש, אבער ווייל עס איז א מצוה, ווערט עס אנגערופן אן עבודה, און רחמנא אחשביה.

ב"ה מען האט אויפגעשטעלט שיינע בתי מדרשים אין אלע ווינקלען פון שטאט, צוגעשטעלט באקוועם, ווינטער איז עס ווארעם זומער איז עס קיל, און עס איז נישט דא קיין שום תירוץ אויף נישט צו לערנען, מען דארף נאר זען זיך קובע צו זיין, יעדער איינער דארף האבן א שיעור צופרי אדער ביינאכט, קומען לערנען און עוסק זיין בתורה, ווייל אן תורה קען מען זיך נישט האלטן היינטיגע צייטן, אזוי ווי דער חיד"א זאגט אין ביעור חמץ אלא שריפה, אין ביעור חמץ מען קען נישט פאברענען דעם חמץ, דעם שאור שבעיסה, אלא שריפה, נאר מיטן אש התורה, הלא כה דברי כאש.

לך טפשות גדול מזה, אז דער קינד וועט שוין אליין וויסן וויאזוי צו פארן, וועט ער שוין וויסן אליין ווי צו גיין, נישט נאר צו די גאס נאר אויך צו יענע גאס וכדומה, רבותי דער קאמפיוטער דאס איז מאנהעטן, קאנצעטרירט אין די קליינע כלי, מען דארף נישט צו זאגן וואס דאס מיינט די שטאט ניו יארק, דאס איז די טריפה'נע גאסן פון ניו יארק, דארט קען מען זען פון די גאס אין מאנהעטן און פון יענע גאס אין מאנהעטן, און אז ער איז מהנך זיין קינד צו דעם, היש לך אכזריות גדול מזה.

*

מען דארף רעדן פון די כלים, סעלפאן, היינט האט דאס שוין כמעט יעדער, עס איז אזוי געווארן אז איינער וואס האט היינט נישט קיין סעלפאן איז דאך לית דיך בר נש, הגם דער סעלפאן פאר זיך ווי מען קוקט עס אן איז נישט אזא געפערליכע זאך, די טעכניק ווערט אבער היינט פארגעשריטן, און עס קומען צו דערין אזעלכע מכשירים.

עס איז דא היינט די טעקסט מעסעדזשעס, איך רעד נישט פון מעסעדזשעס וואס זענען אסור און מען טאר נישט שיקן, נאר כ'האב דא געוועלט רעדן פון א פרט, מען קומט אריין אין ביהמ"ד, וועל מיר אנכאפן א קלייניגקייט, מען שטעלט זיך דאווענען מנחה, מען זאגט קרבנות, און עס קיצלט אים אין טאש, מען נעמט ארויס דעם סעלפאן און מען ליינט אפ דעם הלצה וואס דער חבר האט געשיקט, און אזוי הייבט מען אן אשרי, און מען שרייבט נאך צוריק, אמן, זייער גוט, איך האב עס באקומען וכו'. און דאס קען פאסירן אויך ביי שחרית, אינמיטן פסוקי דזמרה, און איך שעם מיך צו זאגן, נישט נאר ביי הללוקה'ס נאר אפילו אינמיטן יוצר אור, קוקסט אייך אים אין ביהמ"ד, אזוי איז עס ליידער.

ב"ה ביי אונז אין בית רחל לערנט מען נישט קיין קאמפיוטער, ווייל די עלטערן פארלאנגען דאס, און די זעלבע בעטן די עלטערן אויך דאס. וויל איך דא מזהיר זיין, איינמאל און נאכאמאל און נאכאמאל, מען זאל וויסן אז מען דארף משבית זיין דעם שאור פון די הייזער, ווייל דאס שאדט נישט נאר פאר דעם קינד אליין, נאר אויך פאר זיינע חברים וכדומה.

עס קומט א יומא דפגרא, ווי למשל א מוצאי שבת חנוכה, עס קומען זיך צוזאם די גאנצע משפחה, א זיידע מיט די קינדער און אייניקלעך, און דער זיידע האט א קאמפיוטער, און מען לייגט אריין צו ווייזן א שפיל, א כשר'ע שפיל, מען קען אפילו ווייזן פון א רבי'שע חתונה אדער א רבי'שע טיש, דאס איז טומאה על טהרת הקודש, דער זיידע האט מיט דעם מקיים געווען למען תספר באזני בנך ובן בנך, קוק ווי בא'טעמ'ט דער קאמפיוטער איז, דער זיידע ווייסט אבער נישט, אז דער קינד וועט שוין קוקן ווען דער זיידע זעט נישט, ער איז מער רעפינירט פון אים, ער ווייסט שוין יעצט אריינצולייגן וואס ער וויל, ער מיינט ער האט געגעבן הנאה פאר די משפחה, ער ווייסט אבער נישט וועלכע קינד וועלכע אייניקל ער האט יעצט פארדארבן, און וועלכע קינד'ס חבר ער האט פארדארבן.

לאמיר זיך פארשטעלן א משל, א טאטע זאל זאגן פאר די קינדער - אונז וואוין מיר ב"ה אין קרית יואל אינדרויסן פון די שטאט - וועט א טאטע זאגן פאר זיינע קינדער, קומטס, איך וויל ענק אויסלערנען דעם וועג קיין מאנהעטן, מען וועט פארן אויף מאנהעטן אזוי אז עטץ זאלטס וויסן דעם וועג, כדי אז לעת מצוא ווען מען וועט וועלן זאל מען זיך אמאל קענען אוועקכאפן, היש

פסוק (בראשית כז כז) וירח את ריח בגדיו וגו' ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', זאגט רש"י מלמד שנכנסה עמו ריח גן עדן, זאגט דער בעל הטורים רי"ח בגימטריא ל"ל פס"ח. יעקב אבינו איז אריינגעקומען פסח ביינאכט, איז אריינגעקומען מיט אים די ריח גן עדן.

און יצחק אבינו האט אים געבענטש ויתן לך האלקים, זאגט רש"י ויתן ויחזור ויתן, דאס מיינט אז דאס איז נישט נאר דעמאלטס, נאר דאס מיינט אז יעדעס יאר פסח ביינאכט קומט אראפ די גן עדן ביי יעדן איד אין שטוב, באמת א איד זיצט ביים סדר מיט די קינדער און אייניקלעך כשתילי זתים סביב לשולחנו, דאס איז באמת א גן עדן, פארשטייט זיך אז עס ווענדט זיך וואס מען רעדט דארט, אז מען פירט א סדר מיט א דערהויבנקייט, מיט אן התרוממות הנפש, דעמאלטס איז דא דארט די גן עדן, טאמער חס ושלום מען רעדט נארישקייטן שטותים והבלים, פארטרייבט מען דעם גן עדן פון שטוב.

איך וועל מסיים זיין מיט א מילתא דבדיחותא, א איד איז אמאל געווען ביים נאסידער רב ז"ל, האט ער אים אנגעוואונטשן א כשר'ן לוסטיגען יום טוב, האט דער איד אים געזאגט, (ער איז געווען פאר אים א קרוב), רבי, א כשר'ן יום טוב וועט שוין מיין ווייב זארגען, דער רבי זאל זעהן אז איך זאל האבן א לוסטיגען יום טוב. זאל דער אייבערשטער העלפן אז אז מען זאל טאקע זוכה זיין צו שפירן א דערהויבנקייט אינעם יום טוב, אלע אידן זאלן האבן א אמת'דיגן כשר'ן לוסטיגן יום טוב, מען זאל האבן פון אלעם גוטען אז מען זאל קענען האבן א לוסטיגן יום טוב, אונז זאל מיר זוכה זיין כימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות, אנטקעגן צו גיין דעם גואל צדק במהרה בימינו אמן.

ווען מען זיצט ביי א מיטינג וועגן א וויכטיגע זאך פאר ביזנעס וכדומה, ווייסט מען די ערשטע זאך אז מען לעשט אויס דעם סעלפאון, וואס איז, עס איז א וויכטיגע זאך, ער דארף זיך קאנצעטרירן וואס מען גייט רעדן דארט, און ער וויל אז קיינער זאל אים נישט שטערן יעצט, מעג מען דאך אזויפיל טון ווען מען שטעלט זיך דאווענען, מען דאוונט דאך נישט קיין אנדערהאלבן שעה, איז די קורצע צייט וואס מען געפינט זיך אין ביהמ"ד מען שטעלט זיך דאווענען, זאל מען דאס אויסלעשן, מען זאל קענען געהעריג דאווענען.

*

נאך א זאך האב איך געוואלט דא ארויסברענגען, בנוגע דאס וואס עס האט פאסירט די לעצטענס אין ארץ ישראל לעצטענס, ליידער אזא מין התגרות באומות באופן נורא ואיום, אמעריקא איז א מלכות של חסד, מען רייצט זיך אזוי מיט די אמעריקאנער רעגירונג און מיט אלע אומות העולם, עס איז א הארץ ווייטאג, אז דייקא א רעליגיעזע מיניסטער - איך ווייס נישט צו ער גייט יא מיט א בארד צו נישט מיט א בארד, אבער ער הייסט א רעליגיעזער - דאס איז התגרות באומות לעיני כל העמים, די גאנצע וועלט קוקט צו און האלט מיט, אז דייקא די רעליגיעזע שטערן דעם שלום, דער גוי ווייס נישט קיין חילוק, און ביי אים זענען אלע רעליגיעזע אידן איינס, דאס איז ציונות במלא מובן המלה, מען זעהט ווי אזוי דאס הייבט זיך אן, מען האט זיך מתחבר געווען לרשעים אריינגעגאנגען זיצן מיט זיי צוזאמען, און צו וואס דאס האט געברענגט.

*

עכ"פ מיר שטייען דא פארן הייליגן יו"ט פסח, עס איז דא אן אינטערעסאנטער בעל הטורים אויפן

צדקת רבי מאיר בעל הנס

ביזמא דהילולא רבא
כ"ז ניסן

מיד דארפן זען צו געבן פאר אייגענע.
דאס געלט וואס אנ"ש געבן, זאל גיין פאר
אנ"ש. ס'איז שכל אויז, ס'איז ישר אויז,
און ס'איז באמת אויז, מענטשן וועלן דאס
פארשטיין אז מענטשן פון אנשי שלומינו
זאלן געבן פאר אנשי שלומינו.

דברות קודש מוכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
אצל מעטור התמונת גבאי צדקה
יום ג' יתרו תש"ע

סעודת הילולא רבתי ומעמד האדיר
החזקת היסודות

לטובת כולל עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס

מוצש"ק פר' שמיני בהיכל ביהמ"ד הגדול דקרית יואל

718.710.4966

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

מסודם של רבנות ארזה ע"י מרן רב הדין בעל ברך משה זי"ע

בחדוה"ת והמסכת ב"ק מרן רבנו הגה"ק שליט"א - כ"ק הגה"ק רבי שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א, נשא הכולל

קרית יואל - בני ברק יצ"ו

"ברכת מזל טוב"

הגנו משגרים ברכת מזל טוב תמה ולבבית לאנשי שלומינו החשובים כל אחד בשמו יבוק

הרה"ח ר' **יחזקאל משולם מעלער** שליט"א
לאירוסיו בנו הבה"ח לוי משה דוד הי"ד תלמידו ושיבתנו

הרה"ח **יוסף זאב וואלדמאן** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **יקותיאל יודא וואלדמאן** שליט"א
ולחוננו הרה"ח ר' **אליעזר דוב ראטה** שליט"א
להכנס בנו, נכדם הב' ברוך נ"יז לעול התורה והמצוות

הרה"ח **זלמן לייב כהן** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **משה צבי כהן** שליט"א
להכנס בנו, נכדו הב' שמואל דוד נ"יז לעול התורה והמצוות

הרה"ח **יוסף חיים וויינפעלד** הי"ד

ולחוננו הרה"ח ר' **מרדכי שווארץ** שליט"א, נכדי בית מדרשינו ברח' רמב"ם
ולמספחת **וויינפעלד** סידחי
להכנס בנו, נכדם הב' שמואל נ"יז לעול התורה והמצוות

הרה"ח **אברהם יהושע יאושעף** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **יו"ט יאושעף** שליט"א
ולחוננו הרה"ח ר' **משה חיים ווייס** שליט"א, מנהל מוסדותינו הק'
ולחוננו הרה"ח ר' **יהושע ווייס** שליט"א
להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הרה"ח **יואל וויינבערגער** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **אברהם חיים וויינבערגער** שליט"א
ולחוננו הרה"ח ר' **יוסף יושע גרין** שליט"א חבר הנהלת המוסדות
להולדת בתו, נכדתם - קידושא רבא בבית מדרשינו בוכרון מאיר

הרה"ח **אהרן שלמה ראזמאן** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **יעקב אלימלך ראזמאן** שליט"א
ולוקינו הרה"ח ר' **דוד בערקאוויטש** שליט"א, יו"ד קופת גמ"ח המרכזי
ולמספחת **לאנדא** - **יאושעף** סידחי
להולדת בתו, נכדתם - קידושא רבא בבית מדרשינו בוכרון מאיר

הרה"ח **יואל מרדכי דאוידאוויטש** הי"ד

ולאביו הרב ר' **משה אהרן דאוידאוויטש** שליט"א, אב"ד סעקעלה
ולחוננו הרה"ח ר' **שלמה יודא בראך** שליט"א
ולוקינו הרב ר' **בן ציון יאקאבאוויטש** שליט"א
להולדת בנו, נכדם

הרה"ח **שלמה אהרן וויינבערגער** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **אברהם חיים וויינבערגער** שליט"א
להולדת בתו, נכדתו

• כולל אברכים מצויינים

כולל להוראה

כולל הלכות שבת

כולל הלכות יו"ט

חברה משניות

• התאחדות האברכים

ארגון שיעורי תורה

חבורת יסודי התורה

איחוד החבורות

מערכת קול התאחדותי

• מפעלי צדקה חסד

מפעל החסד "די משה"

קמחא דפסחא "ידי חסד"

וועד עריכת שמחות לאנ"ש

ארגון "חסדי משה"

למען אחי ורעי

קופת גמ"ח

קרן עזר נישואין

הילולא רצדיקיא

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי הילולא אשר בשמותם נקובים

מרן הגה"ק רבינו משה בן מרן הגה"ק רבינו חיים צבי זי"ע
בעל "ברך משה" יומא דהילולא כ"ו ניסן (תסס"ו)

בשב"ק זו יום כ"ו ניסן הבעל"ט יחול יומא דהילולא קדישא של ב"ק מרן רבינו הק' בעל ברך משה זי"ע, דיו אילו ימו וקני כל חורשתא לא נוכל להעלות עלי גליון בכתב את פעולת צדיק בצ"ג שנות חיותו, אשר ע"כ אמרנו וענינו כי היות ויומא דהילולא קמייתא חל בעצם יום השב"ק, ואף גם זאת מה ראוי ונכון התואר "שבת" על מרן רביה"ק זי"ע אשר כידוע שהרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע לבש - וצוה ג"כ לבניו ולכל היושבים והחסידים ללבוש - בגדי שבת בעת הכנסתו בביתו של אברהם אבינו ע"ה, ועוד בו שלישיה ידוע דבר פלא כי יום כ"ו ניסן יומא דהילולא קדישא של מרן ז"ל - אשר נקרא על שמו הק' של זקינו מרן הישטח משה זי"ע - חל באותו יום של היוםא דהילולא של הישטח משה זי"ע, וכידוע היה מרן הישטח משה זי"ע בבחינת "שבת דכולא שתא" (כלשון הק' של מרן החתם סופר זי"ע) אשר הלך בכל ימות החול בבגדי שבת, וכידוע אשר הצדיקים הם בבחינת "שבת".

במאמר שלפנינו נתאר אפס קצהו מעבודתו בקודש של מרן זי"ע ביום השב"ק, אשר כידוע תלמידי וחסידיו רביה"ק זי"ע מדברים בגעגועים מיום השב"ק אצל רביה"ק זי"ע, ולעומת זה ידוע עבודתו בקודש בענות חן ובלי שום תנועות מיוחדת עבד את עבודתו הק' בינו לבין קונו, וע"כ נלקט כאן עובדות והנהגות מעבודת יום השב"ק אצל מרן ז"ל. ויהי' שנוכה ליום שכולו שבת ומנוחה להי העולמים, וכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

לקראת שבת לנו ונלכה

בעומר ביום שישי ערש"ק, ומסר להבינו זי"ע בעקיטשע אשר צבעיו מזהירים בכדי שילך עם זה לסעודת הילולא שהתקיים לפני חצות היום, ורבינו לא רצה ללבוש בשום אופן עד ש' שלמה זלמן אמר לו שהלא בכל ערש"ק לובש רבינו את הבעקיטשע אחר חצות היום, והיום לכבוד ל"ג בעומר ילבוש אותו קודם חצות, ואז נחה דעתו.

ובדרך אגב מוסיף ר' שלמה זלמן הי"ז שבכל יו"ט שחל בערש"ק, ואפילו ר"ה, כבר היה רבינו זי"ע טרוד מהבוקר למחר הכל בשביל כניסת השבת, והיה אומר בלה"ק: "היינט דארף מען זיך איילן ס'איז פרייטאג היינט ערב שבת".

בצלוחי ובכעותי

בשעות לפני כניסת השבת היה רבינו זי"ע עוסק הרבה בתפילות ותחנונים, בהיותו עוסק בצערן ובצרתן של ישראל, ובהיותו נושא את משאו של כלל ישראל על לוח לבו הטהור. סיפר הרה"ג ר' אלימלך שלמה שווארץ שליט"א שו"ב ומג"ש בביהמ"ד בקרית יואל, אשר זכה לחביבות יתירה אצל רבינו זי"ע, שפ"א ביום הפורים שחל בערש"ק, התקשר לרבינו זי"ע להזכיר את אחד שהיה זקוק לישועה גדולה, וברוב

והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו

כבר באמצע ימי השבוע התכונן רבינו זי"ע בהכנה רדבה לקראת שבת מלכתא, ובפרט בערבי שבתות כאשר אז ראו עין בעין את קדושת השבת אשר מזהיר על פני משה כפני חמה.

ביום השישי ערש"ק, זמן רב לפני כניסת השבת הלך רבינו זי"ע להיטהר במקוה לכבוד יום השבת, ולבש אז את בגדי השיראין, ובמשך כמה וכמה שעות ישב והמתין בכדי שיוכל לקבל את פני שבת מלכתא.

מנהגו בקודש של רבינו זי"ע היה לילך להמקוה בשעה מוקדמת תיכף אחר חצות היום, ואח"כ ישב ועסק בעבודתו הק' עד זמן כניסת השבת בהשתוקקות עצומה לקבל פני שב"ק, רבינו זי"ע קיים בכך את דברי הרמב"ם שכותב בסדר ההכנות לשב"ק: "שמצוה על האדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת, ומתעטף בציצית ויושב בכובד ראש מייחל להקבלת פני השבת, כיוצא לקראת המלך וכו'".

וסיפר הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין הי"ז משב"ק שרבינו לא רצה ללבוש בגדים מזהירים בימי חול, ופ"א כאשר חל ל"ג

שלא לקצוץ הצפרנים בערש"ק שחל בראש חודש, אבל רבינו זי"ע מטעמו הכמוס אתו, היה נוהג לקצוץ הצפרנים גם בראש חודש שחל בערש"ק.

ופ"א כאשר אחד מנכדיו שאל אותו בר"ח שחל בערש"ק למה קוצץ את הצפרנים הלא ר"ח היום, ענה לו רבינו זי"ע בפשטות: "ווי קען איך אריינגיין אין שבת קודש אזוי מנוול'דיג".

ובהודמנות אחרת מצא אותו נכד של רבינו זי"ע איזה ספר מתלמידו של מרן הקדושת יו"ט זי"ע שמואב שם שהקדושת יו"ט זי"ע היה נוהג לקצוץ הצפרנים גם בר"ח שחל בערש"ק, ובראות רבינו זי"ע את הדברים האלה שמח כמוצא שלל רב, באומרו ששמח שכיון לאמיתיה של תורה, שנהג כמנהגו של זקינו הק'.

ענותתו ענה לו רבינו זי"ע בלה"ק: "עו וואס קאן איך דען טון? ר' אלימלך שליט"א אשר היה מבושם לכבוד היום, ענה לרבינו שיש לרבינו הכוח להתפלל על אותו יהודי אשר בוודאי יעשו התפילות רושם למעלה, ובוהו נסתיימה שיחתם, וכעבור כמה שעות התקשר שובר ר' אלימלך שליט"א לרבינו בכדי לפייסו כי אולי הפריז על המדה בדברו שלא בדרך כבוד. וברצותו לדבר עם רבינו אמרו לו שא"א כעת לדבר עם רבינו כי הוא עסוק כעת בעבודתו הק' של ערב שבת קודש, ביושבו עם התהילים בבכיות עצומות על הבקשה הנ"ל, רבינו כבר ישב כך עם התהילים עד כניסת השבת ומיד אח"כ היה להיהודי הנ"ל הישועה בכוח תפילת הצדיק.

קציצת הצפרנים בר"ח

כידוע מובא במגן אברהם (סימן סז) בשם רבי יהודא החסיד

פני שבת נקבלה

שם הנוסח "נודה לשמך הגדול סלה", ענה לו רבינו בלה"ק: "מ'האט געדאוונט דערין וועגן דעם פירוש, נישט אזוי ווייט וועגן דעם נוסח".

בספר "זמשה היה רועה" (חלק ב) מסופר בשם הרה"ח המפור' ר' ישראל שטערן שליט"א שפ"א תחת אחד השיחים עם רבינו זי"ע שאל את רבינו זי"ע אודות כמה ענינים שמנהגו היה שונה ממנהגו של דודו הק' רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע, ובין אלו הדברים היה המדובר אודות נוסח התפילה אשר רבינו בעל

דברי יואל זי"ע היה אומר בנוסח אחרת. ענה לו רבינו זי"ע ברוב ענוותנותו: "דער פעטער זכרונו לברכה האט געוואוסט און פארשטאנען אין די זאכן מיט די נוסחאות, און ער האט געוואוסט וואס יא צו זאגן און וואס נישט צו זאגן, איך פארשטיי נישט גארנישט, מיין טאטע האט מיר געקויפט א בארדיטש'ער סידור אז איך זאל דערין דאווענען, ממילא אז איך פארשטיי סייזוי גארנישט אין די זאכן האב איך אן ענין פון אל תטוש תורת אבך, אז איך זאל דאווענען פשוט דעם נוסח פונעם בארדיטש'ער סידור..."

לברך ולהתברך

אחרי תפילת קבלת שבת, היה כל הקהל הקודש עוברים כבני מרון לברך ולהתברך בברכת "א גוט שבת", ובמאור

פני משה כפני חמה

רביה"ק זי"ע כותב בספה"ק "ברך משה" (פר' בשלח דף קא): "הנה אמרו חז"ל ויברך אלוקים את יום השביעי, ברכו באור פניו של אדם, לא דומה אור פניו של אדם כל ימות החול כמו שהוא דומה בשבת, ונראה להוסיף ולרמוז בזה, כי שבת גימטריא יפה תואר כי ע"י שמירת שבת זוכה האדם לאור פנים וצלם אלוקים".

וראויים הדברים למי שאמרם, ידוע הוא שצורתו הק' של

רבינו זי"ע בעת שנכנס פני שבת מלכתא, מה נהדר היה מראה כהן גדול, בעת שהופיע רבינו זי"ע בביהמ"ד הגדול לתפילת שב"ק מעוטף בטליתו ופני משה כפני חמה, רבינו היה יורד לתפילת המנחה, כאשר עדיין מונח בזכרון של כאו"א התפילות הק' כאשר שפך לבו הטהור לפני אדון כל בהשתפכות הנפש.

דער בארדיטש'ער סידור

רבינו זי"ע היה מתפלל כל התפילות מתוך סידור "כתר נהורא" הנקרא "בארדיטש'ער סידור".

סיפר הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין הי"ד משב"ק, שפ"א ביומי דחנוכה שאל את רבינו זי"ע, כי לכאורה רואים אנו שבסידור הנ"ל יש כמה וכמה נוסחאות שונות אשר לא נהגו לאמרו בבית סיגעט, כגון בחנוכה כתוב

והנה כבר עבר כחודש ימים מעת שאבא מארי זללה"ה נסתלק לגנוי מרומים, הוא הלך למנוחות ואותנו עזב לאנחות, עוד יזכור לנו ימים המאירים בהלו נרו על ראשינו, בשבוע זו נכנסתי לדרתו פה בקרית יואל, אחר שלא בקרתי בה לאחרונה מאז שהופסק שביתתו בתוכינו, ראיתי הדירה והנה נתרוקנה מכבודה, פרצתי בכבי מר, ונדמה לי שכותלי הבית מר יכיוון, אוי מה נהדר היה המראה כאשר זכינו שאבא מארי זללה"ה היה מפאר את העיר ושיכן כבוד בתוכנו פק"ק קרית יואל, מה נהדר היו השבתים בהילו נרו עלי ראשינו, מה טוב היה חלקינו כאשר זכינו שבא בביהמ"ד והתפלל התפלות, מה נהדר היו הימים טובים וימים הנוראים בצל קדשו, וכפרט כליל התקדש חג הפסח שזוכיתו להיות סמוך על שולחנו רבות בשנים, וגם אחר שכבר היה לי משפחה גדולה הייתי סמוך על שולחנו כליל הסדר מדי שנה בשנה, וכן שאר הימים טובים מראשית השנה ועד אחרית שנה, זכינו לקשר אמין וחזק. האומנם שכבר עבר חודש ימים מהסתלקותו לגנוי מרומים, מכל מקום כאבי נענר על האבידה שאין לה תמורה, ואי אפשר לקבל תנחומין.

(מתוך דברי הספר של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א כוללות השבעה יום ב' פרשת אדני כחודשים שנת תשס"ו לפ"מ)

הבחור מפני שבאמצע השבוע שח אתו בדברי תורה, ורבינו רצה לשאול אותו על איזה סברא שאמר לו באמצע השבוע. ומספר ר' שלמה זלמן שטיין הי"ד, שבעת שהציבור היו עוברים לפני רבינו היה רבינו מבקשו שיפנו מקום לזקני העם בכדי שלא ירחפו אותם.

וכמו"כ בלכתו מביהמ"ד לביתו נאווה קודש היה רבינו זי"ע משיב לכו"א זקנים עם נערים, במאור פנים, ופ"א כשעבר לפניו אחד מוקני חשובי תושבי וויליאמסבורג, אמר רבינו לר' שלמה זלמן: "קוק אן דעם איד, א איד פון פריערדיגן דור, ס'אזי שוין נישטא אסאך אזאנע אידן".

בהנחה דרבה

אחרי אמירת גוט שבת בהגיעו לביתו נאווה קודש, היה עוסק בעבודתו הק' בקדושה וטהרה. מקורביו של רבינו זי"ע מספרים שלפני עריכת השולחן היה רבינו זי"ע יושב בחדר הספרים ועסק בתורה שעות ארוכות בסוגיות קשות שבש"ס ובספרי בית אבוה"ק ובפרט בספרי מרן החתם סופר זי"ע.

דרכו בקודש של רבינו היה שלא היה קם מאליו ללכת לעריכת השולחן עד שבאו לומר לו שהגיע זמן עריכת השולחן, כי לא היה קם מאליו אף פעם ללכת לאכול מלבד אם היו קוראים לו.

פניו הקדושים היה רבינו זי"ע עונה משיב לכו"א בחיבה יתירה, זמן רב עמד רבינו זי"ע על מקומו (ובשנים שלאחמ"כ היה יושב על מקומו) ובחיבה אבהית משיב לכו"א.

בערב ימיו הקדושים כשהוקשה לו להמתין זמן רב עד שכל הציבור עוברים לפניו היה מופיע בהדרת קדשו על פני הארון הקודש, והיה מברך את כולם בבת אחת בברכת גוט שבת, והיה נראה על פני הקהל רגש דקדושה, ולעומתו השיבו כל הקהל ברכת גוט שבת. מראה הוד זו ישאר חרוט בלב כאו"א אשר היה נוכח פ"א בעת שראו אבות על בנים נדחפים לחזות בפניו המאירות שהזהירו באור עליון ואור קדושת השבת קודש.

סיפר אחד מחשובי אברכי קרית יואל, שפע"א בימי בחרותו כשעבר לפני רבינו בליל שב"ק ביחד עם אחיו להתברך בברכת גוט שבת, לחש רבינו זי"ע דבר מה באוזניו של המשב"ק, ושאל אותם המשב"ק אם ראו איזה בחור מחשובי הבחורים מתלמידי הישיבה שהיה בא אז בקשרי האירוסין במשפחתם, הדבר היה לפלא, שאותו רבן של ישראל שהיה נושא על לוח לבו אלפי בני ישראל, היה זוכר את שמותם של שני הבחורים האלה, ושאותו בחור שחיפש אז הוא חתן במשפחתם. לאחמ"כ שמע הנ"ל שרבינו חיפש אז את

זה השולחן אשר לפני ה'

שלום לחבירו, וכדרכו בקודש היה רבינו מסתיר זאת בחכמה נפלאה כך שהסובבים אותו לא יראו את עבודתו הק'.

ויקד"ש אותו

אי שוקל ואי סופר לתאר מקצת מן המקצת מאור השבת קודש שהיה זורח בלבבות בני ישראל בעת שזכו לשמוע אמירת הקידוש מפורש יוצא מפי כהן גדול. באש קודש עמד רבינו על מקומו באחזו את הכוס בידיו הק', וקידש באש להבת שלהבת. עד שהרגישו בחוש בשעת מעשה איך שכל הבריאה מעיד על בריאת שמים וארץ.

בוו"ז תתקטר

כידוע לא נהגו רבותה"ק בעל ישמח משה זי"ע ובעל ייטב לב זי"ע לקחת י"ב חלות, אמנם הקדושת יו"ט זי"ע ובנו מ"מ העצי חיים זי"ע היו נוהגים ליקח י"ב חלות, וכן בנו רביה"ק בעל דברי זי"ע לא נהגו כן אמנם רבינו בעל ברך משה זי"ע היה נוהג לקחת י"ב חלות לשולחן הטהור.

בספר "ומשה היה רועה" ח"ב, מובא בשם הרה"ח המפו' ר' ישראל שטערן שליט"א שבשיחה הנ"ל שאל את רבינו זי"ע אודות מה שנוהג לקחת י"ב חלות בו בזמן שרבינו בעל דברי לא נהג כן. ענה לו רבינו זי"ע ברוב ענותנותו בקודש: "דער פעטער האט פארשטאנען די ענינים דערפון און ער האט מחליט געווען אז נישט, איך פארשטיי נישט די ענינים, דעריבער פיר איך זיך פשוט אזוי ווי מיינ טאטע האט זיך געפירט".

בערך לאחר ב' שעות ומחצה אחר סיום התפילה היה רבינו נכנס לביהמ"ד הגדול לעריכת השולחן, רבינו היה נכנס לשולחנו הטהור בבגדי לבן ומעוטף בטליתו על כתפיו, זקנו יורד על פי מדותיו, ותוארו נורא כפני מלאך אלקים, כולו אומר כבוד והוד, וכל כולו מאיר באור קדושת השבת אשר א"א לתוארו.

ונשמע קולו בבואו אל הקודש, רבינו התחיל בעבודת הקודש בעריכת שולחנו הטהור. רבינו התחיל עם הזמר 'שלום עליכם' ואחריו נמשכים עדת צאן מרעייתו בנגינה, והיו חוזרים הניגון כמה וכמה פעמים עד שגמר רבינו לומר "דיבון העולמים". אז כיבד רבינו את אחד מנכדיו לומר דאן 'אשת חיל' כשבנתיים מסדר רבינו זי"ע את החלות.

אגב: רבינו זי"ע הקפיד מאוד על ההלכה שצריכים לכסות את החלות, ופ"א כשערך שולחנו הטהור בקרית יואל, ראה שהכיסוי של החלות (חלה דעקל) קטנה מידי ואינו מכסה את החלות, לקח את ההאנטו"ך בעת אמירת אשת חיל, וכסה את החלות בכדי שלא יראו לחוץ.

לאחר אמירת אשת חיל, שוב נשמע קולו בקודש של רבינו זי"ע באומר אתקינו סעודתא וכו', והתחיל לומר אומר בשבחין.

סיפר אחד מחשובי אנ"ש, שהוא דקדק אצל רבינו זי"ע בהרבה ענינים, ובעת אמירת "שלום עליכם" מדי שבת בשבתו היה רבינו מסובב את ראשו לימינו ולשמאלו כאחד הנותן

כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים

עבודה מיוחדת היה לרבינו בעת אכילת הדגים, אשר ראו בחוש למרות שעבודתו בקודש היה תמיד תמיד ומעולם מכוסה מן העין, מ"מ היה נראה לעין כי עבודה מיוחדת היה לו לרבינו בעת אכילת הדגים ובכל כמה רגעים דבר בלחש באמרי פיו. ומספרים אלו שזכו לראות עבודתו בקודש של אכילת הדגים שראו איך שרבינו מדבר ושפתותיו דובבות, ומפעם לפעם היה גם עושה תנועות בידי הק' כדבר איש אל רעהו, והיה לפלא.

ויספ"ר משה

פרחי החסידים זכו במשך השנים לראות עינים נפלאים בקדושת האכילה. וספרו את המספר מכל מאכל שטעם וראו בחוש שעבודתו בקודש הוא למעלה מהשגת אנוש. בכל מאכל היה רבינו טועם במספר מדויק מדי שבוע בשבוע ממש. לאחמ"כ התחיל בחלוקת השירים, אשר גם זאת היתה עבודה מיוחדת, רבינו היה דואג לכאור"א ושלח שירים לכאור"א עד סוף השולחן. לאחר חלוקת השירים שתה לחיים, וגם כאן דאג לברך את כאור"א בתנועת ידיו הק'. בעת אשר רבינו היה אוכל את המרק היו מכריזין את השמות מאלו המעמידין משקה,

בדרך אגב, סיפר הרה"ג החסיד ר' ישראל דוד ניוואוינער שליט"א מחשובי תלמידי מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע ור"מ בשיבה בסענזד סטריט. אשר גם זכה לקירבה יתירה אצל רביה"ק בעל ברך משה זי"ע. שפ"א היה עם רבינו זי"ע בלאס אנדזשעלעס לרגל השמחה בבית הגה"צ רבי צבי (הערשל) האלבערשטאם זצ"ל חתן הגה"ק מסלאטפינא זצוק"ל חתדב"ג מרן רביה"ק בעל עצי חיים זי"ע. ורבינו הגיע לשבות את השב"ק בלאס אנדזשעלעס ויבדלחט"א רבי ישראל דוד שליט"א גם היה שם בעיר, בהיותו ידיד נאמן עם להבחל"ח הגה"צ רבי הערשל האלבערשטאם זצ"ל.

רבינו ערך את שולחנו הטהור, ומכל קצו העיר באו לחזות בפניו ולהשתתף בעריכת השולחן ורבינו דבר אז אודות עניני צניעות ואודות כמה ענינים אשר היו צריכים לתיקון. באותו השולחן בלאס אנדזשעלעס הכין הגה"צ רבי הערשל האלבערשטאם זצ"ל י"ב חלות כנהוג. וכמחצית השעה לפני שרבינו נכנס לעריכת השולחן, ראה רבי הערשל ז"ל שהי"ב חלות נעלמו ממקומם. ולא ידע כדת מה לעשות, כי אפילו אם ימצא בתוך העיר י"ב חלות אחרות הלא אין עירוב בעיר ואיך יוכלו להבאם. רבי הערשל ז"ל דאג מאוד ושח את לבו לפני רבי ישראל דוד שליט"א שנגנבו הי"ב חלות, ואינו יודע מה לומר לפני רבינו זי"ע. רבי ישראל דוד הי"ז הרגיע אותו שהוא יספר לרבינו

מיד כשיכנס שהכינו בעבורו י"ב חלות, ואחד גנב אותם. ומספר רבי ישראל דוד שליט"א, כשנכנס רבינו לעריכת השולחן ניגשתי לרבינו זי"ע והתחלתי לדבר לפניו שרבי הערשל הכין י"ב חלות אבל כנראה שמישהו גנב אותם, ומה מאוד נשתוממתי כשרבינו ענה פשוט בלה"ק: "מיר ווייסן דאך ניישט דעם אמת'ן טעם פון די י"ב חלות, מיר זאגן דאך יעדן שבת אינדערפרי ביי די זמירות "יגלה לן טעמי דבתריסר נהמיי", נו, ווייזט אויס אז יענער גנב ווייסט יא דעם טעם, נו זאל ער דאס כאטש נוצן לכבוד שבת..."

יודעין דברי קדשו של א"ז העצי חיים זללה"ה שאמר בעת ההקפות שמחת תורה כשנה הראשונה אחר הסתלקותו של אביו א"ז הקדושת יו"ט זללה"ה, (ורמו עליו בעצ חיים פ' משפטים) לפרש מה דאיתא במסכת כתובות (דף קג.) תנו רבנן, בשעת פטירתו של רבי אמד לבני אני צריך, ננכסו בניו אצלו, אמר להם הזהרו בכבוד אמכם, נר ידא דלוק במקומו שולחן יהא ערוך במקומו וכו', מאי טעמא כל כי שמישי הוא אתי לביתיה, ופירש"י דכל ערב שבת היה בא לביתו משנפטר. ויש להבין למה באמת לא זכו לזה גם שאר הצדיקים לבוא לביתם, ולמה דוקא רבי זכה לזה. אך ביאור הענין כי הצדיקים אשר בחייהם לא עסקו בצרכי רבים, רק לתקן עצמם בנפש רוח ונשמה, כיון שתיקנו עצמם בכל מכל כל, אין להם מה לעשות בעולם הזה, אלא גם בעולם הבא ילכו מחיל אל חיל בעליית נפשם רוחם ונשמתם נצרוך החיים, אבל אותם הצדיקים כיון שכל זמן שהיה בבהם לעשות עבודתם עבודה תמה היו רגילים לעורר לבות בני ישראל לאהבה וליראה אותו ית"ש, למה יגרע נחלתו בעולם הבא שלא לעורר את האהבה שהיו רגילים לזכות הרבים להשיבם מעונם, כי העיקר הוא למען הודיע בעולם לקרוא בשם ה' לעורר לבבות בני ישראל. והנה רבינו הקדוש פעל רב טוב לבני ישראל, איזן וחקק ועשה אונים לתורה וסידר המשניות, וזכות הרבים תלוי בו, לכן בדין הוא שבא לזה העולם גם אחר צאתו מעולם הזה, שאף כמותו זכה לפקח על עניני עולם הזה גם כן. אשר על כן הצדיק הקדוש מד אבא (הקדושת יו"ט) ז"ל שתמיד היה מוסר נפשו על אהינו בני ישראל ולהשיב רבים מעון ולהלהיב לבותם לאבינו שבשמים, בודאי ומהראוי וצורך גדול שיהיה בכאן כדרכו בחיים חיותו, לראות באיזה מעמד הניח אותנו, ובאיזה פנים אנו עומדים לבקש על נפשנו, ולהיות לנו לעזר ולסעד לתמכנו, עבדה"ק. (דבריו הקדושים מובאים בספר מאוני צדק פ' וצא לדרך מוראמועש ז"ל תלמיד היטב לבנאצאן אחריו).

ובכן כמו שמצינו אצל רבינו הקדוש דכל כי שמישי הוא אתי לביתיה בכדי להשפיע קדושה על ישראל לעד ולנצח, כדבר הזה ניתן להאמר גם בהסתלקותו של רבן ומאורן של ישראל כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה הכ"מ, דכמו בחיים חיותו היה רב גדולתו להשפיע על ישראל משלשה עמודי העולם תורה עבודה וגמילות חסדים, כן גם עתה כחו לא נפסק מאתנו, וכעת בשיבה של מעלה נוחל שני עולמות, להשפיע עלינו השפעה קדושה כאשר בחיים חיותו, וגדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם (הולין ז:), ועתה השפעתו הוא ביתר שאת ויתר עז.

(מתוך דברות קודש מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בשולחן הטהור ליל שב"ק תז"מ תשס"ו בתוך ימי השבעה)

קדושת אכילה

ידוע היה בין החסידים לדייק לראות ולחזות את קדושת עבודת האכילה על כל קוץ ותג, אשר היה למעלה מהשגת אנוש. רבינו היה יושב פרוש ורוחק קצת מהשולחן, ואכל מעט מאוד בפרישות יתירה.

בעת עריכת השולחן היה נראה קדושת האכילה של רבינו זי"ע באופן מפליא מאד, רבינו לא היה מוזג לעצמו את הכוס, בין באמצע האכילה ובין לאחר האכילה. מעולם לא היה אצל רבינו שיקח לבד או יבקש משקה, ורק אם המשב"ק מוזג לו את הכוס היה שותה מעט, ואם לאו לא היה שותה כלל, וראו בחוש שכל עניני הגשמיות אצלו כלא כלום.

וכדי לציין מה שספיר רבינו זי"ע בעצמו, שבימי צעירותו כאשר היה סמוך על שולחן אביו מרן בעל עצי חיים, היה פעם שהכניסו איזה מאכל לשולחנו הטהור דאביו זי"ע, ורבינו בהיותו ילד צעיר לימים פשט את ידיו בכדי להוסיף מלח על המאכל, ויהי בראות אביו את

זאת אמר לו: "וויאזוי קען איד אריינלייגן אזויפיל מח אין עסן..." וסיים רבינו זי"ע שדבריו הק' עשו רושם אצלו וחקוק בלבו עד כדי כך שמאותו יום לא היה מוסיף מלח או תבלין על שום מאכל. סיפר אחד מאנ"ש, פ"א כאשר היה נוכח ציבור גדול בעת עריכת השולחן, ובאתו סעודה נתקלקל המרק באופן שלא היה בכדי אכילה, ורבינו זי"ע אכל את המרק כאילו לא היה, ובראותו שהציבור אינם אוכלים את המרק שאל אותם בתמיה לפרש הדבר, ואמרו לו

שנתקלקל המרק, והיה כשמוע רבינו זי"ע את דבריהם, צוה מיד לשפוך את כל המרק בכדי שלא לבייש ולא לצער את האברך שבישלו.

מיד לאחמ"כ לא רצה רבינו שיעלה על הדעת שיש איזה מדרגה עליונה בהתנהגותו, אמר להנוכחים הנה אספר לכם עובדא, וסיפר להם העובדא הנ"ל עם אביו העצי חיים זי"ע, וסיים רבינו זי"ע שמאז קבלתי על עצמי שכל מאכל אשר יביאו לי אוכל איך שהוא בלי שום חשבונות של הנאה וכדו'.

מפי הגבורה שמענו

אחרי שרבינו כיבד לזמר את הזמירות, כל מקדש ומנוחה ושמחה. התחיל להשמיע מאמרותיו הקדושים. ובהיות לו קול נמוך היה בבחינת שפתותיו נעות וקולו לא ישמע. וציבור גדול היה נדחף לשמוע דברות קודש מפורש ויצא מפיו הקדוש. אלו אשר זכו לשמוע דברות קדשו מספרים בגעגועים איך שהיה

מכניס בלב כאו"א אור עליון. בעת שהיה אומר איזה מימרא מספרי החסידות או מדודו הק' רבינו בעל דברי יואל זי"ע היה כל כולו אש להבת שלהבת, וכל אמירת הד"ת היה חטיבה אחת מבחינות גבוהות, ענינים אשר הביא את כאו"א להתעוררות וליראת שמים טהורה.

ואמנם ישמח משה"ה במתנת חלקו, וכל אלו הדברי תורה אשר נאמרו ביושבו על כסא המלכות בתור אבדק"ק סאטמאר, הלא הם כתובים בספר הק' "ברך משה", אשר הוא כרכא דכולי ביה, תורה, יראת שמים, חסידות, אגדה ודברי מוסר, פלפול ומגדים חדשים אשר עולה על שולחן מלכים.

משה ידבר והאלקים יענו בקול

כמעט ולא היה אצל רבינו זי"ע שהיה מכין א"ע לאמירת דברי תורה ונתקיים בו "משה ידבר והאלקים יענו בקול".

סיפר הרה"ג החסיד ר' ישראל דוד ניוואוינער שליט"א. שבאותו שבת הנ"ל ששבת ביחד עם רבינו זי"ע בלאס אנדזשעלעס בעת השמחה

בבית הגה"צ רבי צבי (הערשל) האלבערשטאם זי"ע. כיבד אותו רבינו זי"ע לומר "מנוחה ושמחה". רבי ישראל דוד אשר אחרי המלחמה למד זמן קצר אצל כ"ק אדמו"ר הגה"צ בעל אמרי חיים מוויזניץ זצוק"ל זימר מנוחה ושמחה בניגון המושר בבית וויזניץ אשר לקח זמן רב.

זמן רב עבר ור' ישראל דוד עבר לגור בארץ ישראל ופ"א בהגיעו לניו יארק בא לשבות את השב"ק בצל רבינו זי"ע בהיותו מכהן כבר בתור

אבדק"ק סאטמאר, ורבינו כיבד אותו שוב לומר מנוחה ושמחה, ור' ישראל דוד בישבו בטיש ב"סאטמאר" זימר את הניגון בזמר המושר אצל רביה"ק זי"ע.

לאחר עריכת השולחן ניגש ר' ישראל דוד לברך ולהתברך בברכת גוט שבת, שאלו רבינו זי"ע בלה"ק: "פארוואס האט איר נישט געזונגען דעם ווייניצער מנוחה ושמחה, וואס איר האט דעמאלטס געזונגען אין לאס אנדזשעלעס, וועגן צוויי אורזאכן האב איך געוואלט איר זאלט זינגען דעם ניגון, איינס ווייל אזוי וואלט איך געהאט אביסל מער צייט זיך אנצוגרייטן די דברי תורה וואס איך דארף זאגן ביים טיש..." און צווייטנס ווייל איך האב ליב צו הערן דעם ניגון. כמו"כ מספרים כתובי המלך אשר מפעם לפעם היו נכנסים אל הקודש פנימה אחר עריכת השולחן, לשאל איזה ענין מאמירת התורה אשר רבינו אמר בעת השולחן, ופעמים

"כ'האב נאר אזוי אינוין געהאט, דער טאטע זכרוננו לברכה הכ"מ איז נסתלק געווארן די וואך לגנוי מרומים, ווען עס איז געקומען פרייטאג צונאכטס, בי שמש, האט מען אים זיכער מכבד געווען אויבן אין הימל מיטן דאווענען מנוחה פארן עמוד אזוי ווי בחיים חיותו, וואס ער האט געדאוונט יעדע וואך, ווען עס איז געקומען צו קדושה, האט די גאנצע פמליא של מעלה נאכגעזאגט קדושה כנועם שיה סוד שרפי קודש, האף מיר אז אונז האבן מיר זיך אויך מיטגעכאפט מיט דעם וואגן".

(מתוך דברות קודש מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בשולחן הטהור ליל שב"ק תז"מ תשס"ו בתוך ימי השבעה)

ולשמוע בקיאיותו הנפלאה בכל מכמני הקבלה. – וכן היה פ"א בעת עריכת שולחנו הטהור בליל שבת קודש בקרית יואל, כאשר בתוך אמירת הד"ת ציין רבינו זי"ע איזה קטע מהספר"ק אוהב ישראל, והסביר את הענין בטוב טעם ודעת, בניו על הקדמות נפלאות מספרי קבלה וח"ן, כאשר הוא בעצמו לא הרגיש כלל וכלל שמדבר מענינים אלו, ולפלא היה בעיני הנוכחים לשמוע דברות קודש אלו אשר מעולם לא שמעו דברים קדושים אלו יוצאים מפיו הק'.

בב(ד) התורה

אחרי אמירת הד"ת הכניסו מאכל "כבד", ולאחר ברכהמ"ז הכניסו פירות, ואז עברו כל הקהל לקבל שיריים מידי הקדושות.

ומענין לענין, כדאי להזכיר מאותן שבתים הנשגבים אשר זכו לתלמידי השיבה הקדושה בקרית יואל לשבות במחיצת הקודש של רבינו זי"ע.

בעת עריכת השולחנות הטהורות של רבינו זי"ע, היה נראה לעין החביבות שהיה לרבינו זי"ע לתלמידי הנאמנים. כשרבינו זי"ע היה בוחן אחד מתלמידי השיבה באמצע השבוע אשר הצטיין בלימודו, היה רבינו זי"ע קורא בקריאה של חיבה בעת חלוקת הכבד, ונתן לו שיריים.

במיוחד זכו הבחורים, שמידי שנה בשנה היה רבינו זי"ע שובת שבת אחת במיוחד עם הבחורים. בראשית השנים היה נהוג שרבינו זי"ע היה שובת את כל השבת בתוך בניני הישיבה, ובמשך כל השב"ק היה להבחורים דין קדימה על כל הענינים. בשנים שלאחמ"כ היה רבינו עורך את שולחנותיו רק עם הבחורים, ועפ"י היה זה בשב"ק אחר ל"ג בעומר, שבת פרשת בחוקותי או בהר-בחוקותי.

מאכל שבת

סיפר אחד מאנ"ש אשר זכה לשבות על שולחנו של רבינו זי"ע בביתו נאזה קודש בשנותיו האחרונות, כאשר כבר היה בעוה"ר מחולל מפשעיו ולא ערך את השולחן ברוב עם, שאחר חלוקת שיריים מהדגים חילק רבינו עוד כמה פעמים מהדגים לכל המסובים על שולחנו באומרו הלא מאכל שבת הוא, ואם לא יאכלוהו אזי יצטרכו לזדק מאכל שבת, וכן אחר ברכהמ"ז הכניסו פירות לרבינו זי"ע כנהוג, ואחרי גמר עריכת השולחן ראה רבינו שפזורים ענבים על השולחן ממה שהשאירו המסובים, ורבינו בכבודו ובעצמו קבצם והכניסם לתוך הכלי, ואמר להנוכחים הלא זה בזיון למאכל שבת שירדקו אותם כך.

קה אכסוף

בשנים הראשונות אחרי שקבל עליו את עול ההנהגה היה רבינו מזמר בביתו את הזמר "קה אכסוף" אשר חיברו זקינו הק' הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע, ובשנים שלאחמ"כ הנהיג רבינו זי"ע שיזמרו את הזמר בעת עריכת השולחן בביהמ"ד מיד אחר אמירת הדברי תורה. כשחזר לביתו היה דרכו לחזור ולישב ללמוד גמ' עד השעות המוקדמות באור היום.

רבות היה אומר: "ידו מוזט מיר דערמאנען, ווייל אסאך מאל זאג איך וואס פאלט מיר דעמאלטס ביי, פארגעס איך עס..." סיפר אחד מהמשמשים בקודש, שפ"א ביום שישי ערש"ק אחה"צ עסק רבינו זי"ע באיזה ענין ודיבר מאותו ענין, והלה חשב בוודאי שרבינו זי"ע יאמר את הדברי תורה בליל שב"ק מאותו ענין, ומה נשתומם היה בעת שרבינו פתח פיו בחכמה מענין אחר לגמרי וחיידש חידושים אחרים שלא באותו ענין כלל, ביום ראשון אחרי שב"ק כשנכנס הלה לרבינו זי"ע אמר לרבינו שחשב בדעתו שרבינו יאמר ד"ת בליל שב"ק מאותו ענין שדיבר בערש"ק, ענה לו רבינו זי"ע בפשטות: "דאס איז דאך געווען פרייטאג, די תורה איז דאך געווען שבתו..."

"קומט אריין אין אור המאיר פרשת צו..."

ומידי דברנו בענין אמירת הדברי תורה ראוי להעתיק מה שסיפר הרה"ג רבי דוב בער קליין שליט"א אשר זכה לקחת חבל בעת הנסיעה הגדולה ללאנדאן עם רבינו זי"ע, ורבינו זי"ע ביקר אז בבית הרה"ק רבי יהודאלע האראוויץ זי"ע מדזשיקוב, וכידוע לא דיבר כלל רבי יהודאלע בשנותיו האחרונות.

אחר הביקור הזאת עבר רבינו זי"ע לבקר בבית המרא דאתרא דאז, הגאון הצדיק רבי נתן יוסף מייזעלס זצ"ל ונסתובב השיחה אודות מה שרבי יהודאלע כבר אינו יכול לדבר לעת זקנותו, התבטא רבינו: "ער קען נישט רעדן? ער וויל נישט רעדן, דער ראפשיצער רב האט איך בערוב ימיו נישט גערעדט".

והוסיף רבינו זי"ע בלה"ק: "ווילט איר וויסן וויאזוי א רבי דארף זאגן תורה קוקט אריין אין אור המאיר פרשת צו וועט איר וויסן וויאזוי..." (וא"ה, המעין בדבריו הק' יוכל להבין מקצת שבמקצת באיזה אופן ובאיזה בחינה היה הכנת הד"ת של רבינו זי"ע).

סיפר הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין הי"ד שפ"א בנסעו עם רבינו נסתובב השיחה בענין הדברי תורה שרבינו מחדש בעת עריכת השולחן, ואמר לו רבינו בענות קדשו: "איך האב זיך גענומען א כלל ביים תורה זאגן אז איך ברענג א גוטן הקדמה פון די ספרי החסידות, אזוי אז אפילו וואס איך לייג שוין צו אייגענע חידושים איז נישט אזוי גוט, האב איך עכ"פ עפעס גוט נאכגעזאגט..."

ומספר הרה"ח ר' שמואל הכהן פרידעמאן שליט"א משב"ק, שגם בערוב ימיו כאשר לא זכינו שרבינו יאמר דברי תורה ברבים, עכ"ז היה נזהר לחדש מידי שבת בשבתו איזה חידוש על פרשיות השבוע, והיה חוזר לפניו את הד"ת שחידש.

משה קב"ל תורה

עוד בענין הדברי תורה, כדאי לספר לחור אחרון, אודות הידיעות העמוקות של רבינו זי"ע בחכמת הח"ן ותורת הנסתר, אשר יותר מכפי גדולתו היה מסתיר את עצמו מעיני רואיו במסוה של פשטות וענווה, בבחינת הסתר בתוך הסתר.

עכ"ז לאו מכ"א היה רבינו יכול להסתיר את התנהגותו עפ"י תורת הקבלה, ולפעמים כאשר תלמידי חכמים מופלגים הצליחו לשוח אתו אודות ענינים אלו, נשתוממו כולם לראות

בצפרא דשבתא

משה תיקן להם לישראל

ביום השב"ק היה רבינו זי"ע משכים בשעה מוקדמת, ואחרי הלכו להיטהר במקוה היה עוסק בתורה הק' זמן רב עד הגיע זמן תפילת שחרית, וסיפר אחד מאנ"ש שעדיין מונח בזכרונו שפ"א בצפרא דשבתא נתעורר אצלו איזה שאלה קשה שהיה רוצה לשאול את חו"ד של רבינו זי"ע, ובהגיע לביתו נאווה קודש אמר ההויי בחור שבאותו זמן הוא מהזמנים היותר קשים להיכנס אל רבינו זי"ע, ורק אחרי שהתעטף רבינו זי"ע בטליתו בכדי ללכת לבהימ"ד רק אז ניתנה לו הרשות ליכנס אל הקודש פנימה.

כמעשהו בראשונה היה נכנס אל הבהימ"ד והתחיל תיכף בעבודת הקודש באמרו את הברכות בנעימה קדושה. עבודה מיוחדת היה לו לרבינו זי"ע בעת התפילה, ועדיין זכור לטובה בין אנ"ש תלמידי וחסידיו סאטמאר די בכל אתר ואתר את אשר תקן להם משה לישראל תקנות גדולות בכדי לחזק את כוח התפילה בין הציבור. רבינו זי"ע תיקן שיתחילו להתפלל בזמן המדויק, ושיסגרו את המקואות בעת שמתחילין להתפלל בשעה 9.30, אשר לאור זאת יצטרכו לקום במוקדם ולהגיע להתפילה בזמן המדויק, והיה רגיל אז לומר שאותם אברכים אשר זמן קרי"ש עובר עליהם בשינה ואח"כ מעוררים הם על כי לא יכלו ללכת למקוה אין הם אלא צבועים בעלמא. והיה הדבר הולך לו בנפשו ודרש גם מכל הבתי מדרשות הסמוכים שגם הם יסגרו את המקואות בזמן הנ"ל, בכדי שתקנתו יתקבל אצל הקהל.

כמו"כ תיקן רבינו זי"ע בימים ההם מנהגי קודש שנהגו בבית סיגעת מקדמת דנא, שכמה וכמה מזמורים יאמרו פסוק בפסוק, והיה דורש רבינו זי"ע שישלחו ש"ץ אשר יש לו קול רם בכדי שכל הציבור יכלו להתפלל בצוואת.

סיפר הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין הי"ז משב"ק, שבאותו עת אשר תיקן רבינו תקנות גדולות אודות תפילת פסוקי דזמרה ושיאמרו פסוק בפסוק כנ"ל, היה המדובר אודות הנ"ל והיו אלו שעוררו נגד זה, וקרא אז רבינו זי"ע את הגבאים ובראשם הרה"ח ר' משה אריה גליק ז"ל ובשברון לב אמר לר' משה אריה ז"ל: "איך געדענקט נאך זיכער אינדערהיים וויאזוי עס האט אויסגעקוקט א פסוקי דזמרה, מ'האט געדאוונט געלאסן און ס'האט געדויערט איבער א שעה צייט". והחזיק בוקנו ואמר: "איך האב שוין א ווייסע בארד איך וויל נאך אמאל פילן א טעם אין דאווענען..."

ואכן חפץ ה' בידו הצליח והתקנות אשר תיקן עשו רושם גדול לטובה בין ציבור אנ"ש.

תפילה למשה איש האלוקים

הש"ץ של פסוקי דזמרה היה עומד אצל התיבה עד באמצע תפילת "נשמת", ואז ניגש רבינו זי"ע אל העמוד, אי שוקל ואי סופר לתאר מקצת מן המקצת מאותו התעוררות

אשר שררה בביהמ"ד בעת שרבינו זי"ע היה יורד לפני התיבה לתפלת שחרית.

כמנהג אבותינו הקדושים התחיל רבינו זי"ע 'עד הנה' בקול רגש ובכי, ובכל זמן ועת התגבר התרגשות והתעוררות בביהמ"ד.

וכן בהמשך התפילה בעת אמירת פסוקי דרחמי שמדובר בעניני גאולה העתידה וגאולה שלימה, והיה שופך את לבו כבן המתחטא לפני אביו 'אור חדש על ציון תאיר, ונוכה כולנו במהרה לאורו' והיה נרגש כיסופי וגעגעעיו אל הגאולה שלימה, והיה מכניס בלב כאו"א השתוקקות עצומה לביאת הגאולה השלימה.

אחר קרי"ש היה רבינו ממשיך לתקן שיתפללו במתינות ובקול תפילה, ותיקן אשר בכל פרק ופרק יסיים הש"ץ בקול, ובאמצע הפיסקא 'עורת אבותינו' יפסיקו הציבור בכמה מקומות והש"ץ יסיים שם בקול, בכדי שהתפילה ימשיך במתינות ובתלהבות. רבינו זי"ע היה אומר לפני התיבה חזרת הש"ץ וקדושה אשר היה אומר באש קודש, בחיות דקדושה אשר רומם את כאו"א.

לפני קריאת התורה מסרו לרבינו זי"ע את כתר התורה אשר הוא בעצמו הלבישו להס"ת, והיה מלווה את הס"ת עד להבימה אשר שם היה עומד בזמן קריאת התורה מהחל עד גמירא. רבינו זי"ע היה עולה לתורה "שישי, והיה לובש את הטלית על השטריימיל.

אחד התפילה היה רבינו יוצא מביהמ"ד לעבר ביתו נאווה קודש, ומכל צדדיו באו והגיעו זקנים עם נערים לברכו בכרכת גוט שבת, ובמאור פניו הקדושים היה משיב לכאו"א גוט שבת. לפעמים בזמן הליכתו מהביהמ"ד לביתו היה רבינו שח שיחות קודש עם מלווייו וכל הסובבים אותו שתו בצמא את דבריו.

סעודתא דחקל תפוחין קדישין

בהגיעו לביתו נאווה קודש היה עורך את שולחנו הטהור בביתו בנוכחות מספר מצומצם מבני המשפחה והמשבקי"ם, ולפני ברכהמ"ז ניתנה הרשות להיכנס אל הקודש פנימה גם לשאר העם אשר זכו להנות מאור קדושתו אשר היה מאיר בלבבות בני ישראל. רבינו זי"ע היה יושב במאור פנים מיוחדת, וקדושת השבת היה מאיר על צורתו הק'.

מספרים פרחי החסידים אשר הביטו אחרי מש"ה, אשר אף שלא היה דרכו בקודש של רבינו זי"ע להרים את ידיו הק' בתנועות שונות, עכ"ז בעת הזמר 'חי ה' בהגיעו אצל הפיסקא "צמאה נפשי" היה מרים את ב' ידיו הק' למעלה. (אגב: סיפר הרב החסיד המפר רבי אברהם יוסף ווידער זצ"ל תלמיד חביב למרן העצי חיים זי"ע, שהפעם היחידה אשר מרן העצי חיים זי"ע היה מרים את ידיו כלפי מעלה היה בינים השב"ק בעת אמירת "צמאה נפשי" בהזמר 'חי ה').

רבינו זי"ע היה מזמר צמאה נפשי בנוסח ובתנועה קלה, ולא כנוסחו של דודו הק' מרן רבינו בעל דברי זי"ע.

לאחמ"כ, כשהיו המשבקים עדיין יושבים על השולחן, כבר היה רבינו זי"ע חוזר לעבודתו הק', וכשביקשו ממנו שילך לנח קצת היה אומר שהוא כבר נח, ומיד היה יושב בחדר קדשו ללמוד אצל הגמ'.

תיכף אחרי הסעודה היה רבינו זי"ע מסתגר בחדרו לזמן קצר לנח קצת מעבודתו הק'.
הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין הי"צ משב"ק, מספר שעשרות פעמים היה שרבינו היה עולה לחדרו הפרטי, וזמן קצר

בעת רעוא דרעווין

למחזי זיו דזעיר אנפיו

מסביבו בכדי שלא לאבד שום מלה ותיבה מדברות הקודש אשר יוצא מפיו הק', הדברות קודש היה מלווה בתנועה של קודש אשר עשה מסילות בלבות בני ישראל, ובפרט בימי השובבים אשר כבס את לבות בני ישראל בדברי כיבושין כידוע ואכמ"ל.

הזמנים והרגעים הנעלות מכל יום השבת קודש היה תמיד בזמן רעוא דרעווין, אשר רבינו זי"ע היה עורכו בהתלהבות וברגש אש קודש. רבינו זי"ע היה נכנס לביהמ"ד לתפילת מנחה ולאחמ"כ אל מקומו שואף וזרח במקומו הקבוע אשר שם היה עורך את הסעודה שלישית.

יצויין שכמה מאנשי ספרו אשר מידי שבת בשבתו בעת הזמר קל מסתתר, בהגיע רבינו זי"ע לפיסקא "כתר יתנו לך ה'" היה מגביה את עצמו קצת מכסאו.

רבינו היה נוטל את ידיו ומתחיל בעבודת הק', כשחרדת אלוקים נסוך על פני כל הביהמ"ד. בעת חלוקת השיירים מהדגים היה לו עבודה מיוחדת לחלק לכאו"א הקטנים עם הגדולים, והיה נראה לעין שמחשבתו דבוק בכונות מיוחדות.

בוה נשלם עבודת הקודש ביום שב"ק, אשר בינתיים שוב היה רבינו זי"ע מופיע בהדרתו על מקומו כדי להבדיל על הכוס, ובזכרונות כל אנשי ישראל חקוקים בלבותם בעת שהיה רבינו הולך עד מקומו איך שהיה משיב לכאו"א במאור פנים "א גוטע וואך", אשר במקום גדולתו מצאו ענוותנותו, כשהיה משיב אף לילדים קטנים בחביבות יתירה כשחן של חסד נסוך עליו.

ברגש דקדושה היה רבינו זי"ע מתחיל לזמר את הומיות, ונשמע קולו בבואו אל הקודש, באישון לילה ובחשכת הביהמ"ד היה רבינו זי"ע יושב ועורך את עבודתו הק' בהתלהבות קודש אשר היה חופף על כל אחד ואחד, ויורד לתוך עמקי הנשמה.

יום פנה כצל תומ"ר

יכלו הנייר והדיו בבואנו לתאר אפס קצהו מהאור הקדושה אשר היה מאיר בתוך הביהמ"ד בעת אשר המליך רבינו זי"ע את מלכותו ית"ש, באמרו פסוקי היחוד, הס הושלך על פני הביהמ"ד ובנעימות יתירה ובהתלהבות אש דקדושה התחיל רבינו זי"ע לאמר ה' מלך וכו', שמע ישראל וכו'.

במוצש"ק היה רבינו זי"ע סועד סעודת מלוה מלכא מיד בבואו לביתו, והיה מקפיד בהקפדה יתירה על חמין במוצ"ש. רבינו זי"ע היה מקפיד לקרוא קריאת שמע שעל המיטה בהכובע של ימות החול ולא עם השטריימל, כמנהג החתם סופר זי"ע.

**אשרי עין ראתה כל אלה,
הלא למשמע אוזן תאבה נפשינו.**

אחר שזמרו אודה ושיר המעלות התחיל רבינו זי"ע להשמיע מדברות קדשו, וציבור החסידים נתקבצו ונתאספו

לטובת נשמת

כ"ק מרן רבינו משה בן הגה"ק

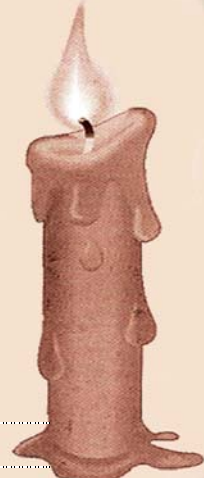
רבי חיים צבי זי"ע

עלה בסערה השמימה

ביום כ"ו ניסן

שנת מש"ה על"ה למרו"ם (תשס"ז) לפ"ק

תורתו מוגן לנו היא מאירת עינינו ימליץ טוב בעדינו

קהל ימב לב דיסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

ערש"ק פרשת שמיני תש"ע לפ"ק

ב"ה

אתו ואתכונשו להילולא דמשה רע"א מהימנא
אנשי שלומינו תלמידים וחסידים הע"י
התכוננו בהכנה דרבה ועילאה

לקראת המעמד הגדול

סעודת הילולא רבתי

לרגל יומא דהילולא קדישא
של כ"ק מרן רבינו הקוה"ט בעל "ברך משה"
זיעועכי"א

• שתיערך א"ה •

בהתאסף קהל עדתינו זקנים עם נערים
מוצאי שב"ק פרשת שמיני הבעל"ט
בשעה 9.30 בערב
בבית מדרשינו הגדול בשיכון

בכבוד רב

הנהלת הקהילה

ליקוטי ענינים מגודל קדושת השבת מספרי מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

בעמדינו לקראת הילולא קדישא של מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע אשר הוא חל ביום שב"ק
ראינו לנכון ללקט מדבריו הקדושים המובאים בספריו הק' בגודל מעלת וסגולת השבת,

- וזאת למודעי שהאותיות המודגשות הן המה לשונו הק' ממש -

מצוות הכורא ית"ש וע"כ גזרו על שבת חודש ומילה
בידעם שהמצוות הללו היא מיסודות הכלל ישראל ואם
יתבטלו ממצוות אלו אז אין קיום להכלל ישראל ח"ו.
(מהר"ם ט"ב חנוכה דף קכה) ויובן הדבר כי אמרו חז"ל
דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל ולכן בראש
השנה שחל בשבת אנו מזכירים ואומרים באהב"ה מקרא
קודש אף שאין אהבה בדין מ"מ אנו אומרים בו נוסחא זו
כדי לעורר זכות מתן תורה ומעמד הנבחר וקבלנו עלינו
על הר סיני עול מלכותו ית"ש בתום לב כדרך העושים
מאהבה, ובדין הוא שישפיע עלינו הקב"ה מן השבת
אהבה רבה בחסד ורחמים. (מתוך דברות קודש בסעודת הבר
מצוה של מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א)

השפעות גשמיות

ולא רק השפעה רוחניות שיוכלו להתקיים בחסד
וברחמים בדין אלא גם השפעה גשמיות בעוה"ז זוכים
אנו על ידי השבת כי "שבת" גימטריא "יפה תואר", היינו
כי על ידי שמירת שבת זוכה האדם לאור פנים וצלם
אלהים וע"כ רצה משה רבינו להלחם עם עמלק דווקא
בשבת כי בשבת זוכים ישראל למאור פנים וצלם אלהים,
ובכח זה יוכלו להתגבר על עמלק להכניעו ולנצחו. (ברך
משה בשלח ק) ואף גם כי אימות שבת עליהם ונזהרים כל
ישראל מדבר שקר ומרמה, גם הקב"ה מתנהג עמהם
מדה כנגד מדה והדיבור לבד הוי קנין (עיי"ש באריכות)
ושפיר משלם שכר טוב ליראיו בעולם הזה על שמירת
שבת, ולכן אמרו במדרש שבשכר שמירת שבת זכו
לרשת את הארץ. (ברך משה בהר רכד) ואף שאמרו חז"ל
דאין הברכה שורה במקום הריקן מ"מ שבת דהיא שמא
דקודשא בריך היא נמשך ההשפעה בכחיות שמות
הקדושים מכה עליון גבוה מעל גבוה, וממילא שורה
הברכה אף באתר ריקניא, וזהו הכוונה כל ברכאן
דלעיל"א ותתא ביומא שביעאה תליין, היינו שההשפעה
באה אף מצינורות העליונים גבוה מעל גבוה, ובאופן כזה

קדושת השבת היא יותר מן המועדים

ובעמדי לבשר צדק לפני תלמידי הישיבה ענית ואמרת
בזה תוכחת מוסר על גודל חין ערך קדושת השבת, הן
מודעת זאת כי אור נוגה קדושת השבת מאיר ומבהיק
בנשמת האדם כפי ערך ההכנה אשר יעשה בששת ימי
המעשה, כי באם יעסוק כל השבוע בתורה ועבודה
ומעשים טובים בקדושה וטהרה, אזי יזכה ביום השבת
לטעום מנופת צוף קדושה העליונה השופע ובא ביום
הקדוש הלוה, אבל אם יכלה את זמנו בששת ימי החול
בהבל וריק לא ירגיש בנפשו התנוצצות הקדושה ביום
השבת. (ברך משה בהר ריו) כי כל כך גדולה היא יום השבת
שקדושתה היא נתעלה יותר מכל המועדים, כמו
שמצינו בגמרא שאל טורונסורפוס את ר"ע ומה יום
מיומים, א"ל שבת נמי דמרי צבי כי ראה אצל בני
שקדושת השבת גדולה ויתירה על קדושת המועדים,
ולזה שאל מה יום מיומים, היינו מדוע גדלה קדושת
השבת יותר על קדושת שאר המועדים מקראי קודש,
השיב לו ר"ע שבת נמי דמרי צבי, שגם גדולת השבת
באה מאת המלך מלכו של עולם, כי קדושת השבת
מקדשא וקיימא מאת הקב"ה בעצמו משא"כ קדושת
המועדים, ועל כן נתעלה קדושת השבת יותר מכל
המועדים. (ברך משה קדושים קכה)

השפעות רוחניות

כי מבלעדי היום הזה שהוא שב"ק אין לכם לב לדעת
ועינים לראות בתורה ועבודה, ורק בכח קדושת השבת
נפרד הקליפה והזוהמא ותוכלו לעלות במעלות הקדושה,
ועל זה המשיך ואמר ושמרתם את דברי הברית הזאת
ועשיתם אותם רומז על שבת קודש שנקרא ברית, ואז
למען תשכילו את כל אשר תעשו להצלחה דרכיכם
בעבודת ה' כדבעי למהוי, ואין שטן ואין פגע רע וזוכים
לכל טוב ברוחניות ובגשמיות. (ברך משה נצבים רטו) ועוד
יותר מזה מצינו שרצו היוונים לבטל את ישראל מלקיים

רחמים וחסדים. (הגדה ברך משה קיג) בדעה צלולה זו יבוא לעבוד את הבורא כי על כן היתה נתינת התורה ביום השבת לאשר יום השבת מוכיח ואומר שהיו בני ישראל משועבדים תחת יד פרעה בל"ט מלאכות שהרי זכר ליציאת מצרים הזוהרים לשבות מאותם ל"ט מלאכות לשם ה', ומעתה ביום שבת קודש הזמן גרמא לעוררן ולהזכירן כי כדאי היא ההוצאה שתהיו משועבדים לי לשמי השבת. (ברך משה במדבר מט) ואחרי זאת כשישיג השגה זאת כשיגיע עידן שירותא דצלותא יוכל לברכא לה בחדוה הן הם תפילות השבת המלאים בגעגועי דביקות ואהבה, ובפרט מזמורי קבלת שבת ופסוקי דזמרה אשר ראוי לכל ירא ה' לאמרם בנעימה קדושה ובהשתפכות הנפש. (ברך משה בהר ריז) ובוה יתעלו כל התפלות מכל ימי השבוע שאיתא בתיקוני הזוה"ק מאן דמשקר בברית מילה אסתלק מינייה הוי"ה, ושריא עליה שטן דאיהו אל אחר באתר דהוי"ה, אמנם מבואר בספרים כי ארבע תפילות של שבת הרי הם נגד ארבע אותיות הוי"ה ב"ה, ואפשר לומר כי בכח ארבע תפילות של שבת קודש זוכה האדם לתקן הפגם ולהחזיר ארבע אותיות שם הוי"ה למקומו, ועי"ז יזכה לתקן פגמו ולהנצל מחטא בכל ימות השבוע, ואז יתקבלו תפילותיו לרחמים ולרצון, כי כל עוד שלא תיקן האדם פגמיו תפילותיו אינם מתקבלות, ועל זה אומרים על כן אכנס בו לבי כבורית להתעורר בתשובה ע"י ערבית ושחרית מוסף וגם מנחה הוא יעניי. (ברך משה שמות טז)

נשמה יתירה בשב"ק

ואיתא בספרים דעל ידי תפילות שבת זוכים אנו למה שאמרו חז"ל שזוכים ישראל בכל שבת ושבת לקבל נשמה יתירה מן השמים ועי"ז יוכל להשמר גופו ונפשו מן החטאים, כי לכאורה יש להתבונן דמכיון שיש לו לאדם שני חלקים מן האב ומן האם ורק חלק אחד מאת הקב"ה, א"כ הרי עלול שיתבטל נפש הקדושה חד בתרי, והאיקי יאה בכוחו להגביר את חלקו של הקב"ה נגד שני חלקי האב והאם שהם הרוב אמנם על ידי שהאדם מקבל ביום השבת נשמה יתירה, שוב אין כאן רוב נגד נפש הקדושה שהרי יש בו שני חלקים גם מאת הקב"ה ובכח זה יכול להתגבר על חלקת אביו ואמו ולהשמר מידי עבירה ועון. (ברך משה קדושים קכט) וכיון שנתגדל חלק האלקות שבו עוד יותר מימי החול יובן מה שאמרו חז"ל שהשומר שבת כהלכתו אפילו עו"ז כדור אנוש מוחלין לו, כי לפי האמור לכך מועיל תשובה לישראל למי שיש להם נשמה שהוא חלק אלקי מומעל, ולפי זה דבשבת

שורה הברכה אף יש מאין. (ברך משה ויצא קפא) ועי"ז אמרו ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה, היינו שהיא תעשיר ממקום עליון גבוה מעל גבוה מבלי שיצטרך לקחת מצינורות המשפיעות לאחריים, ולכן ולא יוסיף עצב עמה, שאינו גורם עצבון לשאר בני אדם, כי אינו גורע משלהם כלום, וברכה כזו נשפעת ביום השבת קודש כאמור. (ברך משה בהר טו)

הכנה כל ימי השבוע בתורה

ובכן צריך האדם לעשות הכנה בכל ימי השבוע כי אמרו חז"ל לא ניתנו שבתות אלא לעסוק בהם בדברי תורה, אמנם מודעת זאת כי מי שאינו עוסק בתורה כל ימי השבוע מאוד יקשה בעדו לעסוק בתורה ביום השבת, ולא תהא ביכולתו לקדש את השבת כראוי וכנכון בעסק התורה, ולכן מן ההכרח שיעסוק האדם בתורה בכל ימי השבוע, ואז תהא דעתו צלולה לעסוק בתורה בשבת. (ברך משה יתרו קנד) ועיקר ההכנה צריך להיות בלימוד הלכות שבת כי הן מודעת זאת כי אי אפשר לשמור את השבת כהלכתו אלא אם כן עוסקין בהלכות שבת, ועל ידי שיתעסקו בהלכות שבת ידעו לשמור את השבת כהלכתו ובוה יעשו הכנה דרבה לקדושת השבת דלעתיד, ויזכו ליום שכולו שבת. (ברך משה אמור רד) ואם בכל השבוע כך ק"ו בן בנו של ק"ו ביום השישי ערב שבת קודש, והכינו את אשר יביאו בתורה ועבודה ביתר שאת ויתר עזו, שצריך אזהרה יתירה למלאות את הזמן היקר בתורה ועבודה, ומה גם לעסוק בספרי יראה וחסידות, אשר הן הן הדברים שיצאו בקדושה ובטהרה מפי הצדיקים הקודמים ברשפי אש אהבת הבורא ב"ה, ודבריהם הקדושים קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא, ויש בהם כדי להלהיב נפשות ישראל לעבודת השי"ת. (ברך משה בהר ריז)

תפלות שבת בשמחה ובחדוה

ואחרי ההכנה הלזו בודאי יזכה האדם למה שאמרו חז"ל דשבת היא אחד ממששים לעולם הבא, היינו כי ביום שב"ק יוכל האדם ליכות לדעת והשגה אמיתית לראות ולהכיר שהכל הוא לטובה וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ואם מקדשים את השבת כדת וכראוי, בא שבת בא מנוחה להנצל מכל צרה וצוקה, כי זוכים לבחינת מעין עולם הבא שהוא כולו הטוב והמטיב וע"כ אומרים שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתינו גם בימות החול כי נזכה לבחינת עוה"ב לראות שכולו הטוב והמטיב ויתודע לנו שאין שום צרה ויגון ואנחה בעולם אלא הכל הוא

לימוד התורה ביום השבת

אמנם יסוד ועיקר גדול בקדושת השבת הוא עסק התורה כי מעלת לימוד התורה ביום השבת גדולה פי כמה מלימוד התורה בימות החול. (ברך משה בהר ריח) ושבת קודש נקרא בזוהר הקדוש יומא דאורייתא כי כל כך גדלה מעלתה שעל ידי שמירתה לבד היינו יכולים להשיג את כל התורה אפילו טרם קרבנו להר סיני כי השבת מסוגל להשגת התורה וגודל קדושת היום היה מסייע לנו להשיג מעצמינו את התורה וע"כ אומרים אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו. (ליל הסדר תשנ"ד והיא לו נדפסה בהגדה דף 8) ובכן ראוי להגביר חיילים לתורה ולתעודה ביום השבת ולהזהר שלא לבטל אפילו רגע קלה, כי נתן הקב"ה ברכה מיוחדת ביום השבת שאם ימלא האדם עתיו ורגעיו בשבת קודש בביעות התורה, יזכה למציאה אחר היגיעה שתהא ברכה ניתנת בתורתו וישפיעו לו מן השמים שפע חכמה ובינה להבין ולהשכיל חכמת התורה הרבה יותר מכפי ערך יגיעתו, ודבר זה נרמז במאמר הכתוב זכור את יום השבת לקדשו בתורה ועבודה, ושמא תאמר מה יוכל האדם להשיג בעסקו בתורה יום אחד בשבוע על זה סיים ואמר על כן בר"ך ה' את יום השבת ויקדשוהו, שנתן הקב"ה

ברכה ביום השבת שתהא תורתו מתברכת כמו אצל החסידים הראשונים שאמרו חז"ל תורתם משתמרת ומלאכתן מתברכת ובירושלמי איתא הגירסא על ידי שהיו חסידים ברכה ניתנת בתורתן וברכה ניתנת במלאכתן. (ברך משה בהר ריא) ולא רק להשיג ולמצוא מרגוע בנפשו בספה"ק הכתובה לנו מסיני וברוח הקודש, אלא אף לחדש חידושי תורה דהנה ביום השבת קודש הזמן גרמא לחדש חידושי תורה כמבואר בזוה"ק, כי ביום השבת נטע הקב"ה כח מיוחד לחזור ולעשות בעולם

שניתוסף לאדם עוד נשמה יתירה לכך מועיל תשובה אפילו על מה שאין מועיל בחול. (מהר"ם ט"ב לפסח יב) ועל ידה זוכה שיהיה גם אכילתו וצורכי גופו לשם שמים כי כתב רש"י"ל בד"ה נשמה יתירה רוחב לב למנוחה ולשמחה ולהיות פתוח לרוחה ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו. כי על ידי שנתן לנו הקב"ה את יום השבת אשר בו אנו זוכים לנשמה יתירה, ממילא בניקל לנו יותר לבוא לבחינה זו לעבודה את השי"ת גם בצרכי הגוף, ולא להיות דומה לבהמה שעושה את הדברים הללו בלי שום דעת ותבונה (ברך משה בהר רטו)

שירות ותשבחות בעת סעודות שב"ק

וכשמתגבר על חלקי הגוף יבוא לערוך שולחן כדת ערוך הלא המה סעודות שבת קודש, כאשר הורו לנו חז"ל כי ביום השבת ישראל אוכלין ושותין ומתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות, (ברך משה בהר ריח) ובוזה יהיה לנו הוכחה כי בכל עת ובכל שעה דעתו של האדם היא על התורה ואינו מסיח דעתו ממנה, והראיה שאף גם בעסקו בדברי הרשות בתענוג אכול ושתו הוא זוכר את בוראו לעשות נחת לפניו ית"ש ומתעורר בלהב יקוד אש ברון שיר ושבח ובדברי תורה, ומכאן זה יש להם לישראל

חזקת כשרות אף בחוזה לארץ ושפיר נוכל לבקש שיצטרפו מחשבותינו הטובות למעשה, כי מכאן זה אמרינן ביה שפיר מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. (ברך משה נצבים רט) וע"כ ראוי לערוך סעודות שב"ק בנימוס ודרך ארץ בשבת אחים גם יחד, ולשוח בדברי תורה ומילי דחסידותא, ולשורר ולרנן בנעימה קדושה זמירות ותשבחות למלך אל חי וקים, ובפרט בסעודה שלישית בעת רעוא דרעוין שהוא עת רצון נשגב כמבואר בספרי הקודש, והזמן גרמא להתקרב אל השי"ת מתוך התעוררות תשובה ותיבירא דלבא. (ברך משה בהר ריח)

מש"ה ידבר והאלוקים יענו בקו"ל

מתאמרא משמיה דהגה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע לפרש הכתוב משה ידבר והאלהים יענו בקול דהנה אמרו חז"ל הנכנס לבקר את החלה בשבת אומר שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא, ובפשטות הכוונה שהמבקר את החולה אומר הכל, אמנם י"ל שהמבקר אומר רק שבת היא מלזעוק, והשי"ת עונה ורפואה קרובה לבא, כי מבואר בסידור האריז"ל שהשם מה"ש מסוגל לרפואה ולסלק המות מעל החולה, והנה ש'בת היא מ'לזעוק ראשי תיבות מה"ש, ועל ידי שהמבקר מכוין באמירתו בזה השם, הקב"ה עונה ורפואה קרובה לבוא, וזה הכוונה "משה ידבר" משה ראשי תיבות ש'בת היא מ'לזעוק, והיינו כשאדם מישראל אומר שבת היא מלזעוק, "והאלהים יענו בקול", קול ראשי תיבות ו'רפואה ק'רובה ל'בוא. עכ"ד.

(ברך משה פרי בשלח עמ' קי"ט)

מיראה מזמור שיר ליום השבת. (מהר"ם ט"ב לש"ש דף סט) ואף שעיקר התשובה צריך להיות ויודו וחרטה, וכואב הלב על כל אלו החטאים והפשעים שכבר שכחם ובלא ודוי ותשובה האידך יתפאו מ"מ כתב הרבי ר' צבי אלימלך זי"ע דמגודל מדת חסדו ליתן לנו יותר מן המבוקש שמביאה רפואו"ת גם להנעל"ם מאתנו, ודבר זה מתעורר על ידי שמירת שבת כהלכתו שעי"ז אנו נעשים כשותף להקב"ה במעשה בראשית, וגם כל הענין של שמירת שבת מורה על זכר למעשה בראשית ועל ידי זכירת מעשה בראשית נתעורר מדת החסד, כי עולם חסד יבנה, וממילא נזכה גם אנחנו שימחול לנו השי"ת גם על אלו העונות ופשעים שכבר נשכחו מאתנו. (מהר"ם ט"ב לש"ש דף עו)

מקרב הגאולה שלימה

וע"כ יתחזק האדם לבו לילך מחיל אל חיל לעשות תשובה ביום השבת בשמחה אמיתית דמוכות השבת יכולים להיגאל ע"י שמתקרבים להשי"ת, כיון דבשבת אין שום זכר לאבילות על הורבן בית המקדש, רק כולו קודש ומנוחה ועי"ז יכולים לעשות תשובה במדרגה יותר גבוה משאר ימות החול, ומוסיף עליו כח השבת שנקי מכל שמין של אבילות ועי"ז יכולים לעשות תשובה כראוי ולהביא הגאולה כמו שאמרו חז"ל אם משמרים ישראל את השבת כראוי אפילו יום א' בן דוד בא. (מהר"ם ט"ב לסוכות דף רט) ובזכות שמירת שבת כהלכתו כראוי וכנכון המורה על אמונה ע"כ הוי שמירת שבת קודש ג"כ ענין הכנה אל הגאולה שלימה להתקדש ולהתקרב לעסוד את הקב"ה בטהרה ובאמונה שלימה ועל ידי זה נזכה ליום שכולו שבת ולרב טוב בביאת הגואל לחיי העולם הבא. (מהר"ם ט"ב לחנוכה דף קנ"ט) כי ידוע מה שאמר הרה"ק מראפשיץ זי"ע דבכל יום כשאדם עובד אותו ית"ש בונה את ירושלים ובית המקדש של מעלה, ואם בכל יום ויום נבנה בית המקדש על ידי עבודת הצדיקים הרי על אחת כמה וכמה כי מעבודת הצדיקים ביום השבת קודש נבנה בית המקדש של מעלה ביתר שאת ויתר עז, ולפי זה יתכן להוסיף ולפרש כוונה נוספת בנוסח התפילה ובנה אותה בקרב בימינו דהנה כתב א"ז בקדושת יו"ט שהשבת נקרא יום, וזה אמרנו בתפילה ובנה אותה בקרוב בימינו, פי' שיבנה בית המקדש על ידי השבת קודש חמדת הימים, אשר בו ביום עבודת הצדיקים מאד נעלה, ונבנה בית המקדש וירושלים של מעלה. (ברך משה ויקהל ערה) אמון כן יהי רצון.

תולדותיהם כיוצא בהם, ולפי"ז יש לומר שגם בתורה"ק שופע כח זה ביום השבת לחזור ולעשות תולדותיהם כיוצא בהם בחידושי תורה, ולכן הזמן מסוגל בשבת קודש לחדש חידושי תורה, (ברך משה ויקהל ער) ומן הנכון לקבוע את יום השבת לחזור ולשנן את הלימודים שלמדו במשך הזמנים הקודמים, וכח קדושת השבת יעזור ויסייע להצליח בתורה ה'. (ברך משה בהר ריח) וכן היא מן הראוי כי ביום שבת קודש יפנו אבות לבנים להורותם דרכי ה' וע"כ המשיך הפסוק ואמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו. (ברך משה קדושים קלב) ואם ככה יעשה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות יזכה להשראת השכינה כי רק על ידי עסק התורה יזכו להשראת השכינה והזמן גרמא לזה ביום השבת אשר גם היא מסוגלת להשראת השכינה, ודבר זה ילמדו ממנו גם הדוחות הבאים לעסוק בתורה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ביום השבת, ואז יזכו גם הם להשראת זיו שכינתו ביניהם. (ברך משה ויקהל רסח)

אל יפתה א"ע בענוה פסולה

ולא יתפתה האדם מיצרו ויתייאש עצמו לומר מי אנכי שפל ונבזה מלולכך בחטאים ועונות קשים ומרים שאזכה לכל אלו דמשבת קודש ומועדי ה' הם אות וראיה לבחינה זו כי לא ידה ממנו נדה וכל נשמה מישראל אף הרשעים נבראו לתועלת הצדיקים וסוף כל סוף יהיה להם חלק לעולם הבא. (ברך משה נח דף מ) וע"כ אמרו חז"ל דהמשמר שבת כהלכתו אפילו ועי"ז מוחלין לו דלפי האמור י"ל דהא דאמרין שהתשובה מרפא את הנשמה מכל המכות והפעמים שחבל החוטא בנפשו, היינו דווקא בתשובה שלימה ותשובה עילאה בכל לב ובכל נפש, אבל תשובה פחותה אין בכוחה אלא לגרום סליחה וכפרה ולא לרפאות חולי הנשמה, ובכן מאחר דזעירין אינון שזוכין לשוב אל ה' בתשובה אמיתית באמת וכלבב שלם, לזה מסייע קדושת השבת לרפאות חולי ופצעי הנשמה לנקותה ולטהרה. (ברך משה אחרי קטו) ועוד יותר מזה דאף הזדונות נעשין כזכיות דאיתא בהז"ל שאכילת עראי פטורה מן המעשר ודווקא בחול, אבל בשבת סעודת שבת קובעת למעשר, הרי ששבת מחשיב עראי לקבע, והכי נמי יש לומר דתשובה מיראה לא נחשב כזכיות משום דלא הוי רק עראי כמבואר, אולם זה דוקא בחול, אבל השומר שבת כהלכתו או שמירת שבת מחשבת התשובה והעבודה מיראה, שלא יהיה רק עראי אלא לקביעות ממש נחשבו כמו לענין מעשר הזדונות נעשים כזכיות וע"כ אמר אדם הראשון לאחר תשובת קין שהיה

שיר וקול תודה

מרחוק מקום וקירוב ליבאה, נברך ונשגד ברכת מזלא טבא וברכת הודאה, אל מע"כ ידידינו החשוב רב פעלים לתורה ולתעודה, כל פה אליו יודה, אהוב וחביב על כל יודעיו ומכיריו, שמו הטוב בפעליו הכבירים הולך לפניו, מקורב ונאמן אצל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עושה ומעשה לטובת קהילתינו הק' במסירות נפלאה,

העסקן היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה

מזה"ד זלמן לייב סופר הי"ד

אב"י בעיר תהילה קרית יואל יע"א

לרגל שמחתו בהכנס בנו כמר בנימין יוסף נ"ו לעול התורה והמצוות

הוא הגבר אשר עשליך תמיד עצמו פנגד למענינו
ודואג בהתמסרות עצומה שלא יחסר לנו פכל צרכינו
בעת בואינו לשהות בצל הקודש של כ"ק מרן רביה"ק שליט"א

יה"ד מלפני אבינו שבשמים, שיזכה לראות ולרוות ממנו נחת מלא חפניים, וימשיך להרבות פעלים להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך רב שמחה ואורה, עדי נזכה לביאת משיח צדקינו, ומלכנו מרן רבינו שליט"א בראשינו, בב"א.

העברכים בתודה וקול זערה, אסירי התודה וההוקרה

תלמידי ישיבת עהרי"ט בני ברק

אשר זכו להסתופף בצל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בימים נוראים וימים עובים תשס"ט - תש"ע העעל"ט

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קטו — בלתי מוגה

בהתקרב היומא דהילולא של מרן רביה"ק בעל הברך משה זי"ע אמרנו ללקט פנינים יקרים ועובדין טבין שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א בשיחות שונות שכבר הופיעו בגליונינו הקודמים.

וזאת למודעי, שציטטנו רק קטעי שיחות שנכתבו אודות פרקי תולדותיו ומאורעות מכמה תקופות בימי חייו הקדושות או עובדות והנהגות קודש, כדי לרוות בהם צמאון קוראינו החשובים די בכל אתר ואתר, אנ"ש חסידים נאמנים שהתקשרו במרן זי"ע ובספריו הקדושים, ובתוך פעולות צדיק לחיים גנוזה תורה שלימה כדי ללמוד מדרכיו הקדושות וטוהר מידותיו.

א גראנאט (כאמבע), אזוי האב איך אמאל געהערט פון איהם.

ראצפערט איז געווען זייער א קליינע שטעטל, און בעלזער רב האט געברענגט מיט זיך א פארקער, און ס'איז געווען שטארק ניכר אין אזא פארשלאפן שטעטל, מונקאטש איז שוין געווען א גרעסערע שטאט, איז עס מער נבלע געווארן אין די שטאט.

האדמו"ר ממאחנאווקא - בעלזא: ביז תרפ"ב איז בעלזער רב ז"ל געוועהן דארט אין מונקאטש.

חז"ל זאגן (בראשית רבה פ"ה ג) צדיקים מבקשים לישב בשלות, אמר הקב"ה לא דיין להם לעולם הבא, זאל מען זיצן בשלוח אויך בעולם הזה.

רבינו: דער אויפווארער רב (הנה"צ ר' שלום קרוין שליט"א) איז אויך געבוירן אין ראצפערט דעמאלטס באותו פרק, זיין ברית איז געוועהן שבת, האט דער בעלזער רב מכבד געוועהן זיין זוהן, דער שפעטערדיגער בעלזער רב (הרה"ק המתירא זי"ע) ער זאל גיין אהיים - די ברית איז געוועהן אינדערהיים - און ער זאל זיין סנדק.

האדמו"ר ממאחנאווקא - בעלזא: ס'פלעגט זיין אזוי כסדר, ער פלעגט מכבד זיין די קינדער אנשטאט איהם במקומו.

רבינו: אזוי, שטימט דאך דאס מיט די מעשה.

שמחת הברית

מתוך שיחה בכיקור כ"ק אדמו"ר ממאחנאווקא - בעלזא שליט"א יום ב' פרשת חיי שרה תשס"ט לפ"ק

רבינו: מיין טאטע ז"ל איז געבוירן אין תרע"ה, גליך ווען די קריג האט אויסגעבראכן איז דער זידע ז"ל געגאנגען קיין ראצפערט, די קריג האט דאך אויסגעבראכן תשעה באב תרע"ד, און מיין טאטע איז געבוירן געווארן הודש חשוון.¹

האדמו"ר ממאחנאווקא - בעלזא: דער בעלזער רב ז"ל איז אויך געוועהן עטליכע יאהר אין ראצפערט.

רבינו: צוויי יאהר איז דער בעלזער רב ז"ל געוועהן אין ראצפערט, פון ראצפערט איז ער געגאנגען קיין מונקאטש.

כ'האב געהערט פון טאטן זכרונו לברכה אז ער איז אוועק פון ראצפערט, ווייל מ'האט אריין געווארפן אין בית מדרש

1

בתשעה באב שנת תרע"ד פרצה מלחמת העולם הראשונה, וביום הקדוש תרע"ה הגיע השמועה לסיגעט שבצא רוסלאנד מתקרב, ובמוצאי יוה"כ פ' ברח העצי היים מסיגעט ושהה בהג הסוכות בעיר נירעדהאז ומשם נסע לראצפערט, ולאחרי"כ ביום כ"ג חשוון שנת תרע"ה נולד מרן רבינו הברך משה ז"ל, [ועי' באריכות בס' ומשה היה רועה (ח"א פ"ב ע"א)].

ער האט שוין געמאכט הבדלה, האט ער געהאט פון דעם גרויס הנאה, אז ער קען איהם נישט געבן א קליין שטיקל שיריים - האט ער איהם געגעבן א גרויסן שיעור פון די חלה, און ער האט זיך צוגעזעצט צו מלוה מלכה.

בעלזער רב האט געהייסן ער זאל זיך וואשן און ער האט איהם מכבד געוועהן צו בענטשן.

דער זידע דער עצי חיים האט געהאט גרויס קרבות אין בעזא, ער האט איהם זייער א גרויסן כבוד געגעבן, ער האט געטיילט זיינע שיריים פרייטיג צונאכט'ס.

אבער אין בעלזא אינדערהיים איז דער טאטע ז"ל נישט געוועהן.

ראש ישיבתינו: ער האט געזאגט אז ער האט געוואלט פאהרן נאר ער האט נישט געהאט אויף קיין שפען.

רבינו: ער איז געוועהן אין צאנז פאר'ן קריג, דער זידע ז"ל רבי שלום אליעזר האט איהם מיטגענומען קיין צאנז.⁴ ער איז געוועהן אין ציעשנוב אויך⁵ (אצל ניסו הגה"צ רבי

א' הנוכחים: אין די לעצטע יאהרן האט מיר דער רבי ז"ל (מרן הכרז משה) אמאל דערציילט, אז ווען ער איז געוועהן ביים בעלזער רב (הרה"ק מהר"א זי"ע) ז"ל אין פעסט, האט ער איהם אויסגעקענט אלע בעלזער חסידים אין סיגעט און אין זענטא, ער האט דעמאלטס דערציילט די מעשה אז דער בעלזער רב (הרה"ק מהר"ד זי"ע) האט געהייסן אנטוהן שטריימלעך ביים ברית, דאס האט איהם בעלזער רב דערציילט.

רבינו: דער בעלזער רב האט טאקע געהייסן ביים מאטנ'ס ברית פאר די קינדער (הרה"ק מהר"א והרה"ק מבילגוריא) זיי זאלן אנטוהן שטריימלעך צום ברית, אלץ קרובים, אלץ משערנאבלער אייניקלעך.²

כ'האב געהערט אז דער טאטע ז"ל האט געזאגט אז דער בעלזער רב האט גענומען איידימער משערנאבלער אייניקלעך, און האט געזאגט איך וויל האבן א אויבן-אן פון משערנאבלער אייניקלעך.³

ווען דער בעלזער רב איז געוועהן אין פעסט, איז דער פעטער ז"ל אויך געוועהן דארט, ס'איז געוועהן פרשת וישלח, נאך שלש סעודות איז דער טאטע ז"ל ארויס געגאנגען, און ער איז געגאנגען צום בעלזער רב, דעמאלטס האט מען שוין גענדיגט די מיטאג מיט, און ווען דער בעלזער רב האט זיך געוואשן צו שלש סעודות, האט דער טאטע געדאוונט מעריב און געמאכט הבדלה, און ער האט זיך אויך צוגעזעצט צום מיט, און דער בעלזער רב האט איהם געפרעגט אויזא ער האלט, האט ער געזאגט אז

4

בס' אלה מסעי (עמ ק"ק) מובא מה שסיפר רבינו בעל ברך משה זי"ע כי זקינו הרה"ק רבי שלום אליעזר זי"ע לקחו פעם בנסיעתו לצאנז על היומא דהילולא, ואז זכה להכיר את כל הצדיקים מובת צאנז, אשר עד אז לא הודמן לו להכירם מחמת ריחוק המקום, ופגש את הגה"ק רבי יצחק ישעי' מטשעחויב זי"ע בנו הצעיר של מרן הדברי חיים מצאנז זי"ע, ואת הגה"ק רבי אלעזר מאושיפיצין התנו של מרן הדברי חיים, הגה"ק רבי חנה האלבערשטאם מקאלאשיץ זצ"ל, הגה"ק מסטרעקוב, הגה"ק רבי בן ציון האלבערשטאם מבאבוב זצ"ל בעל הקדושת ציון, הגה"ק רבי לייבוש האלבערשטאם זצ"ל אב"ד צאנז בנו של הרה"ק מקרייז-צאנז זצ"ל בנו של מרן הדברי חיים זי"ע, הגה"ק רבי סיני מוויגראד זצ"ל, הגה"ק רבי אלישע מנארליץ זצ"ל, בני הגה"ק רבי ברוך מנארליץ זי"ע, ועוד שאר צדיקים נכדי מרן הדברי חיים זי"ע. (ועי' עוד באריתכם בס' ומשה חי ורש"ה ח"א עמ"ס ש"כ).

ומן הראוי לציין מה שהזכיר רבינו את ביקורו בצאנז בדב"ק (מובא בס' אבני שוהם כ"א כסלו דף צ"ח) "וידוע כמה הרעיש הגה"ק מציעשנוב זי"ע בשעתו תבל ומלוואה ולא נח ולא שקט מלהתריע על החורבן שעלולה הצינות להביא על בית ישראל, ובעצמו זכותו לדבר בענין זה עם הגה"ק רבי חנה האלבערשטאם זצ"ל הי"ד מקאלאשיץ, ועם דודי האדמו"ר רבי בן ציון מבאבוב זצ"ל אשר דברו בקדשם במרירות גדולה נגד כת הציונות".

5

עי' בס' ומשה חי ורעה (ח"א עמ"ס ש"ס) אשר פעם אחת בלבד ביקר רבינו בציעשנוב אצל גיסו הגה"צ רבי יהוקאל'ע זצ"ל ואחותו הבכירה הרבנית הצדיקת רויזא בלומא ע"ה, ובכל זאת נשאר הביקור הג"ל חרות על לבו, ובסוף ימיו כשרבנו כבר הי' הלוי כשנכנסו אליו נכדיו

2

מרן העצי חיים זי"ע היה התנו של הרה"ק רבי שלום אליעזר'ל מראצפערט זי"ע, חתן גיסו הרה"ק רבי מרדכי דוב מהארנאסטייפעל זי"ע, בן הרה"ק רבי משולם זושא מטאלמאש זי"ע, חתן הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס זי"ע, בן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע - וגם בני הרה"ק מהר"ד מבבלאז זי"ע היו נכדי הרה"ק מטשערנאביל כי הרבנית של המהר"ד היתה בת הרה"ק רבי ישעי' משולם זושא זי"ע בן הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע, בן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע.

3

והיו לו ארבעה חתנים נכדי בית טשערנאביל, ואלו הן: א) הגה"צ רבי פנחס טווערסקי ז"ל אבד"ק אויסטילא, בן הרה"ק רבי מרדכי מוהאמיטרווקא ז"ל, ב) הגה"צ רבי יצחק נחום טווערסקי ז"ל מוהאווא-רוסקא, ג) הגה"צ רבי יוחנן טווערסקי ז"ל אבד"ק הארבישאוו, ד) הגה"צ רבי יוחנן טווערסקי ז"ל, ובבלאז היו קורין אותם יוחנן א' ויוחנן ב'.

הרבנות בזענטא

מתוך שיחה בכיקור כ"ק אדמו"ר מסאטוב שליט"א
יום ד' פרשת נשא תשס"ט לפ"ק

האדמו"ר מסאטוב: ס'איז דא א שמקל היסטאריע פון די משפחה וואס כ'וואלט געוואלט מברר זיין, ווי אזוי איז געווען דאס רבנות אין זענטא (מקום כהונת מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל לפני המלחמה)? ס'איז עפעס געקומען דורך קערעצקי? (ה"ה חותנו של מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל בויו"ר, הגה"ק רבי הנוד העניך ז"ל אדמו"ר מסאטוב ואב"ד קערעצקי חתן מרן הקדושת יו"ט ז"ל - אבי אביו של האדמו"ר מסאטוב שליט"א), אזוי האב איך געהערט.
רבינו: דער טאטע ז"ל האט פארציילט אז עס איז געקומען דורך סעמיהאל, איך ווייס נישט צי דער פעטער ז"ל האט אויך געהאט געזאגט פאר'ן טאטן אז ער וועט זיין רב אין סעמיהאלי.

די מעשה איז געווען ווען דער טאטע איז געווען אין סאטמאר, דאס איז געווען נאכדעם וואס די ערשטע רעביצין (הרבנית הצ' מרת חוה בת הגה"ק רבי אברהם חיים מפלאנאטש ז"ל) איז אוועק, און מ'האט פארשטאנען אז ער וועט נאכאמאל חתונה האבן מיט א אנדערע רעביצין, אזוי וועט ווערן א פראבלעם, האט מען געזוכט אז דער סעמיהאלי רב (הגה"צ רבי הנני' יו"ט לפא טייטלבוים ז"ל שהי' או חתנו של מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל - אביו של האדמו"ר מסאטוב שליט"א) זאל גיין קיין סעמיהאלי.

מ'האט אבער געזאגט אז מ'האט אוועק געשמעלט סעמיהאלי פאר'ן טאטן (לכהן שם כאב"ד), וועגן דעם האט

ששמע מרבי פיניעלע וכמו כן מגיסו רבי יוחנן, וד"ת אלו נדפסו משמו בס' הג"ל.

ועי' בס' ומשה הי' רועה (ה"א, עמ' שצ"ג) מה שסיפר כ"ק אדמו"ר מראכמיסטרווקא ב"פ שליט"א מה ששמע בעצמו מרבינו ז"ל שכשהגיע הרה"ק רבי פינחס מאוסטילא לסיגעט לשמחת הנישואין של רבי יוחנן, שמע אז איך שדיברו מגודל עבודת התפילה שלו, ונכספה נפשו לראות את עבודתו הק', אולם מאחר שהרה"ק מאוסטילא התפלל בהדר מיוחד כמנהג אדמו"ר"י משערנאביל לא היו יכולים לראותו בעת התפילה, אך לאחמ"כ נתוודע לרבינו שיש שם חלון גבוה שיכולים לטפס עליה ולראות לתוך החדר הג"ל, והלך רבינו לשם והעמיד עצים וטיפס למעלה עד שהגיע להחלון וכך עלה בידו לראות עבודת צדיק בעת התפילה, ורבינו התבטא ואמר שהי' פחד גדול להסתכל בצורתו הק' אשר בער כלפידי אש במשך כל התפילה, ועי"ש עוד באריכות.

יחזקאלע מציעשנוב זצ"ל חתן מרן העצי חיים זי"ע) ס'איז נישט אזוי ווייט פון בעלזא, ער האט געוואלט פון דארט פאהרן קיין בעלזא, אבער ער האט נישט געהאט קיין שפען.

האדמו"ר ממואהנאווקא - בעלזא: פון דעסוועגען דאך איז ער (מרן הברך משה) געוועהן אין בעלזא, כי שם ביתו שמי"ט דאך (שמואל - א/ד, י"ז), וואו ער איז געגאנגען האט ער דאס מיטגענומען מיט זיך.

רבינו: דער טאטע ז"ל האט פארציילט אז זיין שוואגער רבי יוחנן (הגה"צ רבי יוחנן שווערסקי ז"ל אב"ד מוושא, שהי' חתן מרן העצי חיים זי"ע) איז דאך געוועהן רבי פיניעלע'ס א זוהן (הגה"ק רבי פנחס מאוסטילא, חתן הרה"ק מהר"ד מבעלזא זצ"ל) ער איז געוועהן א בעלזער אייניקל - ער האט געמאכט דעם טאטן פאר א בעלזער חסיד.⁶

היו צריכים להציגם בפניו מי הם, אך כשנכנסו לביתו הנכדים שהם נכדי ציעשנוב לא הוצרכו לומר מי הם, רק כאשר ראה את פניהם קרן אור פני מש"ה ואמר: "דער איז דאך א ציעשנובער, אזוי האבן מ'יין שוועטער'ס קינדער אויסגעזעהן".

6

ידוע מה שהי' מרגלא בפומי' של מרן רבינו בעל ברך משה זי"ע לומר שהרבה ענינים מהרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע קיבל מגיסו הגה"צ רבי יוחנן הג"ל, ולו רגל על לשונו לומר לאברכים צעירים ששמע מגיסו רבי יוחנן שאמר בשם זקינו מהר"ד מבעלזא סגולה לשלום בית שיעמוד הבעל בבוקר לעסוק בתורה לפני התפילה (עי' בס' אלה מסע עמ' ע"ג).

ובספרו הק' ברך משה מביא רבינו כמ"פ דברים ששמע מגיסו הג"ל, עי' בפר' פקודי (עמ' רצ"א) ובפר' ויקרא (עמ' ט) וז"ל: וכד הוינא טליא שמעתי בזה בליל התקדש החג מפי גסי הגה"צ רבי יוחנן האבדק"ק מוושא זללה"ה הי"ד, לפרש החרוז יחיד במלוכה כביר כהלכה לימודיו יאמרו לו, עי"ש. כמ"כ בפר' וראא (עמ' מ"ה) ובפר' מסעי (עמ' ש"ז) וכן מוזכר בפר' שלח (עמ' קצ"ה) וז"ל: על פי מה ששמעתי מפי גסי הגה"צ רבי יוחנן האבדק"ק מוושא זללה"ה הי"ד, בשם זקינו מהר"ד מבעלזא זי"ע, על הכתוב אל מוציאם ממצרים כתועפת ראם לו, וכי' הנה כי כן בפר' נצבים (עמ' רט"ו) וכן בברך משה לראש השנה (עמ' א) וז"ל: ומפי גסי הגה"צ רבי יוחנן האבדק"ק מוושא זללה"ה הי"ד שמעתי בשם זקינו הרה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע בטעם הדבר שמתחילין לומר סליחות ביום ראשון, עי"ש.

כמו כן שמע רבינו ענינים מבעלזא מרבי פיניעלע עצמו שזכה להכירו בעת החתונה של גיסו רבי יוחנן הג"ל שהתקיימה בסיגעט לאחר הסתלקות מרן העצי חיים זי"ע, ועי' בברך משה (פ' חיי שיה עמ' ק"ב) וז"ל: על פי מה ששמעתי מהרה"ק רבי פינחס מאוסטילא זללה"ה משמיו דחותנו הגה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע, לפרש מה שאמר באברהם אבינו והאמינו בה' ויחשבה לו צדקה וכו'.

ולפני כמה שנים כשהדפיסו הספר "שארית לפנחס" שהוא ליקוטי דברי תורה מהרה"ק רבי פיניעלע, מסר רבינו כמה דברי תורה מה

האדמו"ר מסאסוב: דאס איז נישט געווען ביי די שבע ברכות?

רבינו: דאס איז נאך געווען אלס חתן, און זי האט זייער געזאגט אויף איהם.

ווען דער טאטע ז"ל האט דאס פארציילט (האך שוודו מרן רבינו בעל דברי יואל ביקשו לוותר על רבנות סעמיהאלי) האט ער עס פארציילט מיט התפעלות, ווי אזוי דער פעטער האט זיך אראפ געלאזט צו איהם און זיך פארענטפערט, כ'האב דאך נישט געהאט א תביעה צו איהם.

*

האדמו"ר מסאסוב: און דעמאלטס איז מען געקומען בעטן פאר'ן פעטער (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל שהי' ביוודו ניסו

של הגה"צ מסעמיהאלי ז"ל אביו של האדמו"ר מסאסוב שליט"א) זאל ווערן רב אין זענמא?

רבינו: ניין, שפעטער האט מען איהם אנגעטראגן.

האדמו"ר מסאסוב: מיין מאמע האט מיר געזאגט אז דער טאטע ז"ל האט איהר געזאגט אז דאס רבנות אין זענמא איז עפעס איז עס געגאנגען דורך קערעצקי⁷ און איך פארשטיי נישט ווי אזוי, אפשר ווייל מ'איז געקומען פראגען פאר'ן קערעצקיער רב אויף זיין איידעם, ווייל ער איז דאך אוועק געגאנגען פון קערעצקי קיין זענמא (כי רבינו ז"ל היה דר כמה שנים בקערעצקי אחרי התנותו עד שנת תשי"א).

איך האב געהערט אז זענמא איז געווען א רייכע קהילה, זיי האבן געהאט אסאך 'נאפט גרובן'...

רבינו: איך האב געהערט אז דארט זענען געווען אסאך 'פעלד ארבייטער'⁸, און ס'איז געווען א בעל בתישע קהילה.

7

עי' בס' ומשה הי' רועה (ה"ב עמ' ק"ט) כי גם הגה"צ מקערעצקי היה לו חלק בענין הרבנות של רבינו בוענמא, כי הגה"צ מקערעצקי הי' הגיל לסווע מפעם לפעם לעיר זענמא, וכל פעם שביקר שם היה אומר דרשה בחריפות גדולה בשבת קודש, והיה נהוג שבאו הת"ח לפלפל בדבריו במוצאי שבת, כשבקשו בני העיר עטרה לראשם הדיינו מרא דאתרא שיבוא לכהן פאר בעירם, הציעו להגה"צ מקערעצקי שיאבה לבוא לשכון כבוד בעירם ולעמוד העטרה בראשו, ברם הוא סירב ואמר: "פון קערעצקא גיי איך נישט אוועק", הוסיף לומר שיפצירו בהתנו רבי משה לע בן הרב מסיגעט שיקבל עליו את עול הרבנות בעירם, וכך נשתלשל הדבר שנתקבל לרב בוענמא.

8

עי' בס' ומשה הי' רועה (ה"ב עמ' של"ו) כי כאשר הגיע רבינו לאוישוויץ יחד עם שאר היהודים תושבי העיר זענמא, החליטו כולם שיאמרו

דער פעטער ז"ל איהם אריינגערופן אין א צימער, און האט זיך פארענטפערט פאר איהם, פארוואס ער בעט פון איהם ער זאל אוועק געבן דאס רבנות פון סעמיהאלי, דער טאטע האט דעמאלטס נישט געהאט געוואוסט פארוואס ער זאגט איהם אזוי, נאר ס'זעהט זיך אויס אז דער פעטער האט געמיינט אז ער ווייסט אז דאס רבנות דארטן ווארט אויף איהם - אבער אין אמת'ן האט ער נישט געוואוסט - וועגן דעם וידבר אל לבו ער זאל מוותר זיין, און האט איהם געזאגט 'זארג דיך נישט, כ'זועל דיר פארשאפן א אנדערער רבנות'.

האדמו"ר מסאסוב: דעמאלטס איז מיין טאטע געגאנגען קיין סעמיהאלי.

רבינו: דער פעטער ז"ל האט דעמאלטס געזאגט פאר'ן טאטן דאס איז צורך השעה, זארג דיך נישט, דו וועסט נאך האבן.

דער פעטער האט איהם אפילו פארציילט - צי דעמאלטס אדער א אנדערער מאל - אז זיין מאמע דעם קדושת יום טוב'ס רעביצין (שידעה שהרבנות בק"ק סיגעט יעבור למרן העצי חיים ז"ל) האט זיך זייער געזארגט פאר איהם, האט זי זייער געמוטשעט דעם קדושת יום טוב, וואס וועט זיין מיט איהם, האט דער טאטע (מרן הקדושת י"ט ז"ל) אנגעהויבן צו זארגן פאר איהם פאר א רבנות, און מ'האט גערעדט א רבנות אין בעטלאן, 'דער טאטע (מרן הקדושת י"ט ז"ל) האט זיך מטריח געווען אז איך זאל קענען האבן דאס רבנות, און ס'האט זיך נישט אויסגעפירט.

האט דער פעטער ז"ל ווייטער געזאגט, בימים ההם האט מען נאך געמיינט אז א חסידישער געשטעל א כנש"ק וואס גייט מיט א בעקישע קען נישט זיין א רב... נאר א אשכנזישער קען זיין א רב. היינט ווייסט מען שוין אנדערש, אזוי האט ער געזאגט - ס'איז שוין געווען דרייסיג יאר שפעטער ווייסט מען שוין אז מ'קען יא זיין רב - און האט אויסגעפירט פאר'ן טאטן 'זארג דיך נישט איך וועל דיר פארשאפן א רבנות'. כ'געדענק אבער נישט אויב דער פעטער האט עס געזאגט פאר איהם באותו מעמד, אדער א אנדערער געלעגנהייט.

דאס וואס דער קדושת יום טוב האט געזאגט אויפן פעטער ז"ל אז אפילו ער וועט זיין אויפן שפיץ בארג וועט מען איהם נאכלויפן, דאס איז שוין געווען ממש אפאר טעג פאר זיין פטירה, ער האט אזוי געזאגט פאר די רעביצין זי זאל נישט זיין אזוי באזארגט.

רבינו: יא, אין אנהייב האט ער נאך געלעבט, נאר אפילו נאכדעם (כשנפתק הרב ביום ה' כמלו תש"א) האט ער אויך נישט געקענט גיין, די גרעניצן האט איהם געשמערט, נאר אין תש"א האבן זיך געמיינט די גבולות, איז ער דעמאלטס געגאנגען (ובשב"ק פרשת כי תבוא בא לשבות שם).

א' הנוכחים: אבער אויפן התונה בריוול שמייט שוין אויך אויפן רבי'ן אז ער איז רב אין זענטא.

רבינו: ראב"ד, מ'האט נישט געשריבן אב"ד.¹⁰

האדמו"ר מסאמב: ווייל דער רב האט געלעבט.

רבינו: יא יא. ווען מ'איז אריינגעקומען זאגן פאר'ן אלטן רב אין זענטא אז מ'זעמט אויף דעם טאטן, האט מען געמיינט אז ער וועט זיך בייזערן, אבער ער האט זיי געזאגט, אז ווען ער איז געווען א יונגערמאן איז ער נתגדל געווארן ביים מהר"ם שיק, ער האט התונה געהאט מיט זיין שוויגער (אלמנת הגה"ק בעל דברי אברהם אבד"ק בארדויב מתלמידי החת"ס ז"ל) האט ער איהם געזאגט, 'נני צום סיגומער רב (מרן הייבט לב ז"ל) און ער וועט דיר פארשאפן א רבנות'. און דער ייטב לב האט איהם דעמאלטס פארשאפט זענטא, און האט איהם געשיקט אהין קודם זאל ער זיין דארטן א שוחט און דיין, און מיט די צייט וועט ער ווערן דארטן דער רב, און דער ייטב לב האט איהם דעמאלטס געזאגט 'האלט'ס דאס ביז ווען איך וועל עס נאך אפנעמען פון דיר, און ער האט קיינמאל נישט פארשטאנען וואס ער האט געמיינט, און יעצט זעהט ער אז דעם ייטב לב'ס אייניקל נעמט

האדמו"ר מסאמב: זיי האבן געהאט אסאך שאלות אין הלכות שבת, און דער רבי (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) איז געווען א געוואלדיגער בקי אין הלכות שבת – דאס אלעס דערצייל איך וואס כ'האב געהערט פון מיין מאמע וואס זיי האט נאך אויך געהערט פון מיין טאטן – און זיי זענען געווען ביי מיין זיידע (הגה"צ מקערעצק, חותן מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) און דער זיידע האט זיי געזאגט אויפן רבי'ן, 'עמס קענטס איהם נעמען ווייל ער איז מורא'דיג בקי אין הלכות שבת'.

רבינו: ער האט אין אנהייב נישט געקענט גיין ווייל אין אנהייב איז עס געווען יוגאסלאוויע – א אנדערע לאנד – האט ער געהאט פראבלעמען צו גיין אהין, נאר אזוי ווי עס איז געווארן אונגארן, האט ער געקענט גיין קיין זענטא, איז ער טאקע געגאנגען.

א' הנוכחים: כ'האב געהערט פון ר' אהרן פאללאק אז דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) האט איהם געזאגט (למרן רבינו בעל ברך משה ז"ל), ער זאל נישט גיין כל זמן דער אלטער רב (הגה"צ רבי משה יודא לעבאוויטש ז"ל) האט נאך געלעבט (הי' זקן ושבע וימס אבל כבר הי' הלש בכוחו והסכים שימנו את רבינו ד"ל להיות רב ואב"ד במקומו עוד בחיים חיותו).⁹

שהמה "עובדי אדמה", כי הדבר הי' מתקבל על הדעת בהיות שבגלילות זענטא הי' הרבה שדות וכרמים, ואכן כשעברו לפני הרשע ד"ר מענגעלא ימ"ש אמרו לו כ"ל שהם עובדי אדמה, וביקש להם להראות את הידים אם הם נראים כמו ידי עובדי אדמה, ובהגיע תורו של מרן רבינו ז"ל וכאשר הושיט את ידיו הקדושות הבחין מיד שאין אלו ידים של עובדי אדמה, אז חמתו בערה בו וצעק "זי הענט ראבינער" שהידיים שלו נראים כמו של רב, ורצה אז להתקם ולשלוט את רבינו למחנה קשה אולם בחסדי שמים ניצול רבינו בדרך נס שאדחיה והכי הגיע עוד קבוצה של אנשים ובתוך המהומה הגדולה עבר רבינו עם עוד שאר יהודים לצד ימין ומבלי שיבחון בו אותו רשע.

ועל זה הקפיד הגאון רבי משה ז"ל, ויהי כאשר נה נפשי' דרב הגאון רבי משה ז"ל ביום ג' אלול תקי"ח עמד רעק"א להספידו ובאמצע החספד הפסיק ואמר שהנפטר אינו מנחה להספידו עוד ותובע אותו לדיו לפני כ"ד של מעלה, ובכל זאת ניסה שנית לדבר דבר אבל הפסיק שנית ולא הספידו עוד, וכאשר בא לביתו נחלה ר"ל ובימים מועטים עלתה נשמתו השמימה ביום מ"ו אלול תקי"ח לפ"ק, ובמעמד הלוייה פתח עליו האי ספנדא "אחד עשר יום מחורב", כי רק י"א יום עברו בין חורבן בית ראשון סילווקו של הגאון רבי משה הר"ף ז"ל לבין חורבן בית שני פטירת הגאון רבי עקיבא ז"ל, ועל מצבתו הות' 'אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה'.

10

ו"ל הגה"צ רבי יקותיאל יודא מייטלבוים ז"ל אב"ד סיגוט במכתב ההומנה לרגל שמחת נישואי אחיו מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל: "ה"ה הבחור החתן הה"ג הר"ף ובקי שהי"ח בנש"ק כש"ת מו"ה משה שליט"א ראב"ד זענטא יע"א, בן אאמו"ר הגה"ק המפורסם בעל עצי חיים וצללה"ה.

9

ע"י כס' ומושה היה רועה (ח"ב עמ ק"ס) שפע"א כאשר נשאל רבינו ז"ל לסיבת הדבר שלא הלך תיכף להשתקע בעיר זענטא כשקיבלו אותו כראב"ד, אז אמר רבינו שלא רצה לילך משום מעשה נורא שאירע בעיר פרעשבורג, כידוע העובדא (עו' בחוט המשולש ובאבני מת הויצ) כי בפרעשבורג הי' אב"ד הגאון מו"ה משה הר"ף ז"ל (המובא בשו"ת פנים מאורות), ויהי כי זקן וידי משה כבדים וכחותיו ולא יכול עוד לצאת ולבוא לפני העדה והקהלה גדולה והיותה צריכה לאיש אשר ילך לפניהם להורות להם הדרך אשר ילכו והמעשה אשר יעשו לזאת הסכימו בהסכמת הגאון אב"ד לקבל משנה למלך אשר עבודת הקודש בכתף ישא ושמו עניהם ובחירו בהגאון רבי עקיבא איג"ר הראשון ז"ל (כעמ"ס משנת רבי עקיבא, וקט של הגאון רעק"א ז"ל), והנה אחרי זמן זמנים בקשו אנשי העדה ממנו שידרוש להם דבר ה' גם בבית הכנסת הגדול ונעתר להם

און ער האט געוואלט וויסן וועלכע פון די שוועסטער זי איז. איז ער אריינגעקומען און האט דאס געוויזן פאר'ן מאטן, און געפרעגט ווער איז זי פון די שוועסטער, דער מאמע האט דאס גענומען און איז שטארק נתרש געווארן און האט איהם געזאגט, דאס איז געווען מיין רעביצין און דאס זענען מיינע קינדער... ס'איז איהם געקומען טרערן פון די אויגן.

א' הנזכרים: דאס איז אויך געווען אמאל שפעטער ווען הרב ר' אהרן מאיר מייזליש דער קירלהאווער רבי'ם (הרה"ג ר' חנוך העניך מייזלבוים שליט"א) איידעם האט אויך געברענגט א בילד פאר'ן רבי'ן.

רבינו: דאס איז געווען אין די שפעטערע יארן, אבער דאס וואס איך האב דערציילט איז געווען נאך פריער.

אבער אזוי האט ער נישט גערעדט, אין מיינע קינדערישע יארן האט ער קיינמאל נישט גערעדט פון אמאל.

האדמו"ר מסאסוב: שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך גייט דאך ארויף אויך אויף דעם.

רבינו: נישט אלעס האב איך געקענט פרעגן.

האדמו"ר מסאסוב: מיט מיר האט ער יא גערעדט.

רבינו: צו אונז האט ער קיינמאל נישט גערעדט פארוואס ער האט נישט קיין היים הערש (ע"ש אביו מרן העצי חיים ז"ל, כי בויוורר הי' לו כבר כן בשם זה ונעק"ה בשנת הועם הי"ד), אבער אין די עלטערע יארן האט ער שוין יא אביסל גערעדט.

האדמו"ר מסאסוב: ווען איך האב איהם געברענגט (בשנת תשמ"ז) א ספר פון מיין מאטן ז"ל האט ער מיר דעמאלט דערציילט.

רבינו: יעדעס יאר אין יו"ט שבועות (יום היארצייט של יו"ח שנעק"ה בהג' השבועות תש"ח הי"ד) פלעגט ער זאגן איין קדיש אין שנת תש"מ דעם צווייטן טאג יו"ט שבועות האט ער אריינגעגעבן א ספר אין וויליאמסבורג, ס'האט דעמאלטס זייער גערענגט, מ'איז אראפ געקומען פון די דירה אין היוז סטריט (מכימ"ד עצי חיים סיטט ומקום דירת מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל), פון דארט איז מען ארויס געגאנגען, ווען ער איז אראפ געגאנגען די טרעפ האט ער זיך אנגערופן 'אזוי בין איך אנגעקומען אין דעם טאג קיין אוישוויץ, כ'האב געטראגן א קינד אויף די הענט, א לעבעדיגע ספר תורה...'¹³

13 מן הראוי להעתיק כאן דברות קודש שהשמיע מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל בשמחת הבר מצוה של נכדו שהתקיימה בכארו הג' שבועות תשמ"ט לפ"ק וכו' הזכיר רבינו את היום הקשה הזה בימי הרס עולם

איבער דאס רבנות, פארשטייט ער שוין דעם ייטב לב'ס ווערטער.

ואמר א' הנזכרים שיער זענטא היתה ראשיתה מצער וקבלוהו מתחילה להיות דיון ושריב גם יחד ורק באחריתה ישגה עד מאד **רבינו:** ס'איז נאך געווען א קהילה אין דעם התם סופר'ס צייטן.¹¹

אין שנת תר"ח איז געווען די אונגארישע רעוואלוציע.

א' הנזכרים: דער התם סופר האט נאך דעמאלטס געלעבט?

רבינו: ניין, ער איז שוין אוועק שנת ת"ר, דער התם סופר איז געווען ביי נאפאליאן'ס מלחמה.

והמשיך רבינו לספר: די אונגארישע האבן געמאכט א אויפשטאנד אקעגן פראנץ יאזשעף, אקעגן עסטרייך, ס'האט געדויערט צוויי יאר, און אונגארן האט פארלוירן, דעמאלטס האט מען גע'הרג'ט דעם רב פון זענטא (ה"ה הגה"צ רבי ישראל איסר אולמאן ז"ל) ער איז געווען א יונגערמאן פון ניין און דרייסיג יאר, און אויך דעם אדא'ער רב (הגה"צ רבי יעקב היילברוין ז"ל), ס'איז דא פון איהם א ספר מגילת סדרים.

ס'האט געהייסן 'ענטא' מיט א ס'¹²

ווען דער ייטב לב האט געשיקט דעם פריערדיגן רב (הגה"צ רבי משה יודא ז"ל) קיין זענטא, איז עס געווען נאך די טיילונג, אין זענטא האבן זיך ווייניג אידן אפגעטיילט, און אלע נכסים זענען געבליבן ביי די שטאטסוואו, און די ערליכע זענען געבליבן בעירום ובחוסר כל, האט איהם דער ייטב לב געשיקט דעמאלטס אהין.

רבינו: איינמאל איז איינער אריינגעקומען צום טאטן אז ער האט א בילד פון א אידענע מיט קינדער, ער האט געמיינט אז דאס איז איינע פון דעם מאטנ'ס שוועסטער,

11

בש"ת הת"ס (ה"א הלך א"ח סי' ל"א) נדפס מכתב תשובה אל הגה"צ רבי יצחק היילפרין ז"ל אב"ד זענטא, וז"ל החת"ס בראשית המכתב: "שלום וכ"ט לידידו הרב המאה"ג המופלג בתורה וראת ה' קדומה המפורסם כש"ת מו"ה איציק היילפערין ז"י אבדק"ק סענטא יע"א", וכו' דנים בענין בנות ביהמ"ג הדש, עיי"ש.

12

עי' בס' ומשה הי' רועה (ה"ב עמ' ק"א) שמעתיק שם כמה מכתבים שכתב רבינו בעל ברך משה ז"ל בהיותו ראש הישיבה אצל הותנו בקערעצקין, ובהם הותם את עצמו "הק' משה טייטלבוים התן הגה"צ אב"ד דפה אבד"ק סענטא מנהל הישיבה" [וכן מוזכר שם העיר כך בתשו' התם סופר הג"ל בהערה הקודמת].

עם פלעגן דאך קומען פארשידענע מענטשן און זיך אפרעדן אויף פארשידענע שוועריקייטן, האט ער פאר איינעם געזאגט 'דו ווייסט איך האב געוואוינט פיר יאר ביי א שטיף שוויגער, נישט א שוויגער, נאר א שטיף שוויגער, דער קערעצקיער רב האט שוין דעמאלטס געהאט די צווייטע רעביצין.

האדמו"ר מסאסוב: זי איז געווען א רבי'ש אייניקל.

רבינו: א קאסובער אייניקל.

האדמו"ר מסאסוב: און שפיטוויקא.

רבינו: משפחת האגער זענען אויך אייניקלעך פון שפיטוויקא, ווייל דער תורת חיים איז געווען א איידעם דארטן (הרה"ק רבי חיים מקאסוב ז"ל בעל תורת חיים, היה תתן הרה"ק רבי יודא מאיר משפיטוויקא ז"ל, בן הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטוויקא ז"ל). אזוי קומט דאך דער נאמען רבי יעקב שמשון קאסובער.

און זיי זענען אויך אייניקלעך פון רבי פנחס קאריצער (כי הרה"ק רבי יודא מאיר הנ"ל היה תתנו של הרה"ק מקאריץ ז"ל).

והזרו לדבר מענין הראשון

רבינו: דאס איז געווען נאך אין די פריערדיגע יארן, אבער פון ווען ער האט אנגעהויבן חתונה צו מאכן אייניקלעך דעמאלטס האט ער שוין מער גערעדט, אמאל איז ער געגאנגען צו א חופה פון א אייניקל, איז געווען דארט ר' ליפא שווארץ ז"ל פון ארץ ישראל, ער איז געווען אינאיינעם אין לאגער מיט ר' ליפא שווארץ, אזוי גייענדיג צו די חופה האט ער איהם אנגעכאפט און געזאגט 'דו האסט דען בכלל געטראכט אין יענע שווערע צייטן אז עס וועט נאך קומען א צייט, און מ'וועט נאך אמאל גיין צו א אייניקל'ס חתונה'.

ער פלעגט אזוי זאגן, א גאנץ יאר בין איך געווען אונטער זיי 'י"ב חודש', וואס האב איך זיי דען געמוהן? פארוואס האבן זיי מיר צוגענומען דריי נפשות?!, דאס האט מען נאר געהערט פון איהם גאנץ לעצטנס.

הרה"ק: ס'איז געווען ביי אונז א קארטל וואו די זענטער רעביצין שיקט פאר די רעביצין רויזאלע (בתו של מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל, אשת הגה"צ מסעמיהאלי ז"ל ביו"ר) וועגן די גאנצע רבנות אין זענטא, ווי אזוי מ'האט זיי אויפגענומען אנקומענדיג דארטן.

האדמו"ר מסאסוב: ס'איז געווען נאך א בריוו וועגן די הצלה, און איך ווך דאס אויך ארום.

אזוי האט ער געקענט רעדן פון די קריג, נאר פון די יארן וואס ער האט געוואוינט אין קערעצקי האט ער קיינמאל נישט גערעדט.

האדמו"ר מסאסוב: איך האב איהם געפרעגט ווער האט געמאכט זיין שידוך, האט ער מיר געזאגט 'דער פעטער'.

רבינו: איך האב איהם נישט געקענט פרעגן אזא שאלה.

הרה"ק: אמאל נאך מיין חתונה ווען איך בין געווען שבת נאכמיטאג טאקע דא, האט ער מיר געזאגט 'דו ווייסט אז דער קערעצקיער רב פלעגט אסאך שרייבן, וואו זענען די כתבים?

רבינו: דאס האב איך נאך געהערט פון איהם שפעטער אז ער האט געשריבן און דער קערעצקיער רב האט איבער געשריבן.¹⁴

רבינו: ער האט אמאל אין די שפעטערע יארן געזאגט פאר איינעם וואס האט גערעדט וועגן א מאכל וואס ער האט נישט ליב, האט ער איהם געזאגט אזוי 'דו ווייסט, איך האב געוואוינט פיר יאר אין קערעצקי, ווען איך בין אוועק געפארן פון דארט האבן זיי נישט געוואוסט וועלכע מאכל כ'האב ליב און וועלכע מאכל כ'האב נישט ליב, עד כדי כך... אזוי האט ער פארגעהאלטן פאר יענעם 'זואס מאכסטו אזא עסק פון א מאכל'.

י"ט שני של חג השבועות שבו נאספו צאצאיו וב"ב על מוקדה הי"ד: "ולעניינו שנתאספנו כאן לסעודת בר מצוה של נכדי, שמחה גדולה הוא לי... והנה אני רואה השגחה פרטיות מאת הבו"ה שאתרמי שנעשה הבר מצוה ביום הזה דהנה חג השבועות הוא אצילנו יום קשה, ביום הזה הגעתי לגיא צלמות באוישוויץ, שיצאנו לסיעה ביום שב"ק (ה סוף תשי"ד לפ"ק) וביום ראשון ושני הל חג השבועות וביום ב' הגעתי שמה, ואז ראיתי את עני עמי עד כמה גברו ידי עושי רשע על ישראל, ובמו עיני ראיתי את כבשונות האש הגדולים שנסרפו שמה רכבות ילדי ישראל חו"ל שעמדו שם גלוי לעין כל, ולישישים היה כבשונות נפרדים שלא ראינום, והרגו שמה אלפים מישראל רח"ל, ומארצינו ארץ הגר בלבד אבדו הרשעים כמה מאות אלפים מאחב"י ובזמן קצר נעשה כליון גורא בשריפה ממש והיה העשן עולה למרחוק ונראה לעין כל, ואני הגבר יצתה בי יד ה' בהלקח מאתי שלשה ילדים הי"ד ביום קשה, ובכן כשמעתי אומרים לי שגולד בן למו"ש אצל חתני שליט"א ביום חג השבועות ראיתי בזה עין בעין איך שהשי"ת משלם גמול טוב על כל צרותינו... עיי"ש.

בין כתבי הגה"צ מקערעצקי נמצאו ד"ת מהתנו מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל שכתבו לעצמו 'לשבועות, מאת חתני הרב אבד"ק זענטא יצ"ו. ומסיים 'ודפח"ח'.

האדמו"ר מסאסוב: אונז האבן מיר געהאט א בריוו וואו זי האט געשריבן, און ס'זעהט זיך אויס אז זי האט יא אנגעהויבן צו טוהן צו ראטעווען, די רעביצין האט מיר געזאגט אז זיי האבן אפילו געהאט א שטיקל חלום זייענדיג אין סאטמאר – כ'זוייס נישט צו דער עולם ווייסט פון דעם – אז מ'זעט זיך קענען אדורך שווערצן די גרעניץ, און אויף דעם ארויף איז מען געבליבן אין סאטמאר...

רבינו: זיי האבן דאך געהאט א פלאן, פון סאטמאר צו פארן ביינאכט קיין קלויזענבורג, און מ'איז טאקע געפארן, נאר ס'איז נישט געראטן, ווייל מ'האט נישט געהאט דארט די פונקטליכע אדרעס דארטן, דער פלאן איז געווען ביינאכט דורך צו שמונגלעך, קלויזענבורג איז געווען נעבן די גרעניץ און גרויסווארדיין איז אויך געווען נעבן די גרעניץ, די גרעניץ איז געווען פונקט אונטער די שטאט.

א' הנוכחים: אויף אראד.

רבינו: פון גרויסווארדיין איז מען אנגעקומען קיין אראד, מעמעשוואר. און אונטער קלויזענבורג איז מארדא, יענע געגנט.

האדמו"ר מסאסוב: מיין טאטע איז טאקע פון דארט אריבער.

רבינו: יא, פון קלויזענבורג איז ער אריבער געגאנגען.

האדמו"ר מסאסוב: ער האט זיך באהאלטן אין א גארטן און ביינאכט זענען זיי אריבער. אבער דעם פעטער ז"ל האט מען געכאפט.

רבינו: דער אמבולאנס האט זיי אראפ געלייגט אינמיטן די גאס, ס'איז דאך געווען א סכנה, און דער וואס האט געדארפט ווייזן דעם וועג איז געבליבן אינדרויסן.

האדמו"ר מסאסוב: איך האב געפרעגט דעם פעטער ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) פארוואס איז מען געבליבן אין סאטמאר, האט ער מיר געזאגט כ'האב נישט געקענט איבערלאזן, ס'איז דאך געווען אזויפיל אידן.. און מ'האט געטראכט די לעצטע מינוט אז מ'זעט זיך קענען באפרייען.

את האפיציר הצעיר הלזה להציל ממות נפשם. וסיים רבינו ואמר, כי אז ראה והבין פירוש מאמרים ז"ל (פסחים ח.) שלוחי מצוה אינם ניוקין לא בהליכתן ולא בחיזרתם, ומכיון שהיה בדרכו חזרה מן הציון הקדוש בקאלוב, וזכותו הגדול היא שעמדה לו להנצל ממות לחיים.

רבינו: ס'איז דא בריוו פון ריוואלע – איך ווייס נישט פאר וועס זי שרייבט – אז זי האט א ידיעה אויפן טאטן אז ער לעבט – דאס איז נאך געשריבן געווארן אינמיטן קריג נאך פאר'ן באפרייען – עמיצער איז אנטלאפן פון לאגער און ער האט אזוי פארציילט.¹⁵

האדמו"ר מסאסוב: איינמאל האט זי געהאלפן פאר'ן רבי'ן (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) וועגן זיין באפרייען, עפעס אינדרויסן פון זענטא.

רבינו: דאס איז געווען אין דעברעצין – נאך פריער – דער טאטע האט מורא געהאט זיך ארום דרייען ווייל ס'איז געווען דארטן סאלדאטן וואס האבן איהם געוואלט שלאגן, איז זי געגאנגען קוקן צי די סאלדאטן זענען נאך דא.¹⁶

15

ו"ל המכתב שכתבה הרבנית חי' ריוואלע ע"ה ביום י' כסלו תש"ה בהיותה כבר בעיה"ק ירושלים ת"ו: "עצט האבן מיר באקומען א ידיעה פון גיסי הרה"צ רבי משה'לע שליט"א דער זענטער רב שליט"א, דורך א זענטער בחור וועלכער איזט אנטלאפן פון א ארבעטס לאגער, דורך פיל געלט וואס ער האט געהאט ביי זיך, דער בחור איז יעצט אין ראמעניע און ער פארציילט דאס פילע מענער און פרויען, ארבעטס פעהיגע מענטשן פון יענער געגנט, דערזענטער אויך גיסי הרה"צ שליט"א זינט דארט אויף צוואנגס ארבעט..."

16

עי' בס' אלה מסעיו (עמ' ק"א) מה שסיפר רבינו בעל ברך משה זי"ע מעשה פלא שאירע לו בעת נסעו להשתטח על ציון הרה"ק מקאלוב ביומא דהילולא, היה זה ביום ז' אדר שנת תש"ג, ובמדינת אונגארין כבר רחף באויר רוח האנטיסמיטיזם, ורבינו נסע מעיר זענטא לקאלוב, ובדרכו חזרה נכנס לראצפערט לבקר את זקינו הקדוש הרה"ק רבי שלום אליעזר זי"ע, גם נסע לסאטמאר לבקר את דודו הקדוש מרן רבינו בעל דברי יואל זי"ע, והיה באמצע הדרך עלו על מסילת הברזל החילים מוויינים, ובראותם שם את רבינו יושב עם עוד כמה יהודים, התחילו החיילים לצעוק עליהם "אידן אראפ", ורצו לורקם מחלון מסילת הברזל באמצע הנסיעה, אשר בתחבולה מסוכנת זו רצחו הרבה יהודים בימים ההם ה"ד, וכשרבינו עם אחותו מרתעו מיאנו לקפוץ מן החלון, התחילו להכותם מכות אכזריות לדחפם אל עבר החלון, פתאום נתגלה אפיציר צעיר לימים, ובראותו את החיילים ההם שאלם למעשיהם, אמרו לו שרוצים לסדר את היהודים האלו, ויאמר להם האפיציר לכו לכם לדרכיכם, ואני כבר אתעסק עמהם, ביתיים הגיעה מסילת הברזל לדעברעצין, רבינו שלא האמין לנפשו שכבר ניצול מידי הרוצחים, ירד בפחד ממסילת הברזל, ופגש שם את ש"ב ואשת גיסו הרבנית הצדיקת מרת חי' ריוואלע ע"ה בת מרן רבינו הק' בעל דברי יואל זי"ע, והיא הלכה לבדוק אם החיילים עדיין אורכים לנפשו, היא באה בחזרה ואמרה כי אין לו עוד ממה לפחוד, כי נראה שלחו מן השמים

מתוך שיחה בבית הברית
דומ"ץ קהילת יעקב פאפא בארא פארק
יום ה' פרישת שמות תשס"ח לפ"ק

דומ"ץ פאפא: דער טאטע (הרה"ג ר' יעקב ווייס ז"ל) האט געהאט א שייכות מיטן טאטמארער רבי'ן (מרן בעל ברך משה) זצ"ל פון זענטא. (עי' ספר ומשה היה רועה ח"ב פרק י"ז הערה ר"ח, ובח"ג פרק ל"ג).

מיין טאטע האט געוואוינט אין וואדקערט, ער האט געהאט תורה וגדולה במקום אחד, ער האט דארט געהאנדלט מיט וויין.

רבינו שליט"א: וואדקערט איז דאך געווען ביים גרעניץ פון אונגארן מיט יוגאסלאוויע, זענטא איז געווען אין יוגאסלאוויע, אזוי איז עס געווען נאנט.

דומ"ץ פאפא: נאכן קריג האט ער נאך געטראפן עטליכע פעסער וויין וואס זענען געווען פארזיגלט, האט ער געשיקט דערפון אויך פארן רבי'ן, כ'מיינן אז דער רבי איז דעמאלטס געווען אין פעסט - ער האט געשיקט פאר עטליכע רבנים, פארן קאפישער רב, און נאך רבנים וואס ער האט געקענט פון פריער - אז זיי זאלן האבן וויין אויפן ערשטן פסח נאך די קריג.

מיין מאמע ע"ה האט געפרעגט די רביצין תחי' (לרפ"ש) צי זי געדענקט ווען מ'האט געשיקט די וויין, האט זי געזאגט אז זי איז נאך דעמאלטס נישט געווען די רביצין... (התחנה של מרן הברך משה זי"ע התקיימה ממש לפני פסח ביום כ"א אדר שנת תש"ולפ"ק).

מתוך שיחה בבית הברית
רב שכונת אור החיים בני ברק
וחבר הבר"צ של בעל שבט הלוי שליט"א
יום א' פרישת שמה תשס"ט לפ"ק

הגרמ"ש: מיין טאטע ע"ה איז געווען זייער נאנט מיטן ברך משה.

רבינו: ער האט געזאגט אז ער האט איהם געקענט פון קערעצקי.

הגרמ"ש: ער האט דערציילט אז ער געדענקט נאך די התונה, מ'איז ארויס געפארן מיט פערד מקבל פנים ויין.

רבינו: אזוי איז געווען דער סדר אמאל.

הגרמ"ש: אזוי אויך נאך די קריג איז ער געגאנגען אסאך מיטן טאטן וועגן מקוואות צו בויען און צו כשר'ן, און נאך פארשידענע זאכן אין די געגנט פון סיגעט.¹⁷

הגרמ"ש: איך געדענק אז תשל"ח איז דער טאטע (מרן הברך משה ז"ל) געווען דא, נאך פאר די פטירה פונעם רבי'ן דער דברי יואל זכורנו לברכה.

איך געדענק איך בין געגאנגען - מיין טאטע ז"ל האט שוין נישט געלעבט - ער האט געזאגט א פשעטיל אין ישיבה אין די סוגיא פון טיפת הלב (הולין קה), מיין טאטע ז"ל איז געווען זייער היימיש מיט איהם, האב איך אלע מאל געהאט א געפיל צו איהם, און אז ער איז געקומען האב איך געפילט אז אלץ כיבוד אב מוז איך קומען.

מתוך שיחה בבית הברית
רב ביהמ"ד בית משה אהרן פשעווארסק
הרב"צ ב"ק אדמו"ר מרדכי מפשעווארסק זצ"ל
יום ה' פרישת בראשית - אסרו הג סוכות תשס"ט לפ"ק

הגרמ"א: איך בין אמאל געקומען צום טיש צום טאטן (מרן הברך משה) ז"ל, ס'איז געווען דארט רבנים מיט רבי'ם, און ער האט מיך מכבד געווען מיטן בענטשן. זאגט ער מיר "איך בין דיך נישט מכבד מיטן בענטשן ווייל דו ביסט רבי יענקעל'עס איידעם, און נישט ווייל דו ביסט רבי איציקל'ס אייניקל, נאר ווייל דיין טאטע האט מיך אזויפיל מחוי' געווען..."

ווען דער רבי (מרן הברך משה ז"ל) איז געקומען צום רבי'ן ז"ל קיין קראלי, ער איז דאך געווען א יתום, און דער רבי ז"ל האט געהייסן מיין טאטן אז ער זאל זיך מיט אים אפגעבן. מיין טאטע איז געווען דער מענזא גבאי, האט ער אים מקרב געווען שטארק.

רבינו: ער איז נאנט געווען שפעטער אויך.

17

ראה בס' ומשה הי' רועה (ח"ג עמ' ש"ס בהערה) מה שסיפר הגרמ"ש שליט"א שאביו הרה"ח ר' שלמה קליין ז"ל מקערעצקי - אשר היה מחסידי הרה"ק מקערעצקי זצ"ל (חותנו של רבינו הברך משה ז"ל מו"ר), והי' ידיד נאמן עם רבינו ז"ל מהתקופה ההוא שהיה גר בקערעצקי אחרי נישואיו - היה גילגל לנסוע הרבה עם רבינו אחרי המלחמה מעיר לעיר בכל הסביבה שבמחוז מאראמאראש בכדי לבנות מקוואות להחזיר העטרה ליושנה, והיו מרבים יחד בפעולות נשגבות לחיזוק היהדות.

**מתוך שיחה בכיקור אצל כ"ק אדמו"ר מטשערנאבל שליט"א
יום ה' פרשת וירא תשס"ח לפ"ק**

רבינו: דער טאטע ז"ל (מרן הברך משה ז"ל) איז געווען אין קראקא ביי רבי ישעי'לע (הרה"ק רבי יצחק ישעי' מטשעריב זצ"ל בן מרן הדברי חיים זצ"ל, זקינו של האדמו"ר שליט"א, כי אבי אביו הרה"צ ר' חיים יצחק מלוצקו זצ"ל היה התנו של הרה"ק רבי ישעי'לע).¹⁸
די וועלט האט געזאגט אז רבי ישעי'לע האט געהאט די צורה פונעם דברי חיים.
האדמו"ר מטשערנאבל: מיין טאטע ז"ל האט געהערט פון אלטע חסידים אז אויך די שטימע האט ער געהאט ווי דער דברי חיים.

ימי המלחמה

**מתוך שיחה בכיקור אצל הגה"צ רבי חיים לייב כ"ץ שליט"א
אבד"ק סערדאהעלי**

בבית האבטמא אצל הרבני הנגיד מר"ח דוד עקשטיין זי"ו מראש"ק קרית יואל
ונב"ח שם הגאון הגדול רבי שלום אליקים נעניל בערקאוישש שליט"א דומ"ק קרית יואל
יום א' פרשת בהר תשס"ח לפ"ק

א' הנרכחים: דער רבי האט פארציילט (בזמא דהילולא כ"ו ניסן העל"ט) פונעם טאטן (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) אז ביי די קריג האט ער געהייסן אפרייסן גראז פאר שבת, כדי נישט עובר זיין אויף תולש וואס איז א דאורייתא.¹⁹
הגה"צ דומ"ק קרית יואל: מיין שווער (הגה"צ רבי יצחק דוד פריעדמאן שליט"א, ראש"ח פאפא) האט דערציילט אז ער געדענקט דעם רבי'ן דער ברך משה פון ווען ער איז געווען

אין די מלחמה, דער רבי האט געקענט זיגלען, אבער שבת האט ער נישט געוואלט זיגלען, האט ער געמוזט אנשטאט דעם שלעפן שווערע קורות, אפילו שלעפן קורות איז געווען א שווערער ארבעט, ער האט געזאגט אז ער איז חושש אז זיגלען איז א כתיבה און ס'קען זיין א דאורייתא, מלמול מוקצה איז זיכער נאר מדרבנן.
רבינו: אין א כרמלית (שאמור רק מדרבנן).

הגה"צ דומ"ק קרית יואל: מיין שווער זאגט אז דער גאנצער לאגער האט גערעדט אז זענטער רב וויל נישט זיגלען ווייל ער איז חושש אז ס'איז א דאורייתא, און ער האט זיך מפלפל געווען מיט יאקער רב (הגה"צ רבי שלמה קעניג זצ"ל) צי ס'איז א דאורייתא אדער א דרבנן.

יעצט איז דאך ארויסגעקומען דער נייער באנד "ומשה היה רועה" חלק ג', דארטן שרייבן זיי דערוועגן.

גאב"ד סערדאהעלי: מיין טאטע ז"ל (הגה"צ רבי יהושע כ"ץ ז"ל אב"ד סאמבאטהעלי) האט געזאגט אז צום סוף האט ער (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) מיטגעמאכט מיט איהם צוזאמען אין טרעזינשטאט.

ווען ער איז אנגעקומען דארטן איז ער געווען הויט און ביין, נישט צו דערקענען.

רבינו: יא, ער האט געווען דעם טאטן אנקומען אהין. דער טאטע איז געגאנגען צוויי וואכן אויפן טויטן מארש אן עסן, טרעזינשטאט איז שוין געווען א גן עדן כלפי וואס ס'איז געווען פריער.

גאב"ד סערדאהעלי: ער האט מיר אויך געזאגט אמאל, אז ער געדענקט אז ער האט זיך געטראפן מיטן טאטן – איך געדענק נישט צי אין טרעזינשטאט אדער איין פלאץ פריער – האט ער געזאגט אז ער איז געשלאפן אויף א פלאץ וואס איז געווען א שמאל פון חזירים, אזוי זענען זיי געווען דארטן א שטיקל צייט.

רבינו: דאס איז געווען אויפן וועג קיין אוישוויץ, ווען מ'האט זיך אפגעשטעלט אין באיא, דער מהר"ם א"ש איז געווען רב אין די שטאט.

דער טאטע ז"ל האט דערציילט א חסד וואס ער האט געהאט פונעם אויבערשטן, ער האט געהאט געשיקט איינעם זיך שמעלן צום מיליטער אנשטאט איהם, יענער איז געווען נישט א געזונטער לע, און יענער האט זיך געשמעלט אנשטאט איהם און מ'האט איהם טאקע כאפרייט, ווייל ער איז נישט געווען געזונט, אבער דער בילד אויף די דאקומענט איז געווען פון יענעם.

18

ע"י בדרך משה (פר' יתרו עמ' קל"ה) מוזכר דברי תורה ששמע ממרן רבינו בעל דברי יואל בעת שהלכו לשולחנו הטהור של הרה"ק רבי ישעי' מטשעריב ז"ע בהיותו בשב"ק פר' יתרו בעיר סאטמאר, עיי"ש.

19

ע"י בס' ומשה חי' רועה (ח"ג עמ' צ"ב) שבהיות רבינו על אם הדרך לטרעזינשטאט הנקרא "טויטן מארש" שהלכו כמה ימים רצופים בלי מזון ומזחה, נתן רבינו עצה שיאכלו עשבים להחיות בהם את נפשם, ומכיון שהיו צריכים ללכת גם ביום השבת, לא ידעו האם יתלשו את העשבים בער"ש ויקחו עמהם ואז יש לחשוש על איסור מעביר ד' אמות בהר"ו, או עדיף שלא יתלשו קודם רק ביום השבת ואז יעברו על איסור תולש, ועל שאלה זו השיב להם רבינו שמוטב שיתלשו את העשבים מן המחובר בער"ש ויקחו עמהם, כי איסור תולש הוא מלאכה דאורייתא, אבל המעביר ד' אמות בכרמלית הוא רק איסור מדרבנן, וכדברי המגן אברהם (או"ח סי' שפ"ט פק"א) שכתב שמוטב לעבור אדרבנן מלעשות איסור דאורייתא.

כ'האב אמאל באשטימט א חתונה אויף ל"ג בעומר, און איך בין ארויף געגאנגען צום טאטן (מרן הברך משה ז"ל) איהם מכבד צו זיין מיט סידור קידושין, האט ער מיר געזאגט "כ'דארף פירן מיט און קרית יואל דעם ל"ג בעומר, נאר איך האב א חשוב'ער זעהן און קרית יואל, מוה מיר א טובה און נעם איהם צו זיין מסדר קידושין".

ווען ער האט געזעהן אז איך בין נישט אזוי צופרידן אז ער קען נישט קומען, איז ער צוגעגאנגען צו די שאפע און ארויס גענומען דעם בעכער, און האט געזאגט "איך גיב דיר דאס, זאלסט מאכן קידוש אין דעם יעדן שבת", האב איך געזאגט אז איך נעם דאס על תנאי אז דער רבי נעמט צוריק א בעכער פון מיר, און אזוי האב איך טאקע געטוהן.

אפאר יאר שפעטער איז געקומען צו מיר א הויז בחור - ווען דער רבי איז געקומען קיין בארא פארק - און דערציילט מיר אז דער רבי זאגט מיר אלע מאל אז ווען מ'פארט אויף בארא פארק זוך אויף ר' דוד'ס בעכער, אז ווען ער וועט קומען צום מיט, זאל ער זעהן אז איך ניין זיין בעכער.

רבינו: אייער טאטע ר' משה איז געווען יעדע וואך ביים מיט, ס'איז נישט געווען אזא זאך אז ער זאל פארפעלן. **הגה"צ רבי שלום אליעזר:** ס'איז אמאל געווען אז ער איז נישט געקומען, האט דער טאטע ז"ל מיך געשיקט קוקן וואס איז מיט ר' משה ראשטיין, צי ער פילט זיך נישט גוט.

ר' דוד: ס'איז געווען דעמאלטס שיינע צייטן.

איך בין אמאל געווען אין פלארידא, און דער רבי האט געפירט מיט צוואנציג מינוט נאכ'ן דאווענען, האב איך געוואלט ווארטן ביז נאך קידוש און אהיים גיין, בין איך ארויס געגאנגען און געווארט, שפעטער קומט ארויף דער רבי אויף די טרעפ אנגעטוהן מיטן מלית און זעהט מיך, זאג איך "כ'זועל ווארטן צוואנציג מינוט און דער רבי וועט מאכן קידוש, דעמאלטס וועל איך אהיים גיין". זאגט ער מיר "אה, מ'מאכט נישט אזא זאך, מ'זאל ווארטן ביי דיר אין שטוב אויף קידוש, גיי אהיים און מאך קידוש, אויב ביסטו א גרויסער חסיד קום צוריק צום בענטשן", און ער האט מיך ארויס געשיקט פון שטוב.

אח"כ נסתובבה השיחה אודות מפני התתם סופר זי"ע

דער טאטע ז"ל פלעגט זייער אסאך נאכזאגן התם סופר'ס, אלע מאל.

שפעטער איז געקומען א צייט אז מ'האט געדארפט נאכאמאל פארשטיין צו די מיליטער, איז ער געפארן דארטן, אנקומענדיג אהין מיט א טעקסי, איז ער אריין געקומען אינעם אמט, דער אפיציר וואס איז געווען ממונה דארט איז געווען א רשע מרושע, האט ער געזען אז דער טאטע איז געקומען מיט א טעקסי, האט ער זיך אנגערופן, "מיט א טעקסי קומט מען? מיט די פוס דארף מען קומען, איך וויל איהם נישט אנקוקן...", האט ער געהייסן מ'זאל איהם איינשפארן אין א בית הכבוד, א גאנצן טאג איז ער דארט געווען, און האט נישט געקענט זאגן א אידיש ווארט - אין דעם אומריינעם ארט - און ער האט אזוי געטראכט ביי זיך וואס וועט זיין ווען מ'וועט אריינקומען און מ'וועט זעהן אז דאס בילד שטימט נישט, אזוי איז ער געווען דארט ביז שפעט נאכמיטאג.

ווען דער אפיציר האט שוין געוואלט אהיים גיין, האט ער דאך געמוזט ארויסלאזן דעם טאטן, האט ער געזאגט פאר זיין משרת "איך וויל איהם נישט אנקוקן, דו זאלסט גיין איהם ארויס נעמען" און דער באדינער איז אויך געווען אין לדרכו, איז ער אריין צום טאטן און געזאגט, געב מיר דיין נאמען און דו קענסט גיין, און האט איהם באפרייט.

האט דער טאטע ז"ל דעמאלטס געזען ווי אזוי דער באשעפער פירט די וועלט מיט חסדים, ווייל ווען ס'קומט איהם אנטקעגן נישט אזא גרויסע רשע, וואלט ער איהם איבער געקוקט די פאפירן, און ער וואלט געזען אז דאס בילד שטימט נישט מיט זיין צורה.

גאב"ד סערדאהעלי: אודך ה' כי אנת בי (ישעי' יב, א).

רבינו: מ'קען נישט היינט פארשטיין און משיג זיין ווי אזוי זענען די אידן געווען בשפלות דעמאלטס.

גאב"ד סערדאהעלי: מיט דעם שפלות איז מען אפגעקומען א חלק פונעם שיעבוד, דאס איז געווען נפש תחת נפש, ס'זאל נישט זיין קיין כליה.

ענינים שונים

מתוך שיחה בביקור אצל הרבני הנגיד ר' דוד ראשטיין הי"ד אחרי התאבלו על פטירת אביו הרבני הנכבד ר' משה ע"ה, שהי' דבוק בלו"ג לטרון רבינו בעל ברך משה ז"ל יום ג' פרשת ויקרא תשס"ט לפ"ק

ר' דוד הראה על הכוס שקיבל ממרן רבינו הברך משה ז"ל ואמר: דאם איז דעם טאטן'ס (מרן הברך משה ז"ל) בעכער.

דודו הרה"ק ר' מרדכי דוב מהארטמייפל זי"ע) איז דא געווען, איז דער טאטען זון אדמו"ר בעל ברך משה זצ"ל זיך געגאנגען אפאר מאל טרעפן מיט איהם.

רבינו שליט"א: איך געדענק אז פארן טאטן ז"ל איז ממש געגאנגען אין לעבן זיך צו טרעפן מיט איהם, אמאל איז ער אליין געגאנגען, אן די גבאים, און איז געזעצן מיט איהם א לאנגע צייט און געשמועסט.

כ'געדענק נאך ווען דער טאטע איז געווען דאס ערשטע מאל אין ארץ ישראל בשנת תשכ"ג לפ"ק, איז ער דעמאלטס געווען ביי איהם אין שטוב.

הרה"צ מגארליין: ווען ער איז געווען אין אמעריקע פלעגט דער רבי ז"ל (מרן הברך משה זי"ע) אריבער קומען צו איהם אין שטוב יעדן זונטאג אויף אפאר שעה און פארברענגט מיט איהם.

רבינו: איך בין מיטגעווען מיטן טאטן, מי'פלעגט פארן קיין סיגעייט וואו ער האט זיך אויפגעהאלטן.

מתוך שיחה בביקור הרה"צ ר' חיים מנחם הלברשטאם שליט"א מגארליין ב"ב יום ב' פרשת נצבים וילך תשס"ז לפ"ק

בני הגה"צ מדאמבראווא שאלו אם רבינו הכיר את אביהם ז"ל

רבינו: יא, כ'געדענק דאס ערשטע מאל וואס כ'האב איהם געזעהן, איז געווען ביים טאטן ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה), ווען ער האט נאך געוואוינט אין קרוינהייטס, דעמאלטס איז געווען מענטשן וואס האבן איהם געוואלט צונעמען דאס הויז, דאס בית המדרש. כ'געדענק דעמאלטס איז ער געקומען צום טאטן, דעמאלטס האב איך איהם געזעהן דאס ערשטע מאל.

האדמו"ר מהרמ"ד מבאבוב: יא, מיין שווער ז"ל (כ"ק מהר"צ מבאבוב ז"ל) איז מיטגעגאנגען מיט איהם.

רבינו: דער טאטע זכרונו לברכה האט זיך זייער אנגענומען דעמאלטס פאר איהם, כ'זוייס נישט צו דער טאטע האט איהם פאר דעם אזוי געקענט, אפשר האט ער איהם שוין געהאט געזעהן. אבער ווען ער געקומען צו איהם אז מען וויל פון איהם צונעמען דאס הויז, האט איהם עס נוגע געווען ללבו.

האדמו"ר מהרמ"ד: דער טאטע האט מיר פארציילט – כ'בין דעמאלטס נישט מיטגעווען, כ'בין מיטגעווען עפעס אמאל שפעטער ווען ער איז געגאנגען זאגן יישר כח –

ר' דוד: די וועלט זאגט אז דער פעטער – דער רבי דער דברי יואל ז"ל – האט איהם אזוי געזאגט, ס'איז אמת? **רבינו:** יא יא, ס'איז אמת, ווען ער איז געווען א אינגל האט איהם דער פעטער ז"ל געפרעגט אויב ער קען שוין זאגן תורה, האט ער געזאגט אז ס'פאלט איהם נישט איין, האט ער איהם געזאגט "זאלטס לערנען חתם סופר וועסטו קענען זאגן תורה".

ר' דוד: ער האט דורכגעלערנט חתם סופר יעדע וואך. **רבינו:** יא, ער האט אויך דורך געלערנט די תשובות חתם סופר, זייער אסאך חתם סופר געלערנט.²⁰

הגר"מ: דער חתם סופר אליינס האט געזאגט אז ער קען זאגן חידושי תורה נאר ווייל ער איז א תלמיד פון הפלאה.

הגר"ח: יא, ער האט דאס געזאגט פאר רבי מרדכי בנעט.

רבינו: דער חתם סופר ברענגט טאקע אסאך מאל דעם הפלאה'ס זאכן וואס ער האט געהערט.

מתוך שיחה בביקור הרה"צ ר' חיים מנחם הלברשטאם שליט"א מגארליין ב"ב יום ב' פרשת נצבים וילך תשס"ז לפ"ק

הרה"צ מגארליין: ווען מיין טאטע ז"ל (הגה"צ רבי ברוך האלבערשטאם זצ"ל מגארליין בני ברק, בן הגה"צ רבי אלישע מגארליין זצ"ל, נפטר בסיובר י' שבט תשי"ד, בן הרה"ק ר' ברוך מגארליין זי"ע, והתן

20

עיי בס' ומשה הי' רועה (ה"א, עמ' רע"ט) מה שסיפר הגה"צ רבי חיים צבי מייזליש שליט"א ראש ישיבתנו, שפעס אחת כאשר שהה עם זקינו מרן רבינו ז"ל כשהיו נוטל על ערש דוי ולא היה לו כוח לישב ללמוד, והיה עם על השולחן הספר "פרדס משה" שהוא ליקוט מספרי מרן החתם סופר (שהו"ל הגה"ר יעקב עקיבא שישא ז"ל), והציע לו רבינו שילמוד וישמעו איהם דברי תורה מהספר הנ"ל, ולפלא שעל אף חולשתו הקשה המשיך רבינו בכל דבר שהזכיר ממרן החת"ס את ההמשך המובא בתוך ספריו הק' של החתם סופר ז"ל.

וכן סיפר האגון רבי חיים אורי פריינד שליט"א ראש ישיבת רמ"א בעיה"ק ירושלים, שזכה פ"א לבקר את מרן רבינו ז"ל ונסתובב השיחה בענין לימוד התורה ואז ראה את גולותו של מרן ז"ל בתשובות חתם סופר שמבל ענין או סוגיא שדיברו הוציר רבינו את דברי רבן של ישראל בשו"ת חתם סופר.

וסיפר א' המקורבים שבא' השנים לפני הימים נוראים נגס אל הקודש פנימה אל מרן ז"ל, ומצא אותו לומד דרשות חתם סופר, ענה רבינו ואמר: "הנה אמרו הו"ל ששאלין ודורשין בהלכות ההג' שלושים יום קודם ההג' - והמשיך רבינו ז"ל - אני לומד לפני ההג' שו"ע עם הנושאי כלים בהלכות ההג', ובתוך הדברים לומד אני גם כל החלק של דרשות חתם סופר מאותו ההג'".

מתוך שיחה בביקור הרב הנאמן רבי משה מנחם זוייס שליט"א
דומ"ץ קהלת יעקב פאפא בארא פארק נ"א
יום א' דחוד"מ סוכות תשע"ב לפ"ק

דומ"ץ פאפא: מיין שווער פלעגט אסאך מאל נאכזאגן פאר'ן ברך משה פון בראשויער רב (הגה"צ רבי דוד שפערבער ז"ל), זיין טאטע דער קטמונער רב (הגה"צ ר' יהושע דייטש ז"ל) איז געווען אן איידעם ביים בראשויער רב, און ער איז דאך געווען ביי די לוייה פונעם עצי חיים, ער איז געווען פון די ערשטע קוויטלעך פאר רבי זלמן לייב (אבד"ק סיגוט ז"ל הי"ד).

רבינו: הייסט דאס אז דער טאטע האט איהם געקענט, אפשר נאך די קריג האט ער זיך געטראפן מיט איהם, כ'האב אמאל געהערט פון איהם, אז נאך די קריג איז געווען א אסיפה אין בוקארעסט פון אלע רבנים, און ער איז געפארן פון סיגוט, דארט האבן זיך צוזאם גענומען אלע רבנים פון ראמעניא, און בראשוי איז דאך אין ראמעניא, ס'קען זיין אז ער האט זיך מיט איהם דארט געטראפן.²²

22

מענין האסיפה ההוא עי' בס' אלה מסעי' (עמ' צ"ח) מה שסיפר רבינו בעל ברך משה ז"ל, כי בימים ההם לאחר מלחמת העולם השניה, כאשר באו פליטי החרב שנשארו לפליטה מתחת ידי הרשעים וחזרו למקומות מושבותיהם, וגם רבינו חזר אז לעיר מולדתו סיגוט, וניסה לקום את הריסותיה ולהקם את שארית הפליטה לתורה ויהדות, רצו או להחזיר עטרה ליושנה בהקמת הקאנצעליי לקהלות ארטאדאקסן, והנה בשעתו לפני המלחה היה קאנצעליי אחד בבוקארעסט לקהלות אשר במחוז ראמעניע, וקאנצעליי שני היה בגראסווארדיין לקהלות אשר במחוז זיבעבערגן, והנה לאחר המלחמה כאשר נשארו אחד בעיר ושנים במשפחה, קבלו קהלות זיבעבערגן הצעה לאחד את כולם תחת הקאנצעליי אשר בעיק בבוקארעסט לעבוד יחד שכס אחד, ונסע אז רבינו עם עוד הרבה רבנים נסיעה קשה ומפרכת לעיר בוקארעסט, בדרך של עשרים וארבע שעות, (רבינו אגד שהיה אז בנעם הראשונה בעיר ההוא), ויהי כאשר הגיעו לשם המה ראו כן תמנה למראה מצב היהדות במחוז ההוא, חומותיה פרוצות במשירת שבת וטהרת המשפחה, ולא היה כל ספק שאי אפשר בשום אופן להתאחד עמיהם.

ויהי בעת האסיפה עם רבני בוקארעסט, פתח אחד הרבנים וישא את משלו ויאמר, הלא ידעתם אם לא שמעתם מן הביהכ"ס רבי אייזיק רבי יעקל'ס אשר בעיר קראקא, אשר נוסד באורח פלא, כי רבי אייזיק הלזה חלם לו כי תחת הגשר אשר בעיר פראג יש בנימצא אוצר גדול, ויקח את מקלו ותרמילו ויסע דרך אויבה וקשה לפראג, והתחיל להתור תחת הגשר למצוא את אוצרו, ויראהו הייל אחד וישאל אותו לסיבת מעשהו, ויספר לו את חלמו, ויצחק החייל לקול דבריו ויאמר לו, הלא

אבער דעמאלטס האט דער טאטע געזאגט, "דער סיגוט'ער רב, ער איז א צאנזער אייניקל", ער איז געלאפן אין שטוב אהין און צוריק (מחמת כאב וצער שבדבר זה), און ער האט זיך אנגערופן צו מיין שווער, מ'מוז טוהן צו די זאך... **רבינו:** ער האט אנגערופן עטליכע אין קרוינהייטס צו דעם און צו יענעם, ער האט דאס טאקע אפגעשטעלט, ס'איז אויך דא א בריוו איבער דעם.²¹

האדמו"ר מהרמ"ד: זיין בריוו האט עיושה רושם געווען. **האדמו"ר מהרב"צ מדאמבראווא:** זיי זענען געקומען צוויי יאר שפעטער בעטן אז ער זאל צוריק ציען פון דעם בריוו, האט דער טאטע געענטפערט, אז ווען איך שרייב ווען היינט דעם בריוו וואלט איך געשריבן א שארפערן בריוו.

רבינו: ער (האדמו"ר מדאמבראווא) האט נאך געהאט א שווארצע בארד דעמאלטס.

האדמו"ר מהרמ"ד: ווען מיין טאטע ז"ל איז געקומען דעמאלטס זאגן א יישר כח, האט ער געזאגט פאר אייער טאטן, "אייערע שונאים פארגינען אייך נישט וואס איהר האט אויפגעטוהן", האט דער טאטע געענטפערט איך האב נישט קיין שונאים.

21

וזה לשון הקול קורא שכתב מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל אודות הביהמ"ד של האדמו"ר מדאמבראווא ז"ל בקרוינהייטס להציל עשוק מיד עושקו, וז"ל: "שמוע שמענו ותרנו בטננו על הנבלה הרע שאירע בדורינו, שקמו אנשי בליעל ושברו את המגעולים של הבית ובית המדרש בית יוסף דקרוינהייטס, ומתפללים עו ברב ובוקר ושבתות בלי רשות בעליו, - הוא הרב החסיד בנש"ק הרב ר' יעקב יצחק אונגער שליט"א - והנה גלוי וידוע לכל באי שער עירנו שהרב הנ"ל קנה את הבית הזה בכסף מלא ושלו ממש... ועתה קמו אנשי בליעל וטוענים שהביהמ"ד שייך להם, והם לא עזרו בזה אפילו בפרוטה אחת, והאיך יש להם חוצפה גדולה כזו לשבור את הדלתות ולגזול את הבית והביהמ"ד מבעליו, שזמו שמים על אול! - וכעת הסיפוי הטא על פשע לתבוע אותו בערכאות בלי רשות ב"ד. הנשמע כזאת בישראל אפילו בין פשוטי עם. לכן הגנו לפרסם ברבים שאנחנו הח"מ מזהירין אותם בשם תורתנו הקדושה, שמחויבים להחזיר את הבית המדרש לבעליו הוא הרב החסיד הנ"ל, כי כל תפילתם ניאון ותועבה כמ"ש 'בוצע ברך נאך ד'!! וכל מי שיארת ד' בלבבו צריך להרעיש עלמות על זה ולהציל את העשוק מיד עושקו, ולהשמוע וינעם ותבא עליהם ברכת טוב. ועי' באעה"ח יום ג' לס' לעשות את כל דברי התורה האחת, ג' דסליחות תשל"ד לפ"ק. ועל החתום חתם מרן רבינו ז"ל, וגם הטאה"צ בעל תפארת נפתלי משארמאש ובעל באר משה מדעברעצין ז"ל. [ועי' עוד בס' ומשה היה רועה (ח"ד עמ' ר"ט) שבוטא הסיפור באריכות].

והמשיך האדמו"ר מגארליין: דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה זי"ע) האט אויפגעהאלטן דעמאלטס די חופה, ער איז פונקט געפארן אין שפיטאל צו די טאכטער (הרבנית מרת ח' י"ג) דעם רבינס שוועסטער, וואס איז נישט געזונט געווען, האט דער רבי אנגערופן און געבעטן מיזאל ווארטן אויף איהם, ווייל ער וויל דארט זיין ווען די אבות קומען אראפ (כנודע דברי הוזה"ק (פינחס דף רמ"ג) שהאבות הק' באים מגן עדן להשתתף בשמחת צאצאיהם, ונתכונן רבינו ז"ל להתפלל או בזכותם), מ'האט געזאגט פאר'ן עולם אז דער רבי האט געבעטן מיזאל ווארטן, און מ'האט געווארט. ווען דער רבי איז אנגעקומען האט זיך דער רבי אוועק געזעצט, און דער גאנצער עולם איז אריבער געגאנגען, און ער האט געגעבן פאר יעדן איינעם לחיים.

רבינו: יא, ער איז אנגעקומען דעמאלטס זייער שפעט – אפשר א שעה האט מען געווארט אויף איהם – און ער האט זיך ענטשולדיגט, און געוואונטשן פאר יעדן איינעם.

א' מבנינו: כ'געדענק, איך בין געווען א יונג בחור'ל, און ווען דער רבי איז געקומען צו די חתונה פון שפיטאל האט ער נישט געהאט א גארטל מיט זיך, האט דער רבי געבראגט פון מיר א גארטל צום דאווענען.
זכרנו רבינו ממנו: זייט געזונט, מיזאל זיך שמענדיג טרעפן אויף שמחות.

הליכות מלכי בקודש

מתוך שיחה בביקור חברי וועד העוסקים בענין טערקישע טליתים יום ג' פרשת כי תצא תשס"ט לפ"ק

רבינו דער טאטע ז"ל איז אויך געגאנגען א טערקישן טלית, און ער האט זיך געהאט אויסגענומען מיט מיין שווער, ווייל ער האט געוואוסט אז אין וויזשניץ גייט מען נישט, א מחותן קויפט דאך א טלית, האט ער געבעטן מיזאל שיקן א טערקישן טלית.

א' מחברי הוועד: אלס בעלזא? (כי כידוע היה רבינו ז"ל בעל ברך משה דבוק בל"ג לצדיקי בית בעלזא).

רבינו: ניין, אלס סיגעט (כי הי' קפידא שלא ללבוש בגדי צמר, עי' שו"ת השיב משה סי' ז', והת"י יו"ד סוף סי' ס"ט, ועי' מ"ש בס' ליקוטי מאיר סי' ג' אות ז' ח' וכו' ממכתב צדיקים עיי"ש).

א' מחברי הוועד: דער רבי געדענקט אז דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) איז געגאנגען מיט א טערקישן טלית.

רבינו: אוודאי געדענקט איך.

א' הנוכחים: פאר בראשוי איז ער געווען אין מארמאראש, אין פאליען.

רבינו: יא, ס'איז דא עמליכע תשובות אין עצי חיים צו איהם, און ער ווערט דערמאנט אזוי (הויד סי' ג' וסי' ס"ג, ובאבה"ע"ז סי' כ"ד).

מתוך שיחה בביקור הגה"צ רבי יצחק דוב ויננריוו שליט"א אדמו"ר מגארליין בארא פארק יום א' פרשת בא תשס"ט לפ"ק

האדמו"ר מגארליין: ווי אזוי איז געווען דער מנהג אין סיגעט, מ'איז געגאנגען צום באדעקן?
רבינו: יא.

א' מבנינו: ביי די פלעצער וואו מ'פירט זיך אז דער התן גייט נישט באדעקן, ווארפט מען אויך זרעונים?

רבינו: מ'האט געווארפן, אזוי האט מען זיך געפירט. (עי' ברכות ג', ברש"י ובתוס' שם, רוקח אות ש"ב ש"ג, אבודרהם סוף ברכת נשואין, ועי' במהרי"ל שוורקן על ראשם הימים ואמרים פרו ורבו ג"פ)

האדמו"ר מגארליין: כ'געדענק אז ביי אונזער חתונה (שמחת נישואי א' מבנינו ע"כ בת הגה"צ רבי סיני האלבערשטאם שליט"א אדמו"ר מ'מזגראד ב"פ) ווען מ'האט געווארפן, האט דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה) געזאגט דעם פסוק "אהותינו את היי לאלפי רבבה", כ'געדענק אז דער רבי האט אנגעהויבן די ערשטע צו זאגן.

רבינו: יא, דער טאטע ז"ל פלעגט זאגן הויך אהותינו את היי לאלפי רבבה.

דער פעטער ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) איז אויך אריינגעגאנגען ביי מיין שוועסטער (הרבנית מרת ח' י"ג האשת יבלחמ"א הגה"צ אבד"ק קהלתינו כ"ב"פ שליט"א) צום באדעקן, ער איז נישט געגאנגען ביז ארויף, אבער ער איז אריין.

דאס באדעקן איז אויך א חלק פון די חופה לויטן בעל העיטור (כן הוא שטת קצת מן הראשונים שכיסו פני הכלה הוא החופה. עיין ב"י אבה"ע"ז סי' ס"א בשם א"י ועיטור, רמ"א סי' ג"ה ס"א).

גם אני הלמתי חלום אשר בעיר קראקא בביתו של יהודי אחד בשם רבי אייזיק יש בנמצא אוצר גדול, הכי אקה מועד ליסע לשם לשמע הלום דברים, ויסע רבי אייזיק לביתו, ויחפור וימצא אוצר גדול, ובנה הבית הנסות הקרא על שמו לשם ולתפארת, סיים הרב הג"ל ואמר, הרי שהוכרח רבי אייזיק ליסע עד פראג להתוודע כי בביתו נמצא אוצר כל ישועה, וכמו כן גם אני הוצרכנו ליסע עד בוקארעסט דרך ארוכה כזאת כדי להתוודע כי האוצר נמצא בביתנו, ואכן לא התאחדו הקהלות בעת ההוא, עיי"ש [ועי' בארוכה בס' ומשה היה רועה ח"ג פרק ל"ד].

הרב מאוהעל וויליאמסבורג: מ'האט דא פריער געשמועסט אז ביי הסידים איז מען געגאנגען פרייטיג צונאכט'ס נאך מנחה, און מ'איז אויך געגאנגען אינדערפרי ווען דער עולם איז נאכנישט געגאנגען.

רבינו: יא, דער טאטע ז"ל איז אויך געגאנגען שבת אינדערפרי בצנעה, אין א מקוה וואס קיינער איז נישט געגאנגען.

מתוך שיחה בביקור אצל הגה"צ רבי ישראל האגער שליט"א
 מוויזשניץ - בני ברק
 כבית האכסניא בכארא פארק
 יום א' פרשת ויצא תש"ע לפ"ק

רבינו בא בבוקר לחשתתף בהלוית הרבנית הצ' מאוהעל ע"ה ונפתרובה השיחה בעניני אבילות ואנינות

רבינו: דער טאטע ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה בעת פטירת בתו הרבנית חי' ע"ה) האט געהייסן פאר איינעם זאל איהם מוציא זיין, ער האט געזאגט 'איך קען נישט עסן אן א ברכה', האט ער געהייסן איינער זאל טרינקען און זאל איהם מוציא זיין מיט די ברכה.

ער האט נישט געלייגט קיין תפילין דעם ערשטן טאג (שו"ע יו"ד סי' שפ"ה ס"א).

הרה"צ מוויזשניץ: נאך די קבורה אויך נישט?

רבינו: ער איז געווען ביי מיר אין שטוב אין קרית יואל נאך די לוי' און געדאוונט מיטן טלית אן קיין תפילין.

מזאגט אז דער ראפשיצער רב האט געזעהן דעם רבי'ן פון לובלין ווי ער האט געדאוונט מיטן טלית אן די תפילין - ס'האט איהם אויך פאסירט אזא פאל - האט דער ראפשיצער רב געזאגט 'ס'האט זיך מיר געדאכט אז ס'איז יום טוב' (שאז הולבין בטלית בלא תפילין).

א' מבניו: ער האט געמאכט א ברכה אויפן טלית.

רבינו: יא, עס איז שוין געווען נאך די קבורה, תפילין איז א עקסטרע זאך, ווייל ס'הייסט פאר, און אפילו נאך די קבורה אויך נישט.²⁵

וכיבד את רבינו לברך על היין
 ונפרדו לשלום

25

ואיתא בגמרא (סוכה כה.) אבל חייב בכל המצוות האמורות בתורה הוין מתפילין שהרי נאמר בהן פאר, מדאמר ליה רחמנא ליהוקאל (הוקאל כה, ה) פארך הבוש עליך וגוי את הוא דמחייבת אבל כולי עלמא פטורי, והני מיילי ביזם ראשון, וכן איפסקא בשו"ע (או"ח סי' ל"ח סעי' ה).

א' מחברי הוועד: פארוואס האט ער דאס אויסגעטוהן?
רבינו: קודם ער איז עלטער געווארן, און ס'איז שווער געווארן, און די משמשים האבן געזוכט אזוי צו פארגרינגערן, דאס איז איין טעם.

צווייטנס ער אליין האט געהאלטן און געזאגט אז די וועלט ווערט א קליינע וועלט, מ'טוט אימפארטירן אלע מיני סחורות, און מ'טוט אויך אימפארטירן פשתן אהין, די נאנצע זאך איז געווען ווייל דארט איז נישט געווען שכיח פשתן, היינט אבער אז מ'טוט אימפארטירן איז דאך במילא דארט אויך דא פשתן.²³

און ער איז געווארן עלטער, און ס'איז געווארן שווערער, כ'קען נישט זאגן אזוי פונקטליך ווען ער האט דאס אויסגעטוהן, צי ווען ער איז נישט געזונט געווארן אין שנת תשכ"ה, אדער פריער, אבער ס'איז זיכער אז ער איז געגאנגען מיט א טערקישן טלית.

מתוך שיחה בניחום אבלים אצל הגה"צ גאב"ד סאטמאר ב"פ שליט"א
 יום א' פרשת וישלח תש"ע לפ"ק

רבינו: דער טאטע ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל בעת שישב שבעה ל"ע) איז געגאנגען פרייטיג צונאכט'ס אין מקוה נאך מנחה,²⁴ און אויך בעפאר די לוי'.

גאב"ד סאטמאר ב"פ: אנינות (דהיינו קודם הלויה) איז כפשוטן גרינגער.

רבינו: אוודאי, מ'קען דאך גיין מיט שוין אויך (יו"ד סי' שפ"ה ס"ה).

גאב"ד סאטמאר ב"פ: רחיצה האט צומודן מיט אבילות.

23

וכ"כ בס' הבית בהבנותו (פסק ת"ל) שכאשר נשאל רבינו ז"ל על ענין לבישת טערקישע טלית, השיב שאב"ק ורבותה"ק הקפידו על זה מחמת חוקת הארץ ההיא שאינה מגדלת פשתן וליכא חשש שעטנז, אבל בזמנינו אשר רוב המסחר הוא בהוצאת סחורה ממדינה למדינה בטלה חוקת הטערקישע צמר.

24

עי' בס' משמרת שלום [קאדינאו] (סי' כ"ה כ"ג) דהמתים מקפידים אם נתמעט על ידם כבוד ועונג שבת, ולכן מותר לטבול אחרי מנחה כשכבר קיבל על עצמו קדושת שבת. וכן מובא בקו' אבל יחיד (הנדפס בס"ס טעם מגוים להפמ"א) דהסידים ואנשי מעשה נוהגין על פי גדול וקדוש א' לטבול בשבת בצנעה. וכס' נשמת ישראל כתב ששמע בן מרמן רבינו בעל ברך משה ז"ל שכן הוא המנהג אצל הסידים ואנשי מעשה, עיי"ש.

Yetev Lev
D'Rabeinu Joel D'Satmar
Gretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב
דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תובב"א

סל מלא ברכות

באותות הוקרה וחביבה, נברך ברכת מזל טוב בברכה מרובה, קדם מעלת כבוד ידידינו האי גברא יקירא, עומד הכן לימינינו בהתמסרות נפלאה תדירא, עושה ומעשה בגוף ובממון לטובת מוסדותינו המפוארה,

הרבני היקר והנעלה, **נודע לשם ולתהילה**

הרה"ח ר' ישראל חיים ווייס שליט"א

עסקן נמרץ לטובת מוסדותינו הק'

לרגל שמחת אירוסי בנו הבה"ח כמר יוסף ווייס נ"ו
משב"ק אצל כ"ק מרן רבינו שליט"א

ובהזדמנות זו מזמור לתודה נריע לו על פעליו הברוכים
אשר משים לילות כימים לעורר לבב אנ"ש להצטרף למפעל החזקת המלמד

יה"ר שיזכה לרוות רב נחת דקדושה, במידה וגדושה, וזכות מעשיו למען הכלל, תלווה אותו על כל צעד ושעל, וכט"ס.

המברכים במזמור לתודה

הנהלת המוסדות

כסא דנחמתא

מרחוק מקום וקירוב לב, מבכים אנו מרה ובעצור רב, את פטירת האשה החשובה קרובת משפחתינו, שהיתה מסורה בל"ג למעננו, ופתחה תמיד ביתה לרווחה אלינו, ויהללה מעשיה בשערים, עמדה לימין בעלה ז"ל בפעולותיו הכבירים, רדפה צדקה וחסד לפרט ולכלל, אשה יראת ה' היא תתהלל

מרת אלטע פרומט פעסיל ווייס ע"ה

אלמנת ש"ב המנוח והבילתי נשכה משמח אלוקים ואנשים תלמיד מובהק ונאמן למרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע
הרה"ח ר' ישראל דוד ווייס ז"ל
מקירת יואל ע"א

ומשגרים אנו בזה כוס תנחומים לילדיה היקרים ולכל המשפחה הנכבדה כ"א בשמו הטוב יבורך

• בניה הנכבדים שיחיו •

מוה"ר **בניצין ווייס** הי"ו מוה"ר **אהרן הערש ווייס** הי"ו מוה"ר **יאקב יוסף ווייס** הי"ו ומוה"ר **ירמיה ווייס** הי"ו

• וחתניה הנכבדים וב"ב שיחיו •

מוה"ר **חיים הלוי העלער** הי"ו מוה"ר **ברוך מרדכי אקערמאן** הי"ו מוה"ר **יוסף העכל** הי"ו ומוה"ר **זלמן לייב קאפפעל** הי"ו

המקום יתום אתכם בתוך שאר אבלי ציון, ולא ישמע עוד בביתכם אנהה ויגון, ויה"ר שהמנוחה ע"ה תמצא מנוחה נכונה, ותליץ ישר בעדכם משני מעונה, עדי יקוצו וירגו שוכני עפר בביאת גוא"צ במהרה בימינו, אכ"ר.

החתומים בעצור רבובין קודר

יהושע ווייס ומשפ'

בני ברך יצ"ו

<p>משפחת חיים ווייס ומשפ' א"י טאב יאקאב אברהם ישעי' ווייס צבי יואל ווייס משה א"י ווייס משה צבי ווייס חיים מענדל אושעקי, יצחק שמעון ווייס, אברהם יושע אושעקי, משה ווייס, יואל ווייס ווייס, אהרן מנחם ווייס, אלימלך שמעון ווייס ווייס, שלמה אהרן ווייס</p>	<p>בנימינ זאב ווייס ומשפ' שניאור זלמן ווייס, צבי יואל ווייס, שניאור זלמן ווייס, יצחק אייזיק ווייס, שמעון יואל בארן, יואל ווייס, שלמה אהרן ווייס</p>	<p>יצחק אייזיק ווייס ומשפ' דוד כהן, יואל ווייס, משה א"י ווייס, משה צבי ווייס, אהרן ווייס, ישראל יוסף ווייס</p>
---	--	---

מערכת משולחן מלכים

ב"ח

בשורה טובה תדשן עצם

בס"ד י"ל קונטרס הנפלא

משולחן מלכים

שיחת קודש מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בשת שעותיו פה ארחיק בחודש חשוון תשס"ט, ובעוד לאגראן יצי' חדש אדר תשס"ט, הנפלא

הקונטרס יחלק במתנה לכל המתנדבים בשם

\$120 בסכום של
לכד"פ

אצל מעודת הילולא רבתי

ומעמד החזקת היסודות למוכת צדקת רבי מאיר בעל הגם סלל עצי חיים
מוצגשיק הבעל"ט בביהמ"ד הגדול קרית יואל

וגם לרבות נמנא כעת בשלבי העריכה

קונטרס משולחן מלכים

כל השיחות משנת תשס"ח הנפלא, שי"ל בקרוב, וכל המשותפים בסכום הנ"ל יקבלנו כש"ל

קחו ברכה אל תוך בתיכם

המערכת

נ"ב. אדם אסר את שלו, ואין להדפיס שום שיחה מאת כ"ק מרן רבינו שליט"א בלי רשותנו.

בלעז

צדקת רבי מאיר בעל הנס
מאור בלעזון שנת

סעודת הילולא רבתי ומעמד האדיר
החזקת היסודות
לטובת כולל עצי חיים
לצדקת רבי מאיר בעל הנס

רבינו הרב רבינו

מוצש"ק פר' שמיני
בהיכל ביהמ"ד הגדול דקרית יואל

גזר עשרת הדשנים • גדול כנס שברינו
ביום הזה יקראו שם יושבי ירושלים ויבנו חומה ויהיו שם ויהיו שם ויהיו שם...
מרו משה וצלה"ה
ביום הזה יקראו שם יושבי ירושלים ויבנו חומה ויהיו שם ויהיו שם ויהיו שם...
מוצש"ק פר' שמיני
בהיכל ביהמ"ד הגדול דקרית יואל

דער גראפיסט 718.710.4966